Magyar Cserkész

X. ÉVF. 16. SZÁM. *Ára: 32 fillér.* 1929. SZEPTEMBER 1.

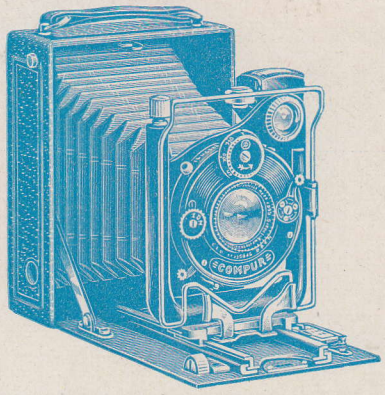

Mi hiányzik még a táborozáshoz?

Fényképezőgép és felszerelés a

HATSCHEK és FARKAS-tól

BUDAPEST,

IV. ker., Károly-körút 28. és VI. ker., Andrássy-út 31. szám.

Cserkészeknek árengedmény! Kérjen árjegyzéket!

A

MAGYAR CSERKÉSZ

előfizetési ára:

Negyedévre 2 pengő, félévre 3.60 pengő, egész évre 6.40 pengő.

Előfizetni lehet a Magyar Cserkészszövetség Gazdasági Hivatalában: V., Hajnal-utca 6., készpénzzel, vagy postautalvány útján, vagy a Magyar Cserkész 31.428 sz. postatakaréki csekkszámláján.

*

A Magyar Cserkészszövetség hivatalos lapja a

VEZETŐK LAPJA

Szerkeszti DR. KOSZTERSZITZ JÓZSEF

Szerkesztőség:
Sopron, Szent Imre-Kollégium.

Kiadóhivatal:
Budapest, V., Hajnal-utca 6. sz.
(Cserkészház)

Előfizetési ára:
Félévre 2 P. ~ Egész évre 4 P.

STERNBERG

királyi udvari hangszergyár.

Bpest, VIII, Rákóczi-út 60.

Hegedű ... 5 P
Jóhangú ... ... 8 P
Jóhangú és jó-kidolgozású 10 P
Még finomabb 12 P

Gitár ... ... 20 P
Kitünő hangú 30 P
Remek hangú, erős ... ... 40 P
Mandolin 17 P

Cserkesz-harmonika
12 P
Kétváltós... ... 16 P
Kétsoros ... ... 18 P

Koffer-be-szélőgép 40 P
Kitünő hangú, remek munka 55 P
Pompás hangú luxusgép, melyben 6 db lemez elhelyezhető... 65 P

Cserkész- és egyéb zenekarok szakszerű felszerelése!

ENRILO-nak

a kitünő szomjcsillapítónak, egyetlen kulacsból sem szabad hiányoznia.

Jól cukrozva üdítő és egészséges ital, mely különösen hosszabb túráknál nagy ellenállóképességet kölcsönöz.

Kizárólagosan honi nyersanyagokból gyártja

a FRANCK HENRIK FIAI RT.

nagykanizsai és mosonszentjánosi hazai gyáraiban.

X. évfolyam 16. szám. Budapest, 1929. szeptember 1.

MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

JAMBOREE UTÁN.

Bi-Pi a Jamboreen

Elrepült a nyár, messzeségbe tűntek a mozgalmas napok s ti, fiúk, akik virággal, dallal jártátok a győzelem útjait, visszatértek a közös nagy magyar munkapad mellé, hogy beleolvadva az itthonmaradt tömegekbe, még nagyobb odaadással, még nagyobb hittel folytassátok a névtelen munkát és szolgáljátok csendesen azt a célt, amelynek harcosai voltatok idegen országokon keresztül.

S az új munka kezdetén a Magyar Cserkész első szava hozzátok az üdvözlet, az öröm, a kemény kézfogás szava: fiúk, hittünk bennetek, a ti tiszta tekintetekben, acél-karotokban, kemény győzniakarásotokban s hittük, hogy nem felejtitek egy pillanatra sem, hogy mikor az egész világ szeme rajtatok, valahol távol remegve, aggódva kíséri lépéseteket a sok-sok édesanya, felétek néz mind a magyar nép s a ti lépésetekben dobban az egész ország szíve. ,

Fiúk, a mi hitünk nem volt hiába, jó munkát végeztetek.

A második szavunk már a jövőé: akik megjártátok nyugat országait, legyetek kovászai a magyar cserkészetnek. Megértitek ti, fiúk, úgy-e, hogy az a rengeteg kincs, szépség, ezer benyomás, sok-sok tapasztalat nem maradhat csak 800 ember tulajdona, abból gazdagodni kell az egész magyar cserkészetnek.

Amikor a magyar cserkészet útnak bocsátott benneteket, hogy tegyetek bizonyságot a magyar nép erejéről, tudásáról, lelki kincseiről, abban a hitben tette, hogy nyitott szemmel fogtok járni a nyugati népek között, összegyüjtve mindent, ami számunkra értékes lehet és hazatérve, átadjátok azoknak, akik nem mehettek veletek.

Hisszük, hogy ti ezt meg fogjátok tenni.

Csak egyre kérlek benneteket. Amikor csendes téli estéken mesélni kezdtek s az otthon meghitt csendjében minden szem felétek fordul, kis öcsikék fogják lesni a szavatokat, ne essetek abba a hibába, amibe annyi külföldet járó magyar — akik magasztalnak mindent, amit künn láttak és semmi sem jó nekik idehaza. Ti, fiúk, ne csináljatok divatot az „itthon“ ócsárlásából.

Tudjuk, nálunk sok minden fejletlenebb, mint a gazdag nyugati országokban, de mi ezer éven át csak egykézzel építhettünk, a másik kezünkben kard volt.

Minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy egy-egy lépéssel előbbre vigyük az országot, de önmagunk ócsárlásával semmit sem segítünk, sőt avval sem, ha kimegyünk külföldre és az ott látottakat kritika nélkül átültetjük a magyar világba.

Nekünk elsősorban fel kell kutatnunk a magyar értékeket és azokat fejleszteni, tökéletesíteni, csak azután másolni külföldi mintákat, de azokat is csak úgy, hogy teljesen átitassa őket a magyar lélek. Mert, ha nem így történik, akkor talán fogunk fejlődni, fogunk haladni, de egy napon arra ébredünk, hogy immár semmi sincs, amit a magunkénak mondhatnánk — minden idegen s a nagy fejlődésben elsikkadt a magyarság, az idegen áradatban elmerült a keletről hozott lélek, nótáinkat elfelejtettük, meséink idegenek lettek és állunk majd a többi nemzetek között összekoldult cifra rongyokban.

Ugy-e, fiúk, nekünk ez nem célunk, hisz mi magyarabb magyarok akarunk lenni.

Tanulnunk kell a külföldtől — de öntudatosan, nem felejtve sohasem, hogy legszebb célunk az, hogy magyarok maradjunk az idegen áradat kellős közepén.

S ha láttatok künn gyönyörű dolgokat, amik talán idehaza hiányoznak, ha hazatérve kisebbnek látjátok az országot, mint eddig, ne felejtsétek, hogy csak úgy jutunk előbbre, ha valamennyien, kéz a kézben tudunk dolgozni a jövendőért. Hisz ma százszorosan kell éreznünk, hogy minden magyar szívre, minden magyar karra szükség van s ma százszorosan igaz az, amit Vörösmarty a boldog, nagy Magyarországról mondott, hogy:

„Szép vagy óh hon. Bérc, völgy változnak gazdag öledben,
Téridet országos négy folyam árja szegi,
Ám természettől mindez lelketlen ajándék,
Naggyá csak fiaid szent akaratja tehet!”

Lévai Alajos.

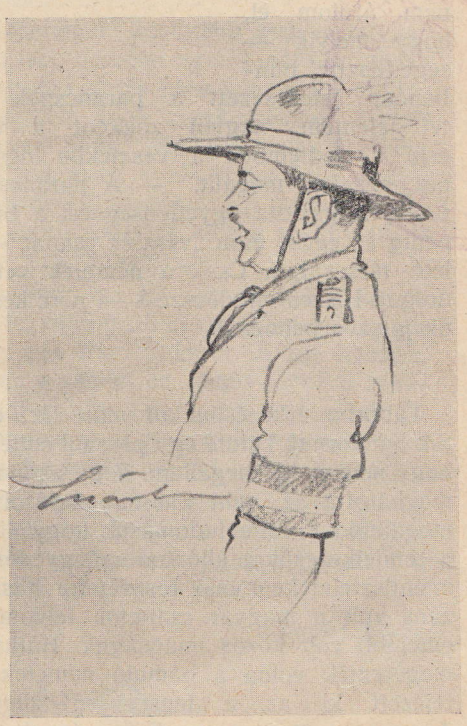

Dr. Temesi Győző táborparancsnok.

APRÓSÁGOK A NAGY JAMBOREERÓL.

— Levél a nagy találkozóról. —

Nem akarok összefüggő cikket vagy riportot írni erről a csodálatos nagy cserkésztalálkozásról, mert felteszem minden magyar cserkészről (sőt elvárjuk ezt tőletek), hogy olvassa a magyar napilapokat, amelyekbe tömegestől helyezi el pontos beszámoló cikkeit a jamboree-csapat szorgalmas sajtóbizottsága.

Úgy veszem tehát, hogy ti, fiúk, már mindent tudtok azokról a dolgokról, amelyek általános érdeklődésre számítanak. Az alábbiakban én csak néhány apróságot akarok írni, hogy ezekből megérezzétek, milyen a mi életünk idekint.

Hirtelen megáll a vonat.

Németországban száguldott különvonatunk. Rohantunk vagy 90 km-es sebességgel. (Általában Németországban nagyon gyorsan és pontosan történt a csapat szállítása.) Egyszerre csak nyílt pályán hirtelen megállt a hosszú szerelvény. Vészféket húzott meg valaki. Nem kellett sokáig keresni a bűnöst. Az egyik csapat — nem árulom el, hogy melyik — segédtisztje bűnbánóan jelentkezett a parancsnok úrnál: „Tisztelettel jelentem, nagyot zökkent a vonat, el akartam esni s ijedtemben a vészfékbe fogództam. Erre a vonat hirtelen megállt.“ — A parancsnok úr, természetesen, megszidta ügyetlenségéért a bűnöst, a cserkészek pedig az egész úton „vészfék csapat“-nak csúfolták az illető társaságot. Csak a németek vették közömbösen a dolgot. Hiszen mindössze 3—4 perc késésről volt szó, amit ők játszva behoznak.

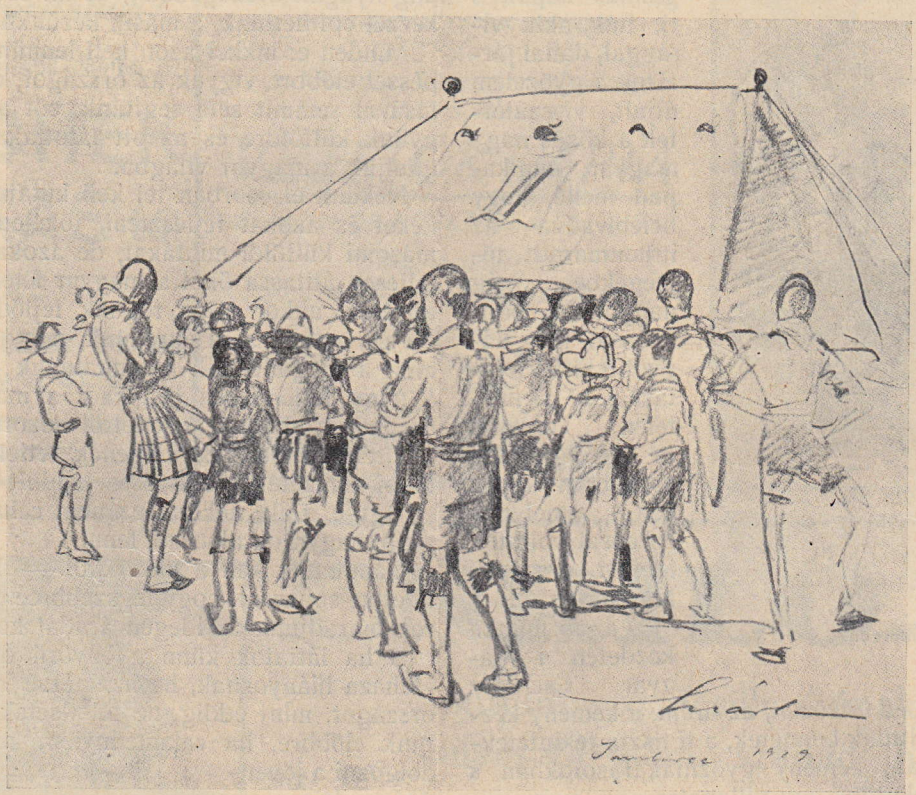

Élet a Jamboreen.

Egy levél.

Táborba érkezésünkkor már várt egy express levél. Sík Sándornak küldte egy passaui ismerőse. Azt írta benne, hogy nem tudja megállani. hogy azonnal ne írjon, annyira meghatotta az, amit Passauban látott. Az egész város megilletődve vette tudomásul, hogy a magyar cserkészek a rendelkezésükre álló háromnegyedórás várakozási időt istentiszteleteken való részvételre használták fel. Impozáns volt a magyar csapatok felvonulása is, de legfelemelőbb volt közös imádságuk. Hátha még megértették, megérezték volna a bámuló németek, hogy mi-mindent fejezett ki az a fenségesen zúgó „Boldogasszony Anyánk . . .“ meg az „Erős várunk . . .“!

Egy diadalmas roham.

Olvastátok, ugy-e, milyen kedves, meleg volt a doveri fogadtatás? Egy egesz csomó szívet hódítottunk meg aznap a magyaroknak.

A legbájosabb volt az a roham, amellyel szinte egy csapásra vettük be a doveriek szívét. A sok figyelem viszonzásául vacsora után bevonult zenekarunk a kikötőbe s rögtönzött terzenét rendezett. Mellette vagy 100 magyar cserkész körbe állt, hogy a zenekar szüneteit vidám magyar dalok éneklésével töltse ki. Óriási volt a hatás. Percek alatt hatalmas embergyűrű vett körül bennünket s mi ugyan egy szikrát sem láttunk többé az angol flegmából. Nemcsak lelkesen tapsoltak, hanem pattogós csárdásainkra még illegették is magukat. A kisgyerekek kacagva táncoltak a vidám magyar fiúkkal, az idősebbek mosolyogva integettek. Mi meg elégedetten állapítottuk meg, hogy ez a roham sikerült, diadalmas volt.

Mégis csak jobb a szárazföldön.

Szürke, ólomszínű volt az ég, mikor Doverben hajóra szálltunk. A tenger nem nagyon hullámzott, de azért valahogyan nem volt egészen barátságos. Jó ideig nem történt semmi baj, de mikor kiértünk a nyilt vízre, egyszerre itt is, ott is sápadozni kezdtek az emberek, sőt . . . Természetesen volt kacagás, viccelődés, de megesett, hogy egy-egy viccelő fiú is elkezdett hirtelen sápadni s néhány perc mulva már . . . rajta kacagtak. Csak a doktorok voltak nagyon komolyak. Buzgón fektetgették le a „mókázó“-kat, ahogyan a cserkészhumor elnevezte a tengerrel közvetlen kapcsolatot kereső áldozatokat.

Az egyik hajón körülbelül a fele cserkész lett rosszul, míg a másikon csodálatosképen mindenki megmenekült a tengeri betegségtől.

Az angol gyermek humora.

Nagyon vidám gyerekek az angolok. Néha egy kissé túl is mennek a határon, ha jó vicc megmentéséről vagy elsütéséről van szó. Ilyen eset történt táborunk egyik hosszú tisztjével. Laci bá' arról nevezetes, hogy igen közel jár a

két méterhez. Egyszer egy kis angol fiú elé állt s szemtelen, de kedves arccal felbámulva reá, ezt kérdezte: „Mondja, uram, nincs hideg odafent?“

Képzelhető, milyen általános derültség fogadta a gyerek humorát?

B. P. első látogatása.

A birkenheadi vasútállomásról az Arrowe Parkig hatalmas autóbuszok szállitottak bennünket. A park bejáratától azután gyalog mentünk a táborhelyig. Legelsőnek a Fodor Ferenc vezetése alatt álló A) csapat ért a táborhelyre. Alig voltunk ott néhány percig, egyszercsak látjuk, hogy jön felénk egy csoport angol cserkésztiszt. Amikor egészen közel értek hozzánk, akkor vettük észre, hogy maga a nagy Baden-Powell siet felénk. Huj-huj-hajrával fogadtuk. Ő pedig a maga utólérhetetlenül kedves modorában azonnal közvetlen beszélgetésbe kezdett. Melegen üdvözölt s rámutatva a borús égre, nevetve mondotta: mint Budapestre, úgy itt is esőt hoztam. Kedvesen érdeklődött a magyarok felől, főként Teleki tiszteletbeli főcserkészt kereste. Amikor megmondtuk, hogy a főcserkész úr a törzscsapattal van, azonnal eléjük sietett. Olyan egyszerűen, szertartás nélkül, olyan természetesen tette mindezt, mint ha jó barát vár, fogad jó barátokat. Ez az ember a maga természetes egyszerűségében talán a legnagyobb.

A Daily Mail a magyar táborban.

Az első látogatóink egyike volt a Daily Mail néhány szerkesztője s fotóriportere. Lord Rothermere lapja sietett felkeresni a magyar fiúkat, hogy mielőbb beszámolhasson az egész világnak a magyar cserkészekről. Mindjárt csomó adatot, sőt fényképet bocsátottunk rendelkezésükre, úgy hogy gazdag zsákmánnyal vonulhattak el. Volt is a másnapi Daily Mail-ben kép is, cikk is rólunk. A pápaiak búzakalászos kapujának képe járta be a világot.

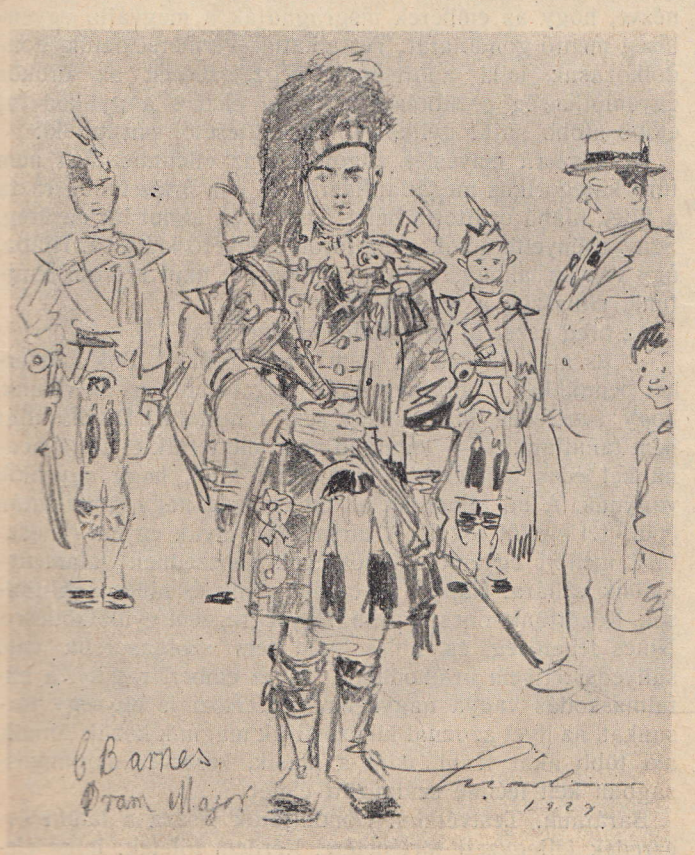

Skót karmester.

A nagy lord lapja azóta is szeretettel foglalkozik velünk. Van is keletje a Daily Mail-nak minden nap. — A rikkancsok már tudják ezt s hatalmas nyalábokat hoznak minden reggel táborunkba.

Az árvalányhaj nagy keletje.

Alig van a táborban népszerűbb valami, mint a magyar cserkészek kalapdísze, az árvalányhaj. A boltot egész nap erősen rohamozzák miatta. Olyan tolongás van a cserkészbolt sátra előtt, hogy alig lehet fenntartani a rendet. Árvalányhajat mindenki vesz. Ezenkívül szívesen vásárolják a boglárt, a nyakkendőgyűrűt, képeslapokat, az angol nyelvű Magyar Cserkészt, a csontból faragott óraláncdíszeket s kiváltképen a debreceni kulacsokat.

Hindú cserkészek.

Ma már nem tud az ember sehova sem menni úgy, hogy ne lásson mindenféle fajta cserkészen árvalányhajat. Mi pedig boldogan gyönyörködünk a lengedező magyar fűben, mert tudjuk, hogy minden csokor árvalányhaj egy csokor magyar barátságot is jelent. Igy szolgálja ez a mi igénytelen pusztai füvünk is a nagy, szent magyar ügyet.

Csereláz.

Itt minden gyerek cserélget. Rendkívül kedves látvány az, amikor az egymással beszélni sem tudó cserkészek kézzel-lábbal való magyarázgatás után valami holmijukat kicserélik. Amikor hazafelé tartó cserkészekkel találkozom, rendesen kikérdezem őket: „Mit szereztetek?“ Némelyik egész bazárt hoz magával: nyakkendőgyűrűt, sípzsinórt, kalapdíszt, jelvényeket, liliomokat, sőt övet és nyakkendőt is. Tegnap az egyik kis skót még a szoknyáját is ki akarta cserélni egy magyar nadrágért.

Egészen sajátságos figurákat lát azután ennek következtében az ember. A legkülönbözőbb ruharészletek és jelvények találhatók egy-egy fiún. Sokszor az az érzésem, hogy ha sokáig tartana a jamboree, nehéz volna a ruházatról megkülönböztetni az egyes nemzetek cserkészeit. — És ki tudja — nem tudnának-e ezek a kedves gyerekek lélekben is összeforrni, ha sokáig együtt lehetnének?

Amire a nagyok képtelenek, azt a gyerekek meg tudnák oldani. Lehetne itt tökéletes egység a nemzetek között, ha a népek egymáshoz való viszonyának rendezését a gyermekek tiszta, szerető, jó szívére bíznák.

Kálmán bácsi.

Az elefántcsorda szokásos évközi konferenciára gyülekezett össze. Ott voltak valamennyien. A meghívók előre elhirdették, hogy az összejövetelen a tapasztalatokban gazdag és mély értelmű elnök tartja az előadást. Nem maradhatott el senki sem.

Az elnök: a legöregebb hím, a csorda vezetője fél fülének legyintésével csendet intett s így kezdett beszélni: — Hölgyeim és uraim! Összehívtam önöket, amiképen ez már mamut őseink idejétől kezdve alkotmányos szokás, hogy helyzetünket meghányjuk-vessük s az emberek féktelen terjeszkedése által felidézett veszedelmek ellen hozzánk illő bölcsességgel és előrelátással védekezzünk. Most, amikor a mindennapi élet súlya, gondja és küzdelme néhány pillanat múlva száz, meg száz hivatott szónokot állít erre a természetalkotta emelvényre — engedjék meg nekem, hogy kissé magasabb nézőpontból tekintsem ügyünket s hogy úgy mondjam történeti és természetbölcseleti alapon igazoljam egyrészt pusztuló fajunknak elvitázhatatlan jogát az élethez, másrészt azt, ami kiirthatatlan reménységünket, — hogy az elefántok birodalma minden ellentmondó látszat ellenére is — nem volt, hanem lesz.

Harsogó éljen és a patakocskát medréből kiszorító „Halljuk", „Halljuk" követte a sokat igérő bevezető szavakat. — A megfeszült várakozás a csendet hamarosan helyreállította s az öreg hím körüljártatva tekintetét a népes gyülekezeten, ismét beszélni kezdett.

Szólott a régi idők nagyságáról és dicsőségéről. Szólott arról a hatalmas testi és szellemi erőről, amelyet az elefánt-társadalom magában képvisel s arról a folytonos tervezgetésről, amelyet fajuk a folyton előtörő hódító emberrel szemben szenved. Beszéde csillogott a szebbnélszebb gondolatoktól, szavait pusztuló faja iránti szeretet fűtötte át s tapasztalatainak kimeríthetetlen kincsesháza tartalomban és formában egyaránt felülmúlhatatlanná tette ékesszólását. A nép feszült figyelemmel függött az előadáson. Csak egy éretlen tacskó, egyébként megjelenésére nézve hatalmas óriás, nyugtalankodott. Eleinte csak türelmetlenül izgett-mozgott, később belemerült az öreg elnöknek szavaiba, végül az elefánt-tábor rosszaló pisszegése és megbotránkozása ellenére egészen a hangos közbeszólásokig ragadtatta magát. Elég volt! Üljön le! Nem vagyunk gyermekek, ne meséljen annyit. Ilyen szavakat csapdosott oda az öreg, bölcs szónok fejéhez. De ez nem hagyta zavartatni magát. Jobban megnyomta mondani valóit, aláhúzta az aláhúzni valókat s beszélt tovább. Beszédjének tulajdonképeni tárgyához érkezett.

Nekünk elefántoknak egyetlen számbajöhető ellenségünk van: az ember. Kemény ellenfél, mert ravaszsága és elvetemültsége nem ismer határt. Folyton tanul, élesíti rosszra fogékony elméjét. Ujabb és újabb felfedezésekkel lepi meg önmagát. De mondom nektek, az, hogy már repülni is megtanult, az utolsó erőfeszítése. Ellenségünk napról-napra erőtelenebb lesz s nincs messze az idő, amikor végképen kipusztul. Nem vagyok próféta, de ez már nem is a jövendőmondóra, hanem a matematikusra tartozik. A legegyszerűbb számvetés alapján utánam számíthatja akárki, hogy az emberiségnek ki kell pusztulnia. Az emberiség társadalmi berendezkedése mai napig is az erősebb jogára, az ököljogra, a Kain jogára támaszkodik. Sokan vannak, tagadhatatlan, de az is bizonyos, hogy örök meghasonlásban élnek egymással. Száz, meg száz állam, száz, meg száz nép, vallási rend és társadalmi osztály bomlasztja őket s vezeti harcra egyiket a másik ellen. S nemcsak kifelé törnek egy a másra, hanem befelé is kiküszöbölhetetlen visszavonások dúlnak. Mindenki harcol — mindenki ellen. S milliószámra pusztítják fejvesztett őrületben saját magukat. Vannak ugyan próféták, akik látják a romlást és veszedelmet és sürgetve-sürgetik a testvér-háborúknak végét vető egyenlőség megvalósítását, de ezek a próféták titokban maguk is uralkodásra vágynak s amennyiben maguk is komolyan veszik, amit prédikálnak, akkor a többiek egyszerűen bolondoknak nyilvánítják s mint közveszélyes őrülteket kiközösítik. Nem. Nincs semmi kilátás arra nézve, hogy az emberek megragadják a megváltó egyenlőség mentő gondolatát. Testalkatuk, vérmérsékletük, gondolkozásuk, lelki adottságuk végzetszerűen az örökös egyenlőtlenség parabolájára hajtja őket s a gyilkos faj előbb-utóbb saját gyilkos tőrének ütésétől pusztul ki.

Orkánszerű helyeslés zúgott fel az ellentmondást nem tűrő kategorikus megállapításra. Az ifjú óriás hiába rázta a fülét, hiába ordította bele: férebeszél, álmot lát az öreg. Szavát lenyelte a sok, száz torok egetverő kiáltása. Hiába, úgy van az, ahogy régen megmondták: amit szívből óhajtunk, elhisszük a legelső szóra.

Az öreg vezér új lendülettel kezdett neki.

— És most lássuk az érem másik oldalát. Sok vád érhet bennünket. Több, kevesebb joggal mondhatják rólunk, hogy évezredek óta semmit sem tanultunk. De ha újat nem tanultunk is, — legalább nem felejtettük el azt a bennünket édes testvérekké tevő gondolatot, hogy egyenlők vagyunk. A mi államunk az egyenlőség nagy gondolatán épült fel eleitől fogva. A társadalmi javak egyenlő elosztása mellett egyenlő kötelességek nehezednek valamennyiönk vállára. Nálunk nincsenek elsők és nincsenek utolsók. Közöttünk nincs ok sem irígységre, sem gyűlölködésre. Nincs lehetőség és nincs mód sem szolgasorsba való süllyedésre, sem uralkodásra. Ha az emberi ragály, a hatalmaskodás vágya nagynéha megfertőzi is egy-egy társunkat, az ilyet azonnal kiközösítjük magunk közül. Annak, aki több akar lenni, mint a másik, keserves magányosságban kell leélnie száműzött életét.

Barátaim. Testvéreim. Gondoljatok vissza a letünt évezredek feljegyzett történetére. Kérdem tőletek: hogy elefántcsorda elefántcsordára tört-e valaha? Ezredévek óta

volt-e példa rá, hogy elefánt-elefántnak talpa alatt adta volna ki a lelkét. Ugye sohasem volt? Ez a mi örökségünk. Állami éltünk örök megingathatatlan egyenlőségen nyugszik. Nekünk élnünk kell, túl minden emberi gonoszságon — az időknek végezetéig.

Az öreg elefánt befejezte, leszállott az emelkedésről. Mindenki hozzásietett gratulálni. A baráti összedörzsölődésben, amelyről mindenki ki akarta venni a részét, nem is vevődött észre, hogy a szónoki emelvényt a fiatal, tacskó óriás foglalta el. Csak amikor érdes, bántó hangján megszólalt, akkor neszeltek fel.

A tacskó nem sokat törődött a csorda ünnepélyes hangulatával, kíméletlenül támadott.

— Dögvész és ragály az előttünk elhangzott beszéd. Fére az elerőtlenedett öregekkel. Nyissa ki mindenki a szemét. Ne engedjétek, hogy a mákony a lelketekre szálljon. Belepusztulunk a nagyságot, kiválóságot nem tűrő egyenlőségbe.

Tanuljatok az emberektől. Ha sokra vitték, semmiesetre sem az egyenlőségnek, hanem az örök egyenlőtlenségnek köszönhetik. Az emberek évezredek óta mit sem tesznek, mint folyton új ajtókat és kapukat nyitnak meg, amelyeken át egymás elé és fölé kerülhetnek. Aki nem lehet első, második akar lenni és egyetlen egy sincs, aki beérné az utolsó hellyel. Örökös, lázas tevékenységben van az emberiség s épen ez a törtetése teszi ránk nézve a legveszedelmesebb ellenséggé. Ne legyetek tunyák. Ne elégedjetek meg azzal, hogy épen annyit értek, mint a másik, vagy a harmadik. Igyekezzetek többek lenni.

Tanuljatok az emberektől. Ők az egyenlőség gondolatát, mint a dögvészt távol tartják maguktól s ha azt prédikálják is, csak fejlettebb, új típusú egyenlőtlenséget akarnak alkotni. Töröljétek el a régi alkotmányt. Tegyétek lehetővé, hogy legyenek közöttünk is szolgák és urak, elnyomók és elnyomottak s meglátjátok, megfordul a sorsunk. Én a magam részéről szívesen leszek a szolgák szolgája, a legeslegutolsó, mert éltet a reménység, hogy felküzdöm magam vagy nyers erővel, vagy ügyességgel, vagy okossággal és az elsők-elsője leszek. Hallgassatok rám. Ne engedjétek, hogy kipusztítson bennünket az átkos egyenlőség, amely mamut elődeinket is sírba vitte.

Az elefántok bedugták a fülüket a káromló beszéd előtt s valamennyien rárohantak az ifjú óriásra. Az habozott egy pillanatig, majd megingott, azután harsány hangon elkiáltotta magát: éljen az egyenlőtlenség s halálra ítélt faját siratva, nekivette magát az őserdőrengetegnek.

Az elefántcsorda pedig tovább haladt a kitaposott csapáson.

Nikodemusz Károly.

REGŐS UTAK.

I.

Kedves fiúk!

Sokat beszéltünk, még többet írtunk a regőscserkészekről, most azután be kell számolni, hogy végeztünk-e valamit. Nehéz beszélni a kezdetről, de egy-két dolgot rövidesen mégis el fogok mesélni, hogy akit ez érdekel (és nagyon jó lenne, ha minél többeket érdekelne), tisztán lásson.

Kik azok a regős cserkészek? Mindenki azzá lehet, ha elvégzi azt a munkát, amit majd elmondok.

Táborozásoknál nem ritka eset, hogy meghívja a csapat a falut egy-egy délutánra vagy estére a táborába s azt együtt töltik el. Ezt nagyon sokan megcsinálják s akik egyszer ezt megpróbálják, nem felejtik el sohasem. A mosolygós vagy sápadtan, betegen mosolyogni akaró falusi gyerekek arcát és a komoly öregekét. Nem lehet azt az emlékezetből kitörölni. Ezt egyszóval minden csapat megcsinálta idáig is és csinálja tovább is. Vannak aztán olyanok, akik nem táborozni mennek, hogy onnan hívják meg a falut a tábortűzhöz, hanem nyakukba veszik a sátorfájukat és elindulnak egy vidékre, bejárni nemcsak egy községet, de 10-et, 15-öt vagy többet is, amennyit lehet egy nyáron, minden faluban tartanak tábortüzet, vagy ha rossz idő lenne, az iskolába összehívják a falu fiatalságát és kinn a tűznél nemcsak a megszokott tábortűzi mókákat adják elő meg a cserkészdalokat, hanem mikor együtt van a nagy kör a tűz körül, úgy játszanak, hogy velük játszszon az apróság, megtanítják játékokra és úgy nótáznak, hogy a falu is velük együtt énekelhessen, olyanokat, amit ők is tudnak. De ennél még nem áll meg a regőscserkész. Mesét is mond. Milyeneket? Tele van a magyar falu mesékkel és tele van a magyar irodalom a legnagyszerűbb történetekkel. Kell-e szebb, mint a Ludas Matyi vagy Háry János, vagy a Bolond Istók?

Most már azt kérdezheti valaki, hogy minek mindez? Kevés szóval tudok rá felelni. Mostani vándorlásaink alatt egyszer összebeszéltünk egy csapattal is, hogy együtt fogunk tábortüzet csinálni. A csapat el is jött, körülültük a tüzet és . . . elől ültek a cserkészek és hátrább a falusi fiatalság. Csönd volt, nem szóltak egymáshoz egy szót se, pedig egyforma korúak voltak és mikor unszoltuk a cserkészeket, hogy üljenek egymás mellé, a válasz rá még a játékban is nehézkesen induló alig-alig alkalmazkodás volt. Vajjon miért? Mert az egyiket városi Pistának hívták, a másikat meg falusi Jánosnak. Ez az egész különbség kettőjük között, mind a ketten gyerekek, mosolygósak és mégis idegenek egymásnak. És mind a ketten magyarok is, magyar fiúk, akik eleintén jó szemmel néznek egymásra. Fiúk, ha visszagondoltok tábortokra vagy egykét esetre, egészen bizonyos, hogy magatokkal is megesett ilyesmi már. Pedig hát miért nem lehetnénk együtt, miért ne játszhatnánk együtt és örülhetnénk mindannak, ami nevetni való, és szomorúságunk is miért nem lehet egy? A regős cserkészek hidat akarnak építeni a város és a falu közé. Nem vagyunk ellenségei egymásnak, miért is lennénk azok. Aztán meg falun vándorolva megismerkedünk igazán a magyar néppel, annak művészetével is, csodálatos szép dolgokkal s miért ne kapaszkodjunk mindenbe, ami magyar, mikor annyira egymásra vagyunk utalva. A városi fiúk, akár tanulók, akár munkás- vagy iparosfiú, néha egyáltalában nem tudja, mi van a magyar vidéken, a falvakban, sokat tanul a nagyvilágról, Magyarországról is, de a legtöbbjének azért messze van Cibakháza, messzebb, mint Páris. Pedig Páris ezer kilométerekre fekszik, Cibakháza pedig Szolnok megyében. Persze Páris érdekesebb, mint ez az eldugott falu, mégis azonban annak, aki becsületes munkával akar magyar lenni, először a hazájával kell megismerkednie.

A jövő táborozási évre már reméljük többen fogunk elindulni. Fontos az, hogy a Szövetség tudtán kívül senki ilyen útra el ne induljon, mert sokat ronthat, ha előkészületlenül lát neki. Szeretném, ha mindenkinek olyan emlékei lennének, mint azoknak, akik először nekiindultak. Hogy mit láttunk s mit tapasztaltunk, azt majd apródonkint elmondjuk. Addig is jó munkát!

(Passau—Regensburg vonaton.)

Vén regős.

DON ANTONIO SANCHO A CSERKÉSZHÁZBAN.

„Még otthon eltökélt szándékom volt megismerni a magyar cserkészet fejlődését és törekvéseit."

Érdekes eseménynek volt színhelye a Cserkészház vasárnap délelőtt. Don Antonio Sancho, a magyar-barát spanyol prépost Repold Károly, a Magyar-Spanyol Bizottság elnöke, dr. Ringer Károly és dr. Ringer Erzsébet kíséretében meglátogatta a magyar cserkészek központi székházát, ahol Witz Béla pápai kamarás, a Magyar Cserkészszövetség országos elnöke fogadta a szövetségi tisztviselői kar élén. A prépost az üdvözlések során annak az örömének adott kifejezést, hogy valóra válthatta azt a szándékát, hogy az immáron annyi hírt és dicsőséget szerzett magyar cserkészet munkáját és törekvéseit megismerje. Magyarul feltett kérdéseire Witz Béla válaszolt s ismertette a cserkésztisztek és cserkészek munkáját és létszámát. rámutatott a magyar cserkészet sajátos vonásaira, melyek szinte maguktól biztosították nemzetközi viszonylatban azt az előkelő helyet, amelyet a magyar cserkészet betölt. A magyar cserkészmozgalom — úgymond — elmélyítette az angol kezdeményezést, mert mi magyarok nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy megelégszünk azzal, ha fiainknak csak kellemes időtöltést szerzünk a cserkészettel. Nekünk, a megcsonkított haza öreg fiainak Nagymagyarország számára emberebb embert és magyarabb magyart kell nevelnünk. A spanyol főpap észrevehető meghatottsággal fogadta e szavakat és Isten áldását kérte, hogy az a 30.000 magyar cserkész, amely most az angliai világjamboreera is küldött reprezentánsokat, váltsák valóra a mai búsan szomorú magyar apák álmait.

Don Antonio Sancho Witz elnök úrral.

A Cserkészbolt látványosságai.

A legnagyobb meglepetés szemmel láthatólag a Cserkészboltban érte a látogatót, amikor a székelystílusú, fafaragásos falak és bútorok közé lépett. Csodálkozva nézte a régi magyar szokás szerint a falra kifeszített bőr lófejet és a gerendára vésett titokzatos rovásírásos mondatokat, amelyeknek értelmét Witz Béla orsz. elnök fedte fel előtte: „Legyetek szelídek, mint a galambok és okosak, mint a kígyók". A Szentírásból való idézet igen megnyerte a tetszését és kérte, hogy a magyar rovásírás — melynek létezését itt fedezte fel — abc-jét küldjék meg számára.

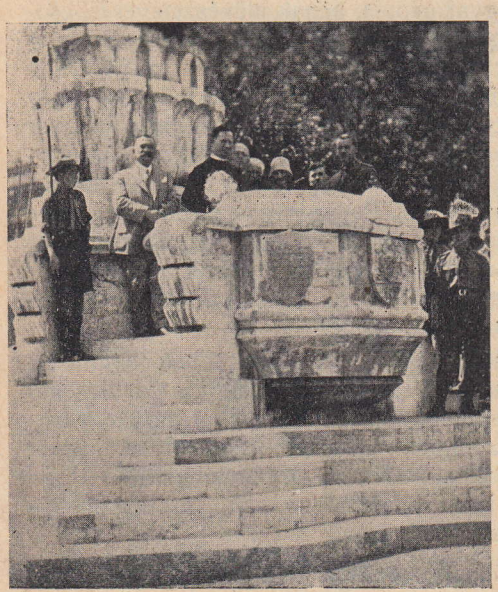

Az országzászlónál.

Hogy a Cserkészházban szerzett impressziónak nyoma maradjon, az elnök átnyujtotta a cserkészirodalom legjavát, a 101 magyar népdalt tartalmazó Daloskönyvet. Kitudódott, hogy a prépost a kiváltságos zenészek képességével és tehetségével rendelkezik, ami azt jelenti, hogy a zene nemzetközi nyelvén, a magyar nótában még inkább megért bennünket.

Árvalányhaj bokrétát kap a prépost.

Megható jelenet következett. Witz Béla kezében egy cserkészjelvényes, nemzetiszínű szalaggal átkötött árvalányhaj bokrétával áll Don Antonio Sancho elé s átnyujtja keresetlen szép szavak kíséretében. Árvalányhajnak hívják — úgymond — ezt az ősrégi, egyszerű, magyar virágot, egy árva nép szabadságának e kivirágzott reménységét. Ebben bent él a magyar puszták és a magyar rónák sóhajtása és az elszakított részek minden szomorúsága. Azért, amikor meg akarunk tisztelni valakit, ilyen csokorral kötjük szívünkhöz.

Az országzászlónál.

Innen az országzászló megtekintésére indul a kis csapat. Díszőrséget áll a 174. sz. Ganz-cserkészcsapat két cserkésze, komoly „vigyázz" állásban. A prépost már messziről észrevette a szobron levő turul madarat. „Már látom a magyar sast, amelyet ismerek" — s kedvesen mosolygott, ahogy csak ő tud —. Kemény tisztelgéssel őrséget váltanak a fiúk, akik közé állva fényképfelvétellel emléket biztosítottak a magyar cserkészeknek Don Antonio Sanchoról. De telik az idő s az autó a feszes „vigyázz"-ban álló cserkészfiúk elől elvitte a még messziről is kalaplengetve búcsúzó magyarbarát főpapot s a hátramaradottak úgy érezték, hogy az idegen nemzetek nagyjainak hozzánk hajolásával, mi árva maroknyi mindeddig barát nélküli nép idegen nemzetek fiaival testvéri közösségbe emelkedünk.

Dr. Kavin F.

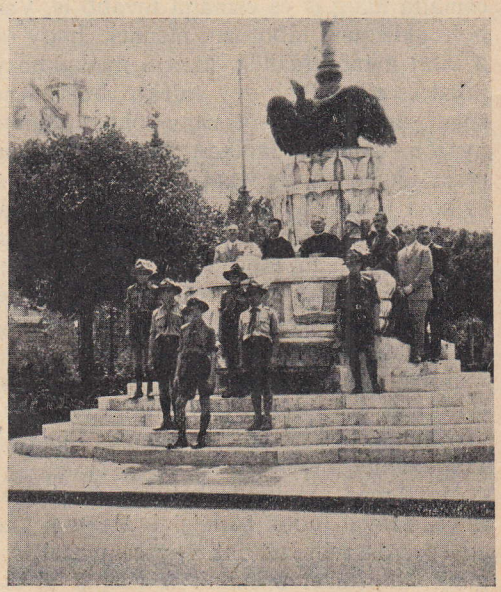

Az országzászlónál.

Gézuka zászlós.

irta: Sándor Dénes.

1935 telének egy hideg, didergető estéjén történt. Az újult erővel ránktörő ellenfél halálszorítása lassanként lazulni kezdett. Győzelmesen előretörő hadseregünk a fojtogató gyűrűből mindinkább kibontakozva, közeledett régi álmok elérhetetlennek hitt vágya, az ősi határ felé.

Parád mellett, a sasvári kastély nagytermében ezrek sorsa felől tanácskoztak. Az asztalfőn ült a hadosztályparancsnok, körülötte az ezred tisztjei.

A mély, nyomasztó hangulatot csak néha zavarta meg a rádiótelefon csengése s nem messze két légiflotta halálos csatazaja.

Ott ültem az asztal végén s nem kerülhette el szememet egy különös látvány. Majdnem minden tiszt keblén ott ragyogott egy kis jelvény, a cserkészliliom, mely annyi éveken át annyi dicsőséget szerzett hazánknak s melynek szellemében acélozódott vaskeménnyé egy ország ifjúsága.

Az asztal körül igen sok az ismerős arc. Az ott Miki főhadnagy, mellette Feri hadnagy úr, feljebb a mosolygós arcú őrnagyban egykori csapattisztünkre ismerek. Jóska tiszt pedig úgy feszít ott táboripapi uniformisában, mintha még mindig örsvezetőnek képzelné magát. Hiába, ha az arcok meg is változtak, a szemek ragyogása mindig a régi maradt. S itt az asztal végén, csillogó szemekkel, arcán valami földöntúli vonással, ül Gézuka, a kis zászlós úr, csapatunk egykori kedvence.

A mély hallgatásba az ezredes súlyos szavai konganak bele: „Ha nem tudunk hírt vinni a sándormajori zászlóaljnak, ott fognak pusztulni egy szálig. Nem bírnak ellenállni két tűz közé szorítás veszélyének. Valakinek, ha törik, ha szakad, el kell mennie".

Az arcokra kiült a komoly elszántság. Aki oda elmegy, az soha vissza nem tér. Egy gondolat, egy villanat s Gézuka zászlós már áll és jelent. Mintha csak arról volna szó, hogy éjszakai nyomkeresést kellene előkészíteni.

A bajtársak arcán mély meghatottság nyoma látszik. A csapattiszt úr (pardon: őrnagy úr) gondterhelten néz egykori cserkészöccsére (pardon: a zászlós úrra). De ő nem sokáig teketóriázik, feláll, átveszi a parancsot, tiszteleg és nekivág a hideg téli éjszakának... (Otthon ma apuka, anyuka s a gyerekek gondolatban valahol messze-messze járnak.)

Az égen hidegen, mint tündöklő gyémántok ragyogtak a csillagok. Itt-ott fekete árnyak rajzolódtak a hóra. Gézuka megy-megy előre és arra gondol, hogy otthon meleg van, édes este van s talán épen róla folyik a szó. És még más valamire. Hogy tíz év előtt is erre járt. A tíz év előtti parádi tábor soha el nem múló emlékei csodálatos melódiákat muzsikáltak a fülébe... ez itt a vadaskert kapuja... nini, a kis vadászház, ahol az Enessey néniéktől olyan jó kuglófot kaptunk egyszer... jé, a „ringlispil" is megvan még a kapu előtt... Tovább, tovább... Arra volt a 25-ösök tábora... itt már kúszni kell, közel a Sándormajos... emlékszik... akkor is így kúszott éjszaka. A csapattiszt úrral, a Dezső bátyjával ketten mentek egy kis éjjeli „murira". Itt már a kis híd a patakon át... épen olyan korhadt, mint akkor.... Lassan átmegy rajta. A vihar a szemébe csap egy marok havat... nem baj, csak előre! Felfelé az úton, halastavak felé... Hogy is volt csak? Itt fogták el az egyik segédtisztet... erre kerítették őket... itt fedezték fel a támadást... Szállnak, szállnak a régi mult kedves emlékei. Szállnak, szállnak, mint fehér hópelyhek. De ott már a három halastó. Tükörsíma jég a hátukon. Itt megpihenne egy kicsit? Nem, nem lehet. Tovább, tovább az út felé! Előtte a rét! A régi tábor. S abban a pillanatban szinte felkiált az örömtől: a tisztás végén, ott áll, hóval fedve, egymagában de épen, büszkén a táborkereszt! „Még megvan", újjong át lelkén valami csodálatos érzés. S a másik percben nagy csattanás, éles fájás a szíve táján... „Ó, semmi" gondolja, „talán egy lezuhant faág". De alig bír előre vánszorogni... s megindul a kereszt felé...

S ekkor muzsikálni kezd a téli éjszaka...

Gézuka! Gézuka! — zokogják felé a havas fenyők...

Gézuka! Gézuka! — ragyogják le a fényes csillagok...

Gézuka! Gézuka! — mintha a tisztelendő úr hangját hallaná...

Gézuka! Gézuka! — s anyukája édes csókját érzi arcán.

S a kereszt csak áll, kitárva két hófehér karját...

S Gézuka meredt karral, véres inggel vánszorog a kereszt felé...

És akkor, és akkor...

...ismét nyár van, napsugarat hintő, életet mosolygó drága nyári tábor... ott áll a három sátor, lobog a trikolor az árboc magasán, édes madárdaltól visszhangzik az erdő... A kürtös a „vigyázz-t" fújja épen...

Reggeli napiparancs, kihallgatás... ott áll Gézuka is feszes gléda ban az újoncok között... s a parancsnok úr jön, közeledik felé, jaj mi lesz most, talán még a pontjait is levonják... inkább kétszer menne vízért... a parancsnok úr arca óriási lesz, karját kinyujtja s mutat valamerre messze, nagyon messzefelé,... felharsan a díszjel, a csapat feszesen tiszteleg... s Gézuka, halotthalványan, holtravált arccal bukik oda a kereszt tövéhez... S a hold sápadt fehére hófehér glóriát von a kereszt tövében fekvő véres kis hős fölé...

Meglepett kiáltást hall maga mögött:

„Gézukám! drága kis öcsém, te vagy?

Felnéz. Ajkán boldog öröm villan át:

„Csapattiszt úr! Dezső bátyám! hát itt vagy? Majd erőt

vesz rajta a kötelesség: A . . . parancs . . . itt nálam . . .

„Már értesültünk mindenről Gézu. De az Istenért, te súlyosan megsebesültél. Várj, azonnal segítséget hozok."

„Ne-ne bátyám! . . . érzem, alig . . . van már . . . valami hátra . . . és én . . . itt a táborkeresztnél . . . ahol annyi boldog . . . boldog órát, tábortüzes éjszakát éltem át . . . itt akarok . . ." Elakadt a szava.

Dezső csapattiszt úr, illetve már főtisztelendő úr, a sándormajori hadosztály tábori papja így találkozott újra a parádi tábor keresztje alatt egykori kis cserkészével, Gézuka zászlóssal . . .

Leült mellé, fejét ölébe vette. Nézett rá hosszan, szomorú szeretettel. S lassan fölvette kis tábori stóláját . . . A hideg téli éjszakában fölhangzott a régi kis cserkész alázatos bűnbánatára feleletül a csapattiszt úr ajkáról az „ego te absolvo!"

„. . . Dezső bátyám! most olyan jó . . . mesélj, mint akkor régen . . . emlékszel? éjszakai őrségen . . . a kereszt tövében . . . a tábor . . . a parancsnok úr . . . a fiúk . . . jaj de gyönyörű volt."

Holtrafáradt arccal bukik a kereszt tövéhez . . .

S a csapattiszt úr kis cserkésze fölé hajolt és mesélni kezdett, alig bírva lefojtani fölföltörő zokogását . . . A csapattiszt úr mesélt . . . A régi táborokról . . . a parádi aranynapokról . . . a fiúkról . . . testvérkékről . . . az anyukáról, az apukáról, hugocskákról s a Fővezérről, ki már kitárt kézzel várja hős kis katonáját, aki nem lett áruló soha . . . és arról a nagy-nagy táborról, a szentek táboráról, ahol egyszer mindnyájan találkozunk . . .

Az éj elsötétedett. S a zászlós úr, Gézuka, a kis cserkész, ott aludt el a csapattiszt úr karjában mosolygós arccal, örökre . . .

S messze egy nagy pesti ház emeleti lakásában, anyuka, apuka s a testvérek halkan imádkoztak.

S a kis cserkész vércseppjei mint rubintgyöngyök glóriázták be a magyar keresztet . . .

Sándor Dénes.

EMLÉKEZZÜNK RÉGIEKRŐL.

VÁMOS MIHÁLY DIÁK.

A multkor a cserkészek Istentiszteletén vettem részt. Amikor a Miatyánkban odajutottam: mindennapi kenyerünket add meg nekünk — Isten bocsássa meg — hozzá tettem magamban: és adj nekünk Mihály diákokat! Olyan bátor szívet, mely fegyvercsörgés-halálhörgés közt is mer és tud fegyver nélkül járni; fegyveresek helyére állani. Aki, mikor mindenkit markában tart a halálosztás: erőt és bátorságot önt a híveibe.

Diák volt, kit a török-magyar élet-halálharc Eger várában talált. Gyenge lett volna még katonának, de bevált cipóosztónak. A feje olyan volt, mint a lexikon. Benne fészkelt a vár egész élelmikészlete: bárány 8050; ökör-tehén-borjú 486; sertés 139 darab; búza-rozs 11.671 véka; árpa-zab 1540 véka; bor 2215 köböl; oldalas 215 darab. Az öreg Sulkán bácsi nem győzött rajta eleget csodálkozni. El is kérte Dobótól ezt a gyermeket.

Mihály szomorúan állott ebbe a munkába, de egész lelket vitt bele. Csak távolról figyelte a harc zivatarját; látta a sebesülteket; a rettenetes sebeket; a fáradt, éhes embereket. Rájött hamar arra, hogy az ő szerepe sem megvetendő és akkor a kis lelke megtelt örömmel. Egész lélekkel állott a munkába. Attól fogva az egri vitézeknek nem kellett éhezniök, nem kellett az ételükre várakozniok, nem kellett az adagokra panaszkodniok. Mihály diák ébersége, odaadása, gyors keze, sőt tekintélye mindenkor idejében üdítette fel a vitézeket.

És amikor mindenki lepihent, hogy a harc izgalmait kiheverje s csak az őrség maradt fent meg, akiknek a nappal pusztításait kellett rendbehozniok: akkor Mihály diák félretette a kulcsokat, odament a falra és egész éjjel hordta a köveket, a maltert, a gerendákat a munkásoknak, az italt a szomjazóknak. Annak a diáknak a fáradhatatlan kis teste visszaadta a vitézeknek a hitét, a bátorságát, az önbizalmát és szinte versenyt dolgoztak a tünékeny pillanatokkal. Mihály néma hősiessége, áldozata akaratlanul is élesztője lett az egyszerű emberek lelkének. Ő észre sem vette, mert nem magát kereste a munkában. A vitézek pedig nem beszéltek róla, csak szívükbe zárták.

Október 16-ika nehéz napja volt az egrieknek. Mihálynak ezen a napon 700 kenyeret kellett kihordania. Megdolgozott az istenadta. Elmondhatta arról a napról öreg napjaiban is, hogy arca verejtékével öntözte a kenyerét, de a másokét is.

A vitézek, akik látták a munkáját és ették a kenyerét, még hálás szemmel is tekintettek rája. Ugy ették azt a verejtéktől-könnytől sós cipót, mint a sósperecet. Mihály diák pedig megnyugodhatott, hogy ha a munkája olyan kicsi is, elég arra, hogy a föld göröngyéhez tapadt emberkét hőssé avassa.

Csaba Jenő dr.

HOGYAN ÉPÍTEK KAJAKOT?

Mint már sokan közületek tudják, a kajak őshazája a messze északon, a jegestenger vidékein van. Az ott élő eszkimók halcsontból és bőrből készítik kezdetleges kajakjaikat és ezeken a gyönge, törékeny alkotmányokon messze ki mennek a nyilt tengerre halászásra és vadászatra.

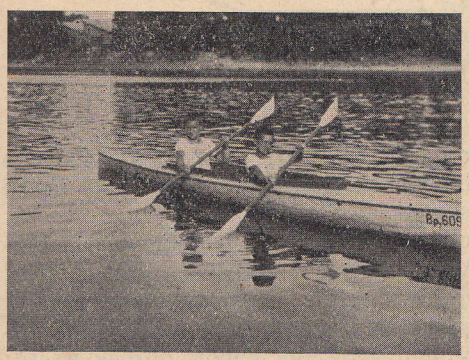

1. ábra.

Hozzánk Európába a kajakot a mult század második felében hozták és itt a rendelkezésre álló alkalmasabb anyagokból, sportcélra átgyúrva alakját, kezdték építeni. Magyarországra Zsembery Gyula társelnök úr hozta az első kajakot.

Az évek folyamán különböző kajaktípusok fejlődtek ki, melyek részletes ismertetése további cikkek feladata, itt csak megemlítem. Két főcsoport alakult, úgymint összehajtható és merev kajak. A merev kajakok építésük szerint lehetnek: vászon kajakok hosszbordákkal, svéd építésűek, lazán (hézagokkal) egymásmellé fektetett palánkok vászon huzattal és palánkos (klinker v. hosszvarratú) kajakok. Építik egyes, kettes sőt hármas kivitelben is. Használhatóságra megkülönböztetnek tiszta evezős, evezős és vitorlás és tiszta vitorlás kajakokat. Mindhárom kajaktípusból építenek túra- és versenykajakokat.

De most térjünk rá a tulajdonképeni építésre. Az itt ismertetendő kajak (lásd 1. ábrát) kettős, merev vászon tura-kajak, két ember által könnyen hajtható, sebessége álló vízben kb. 7 km/óra. Kényelmesen csomagolható bele hosszabb turára való szerelvény, a hullámot jól állja. (Balatonon szerzett tapasztalat.)

Főbb méretei:

Hossza = 6000 mm.	Súlya ≃ 60 kg.
Szélessége = 730 „	Megterhelés = kb. 160 kg.
Magassága = 280 „	(Alakját lásd a 2. ábrán.)

Az építés megkezdése előtt össze kell állítani a szükséges szerszámokat, helyet kell szerezni, anyagot beszerezni.

Szerszám-jegyzék:

1 db. nehéz (75 dk kalapács),
„ könnyű kalapács,
„ előgyalu,
„ simító gyalu,
„ kaparó kés (gyalu),
1 db. keskeny keretes fűrész (finom fogozással),
„ keskeny véső,
„ széles véső,
„ csavarhúzó,
1 db. 1 mm fúró,
„ 2 mm fúró,
„ sűlyesztő fúró,
„ szegecshúzó
„ mérőléc,
„ derékszögű háromszög
3 db. szorító csavar kerettel (kicsi),
1 db. köszörűkő (olaj-kő),
1 db. fareszelő,

A szerszámokat az építés megkezdése előtt alaposan át kell vizsgálni, megjavítani, kiköszörülni, az erre felhasznált idő és fáradság sokszorosan megtérül munkaközben.

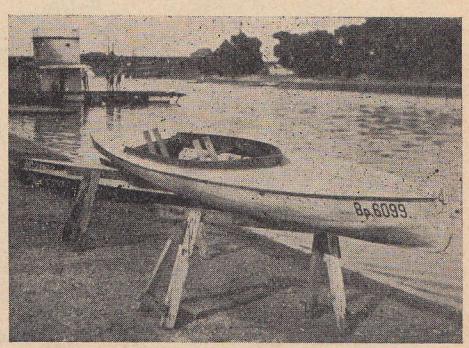

2. ábra.

Az építéshez szükségünk van egy legalább 6.5 méter hosszú és 2—2.5 méter széles helyiségre az egész építés tartamára (3—4 hét). A helyiségnek az esőtől védettnek, lehetőleg száraznak kell lennie, szellőztetési lehetőséggel. Itt állítjuk fel gyalupadunkat, ennek hiányában egy pótgyalupadot készítünk, vízszintes és élgyalulásra alkalmas befogó ékekkel (l. 3. ábra).

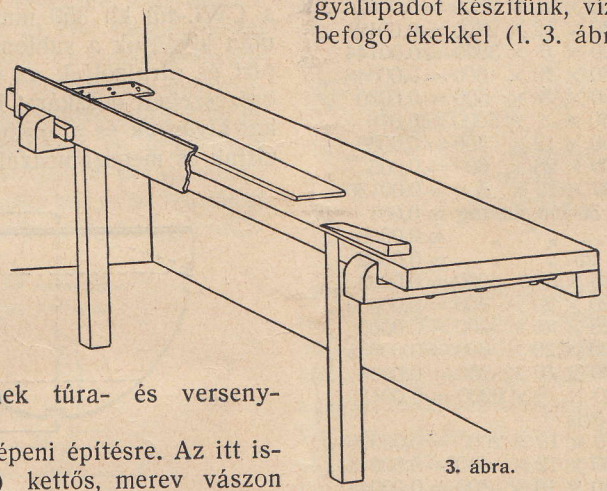

3. ábra.

Az építés alapjául a kajak rajza szolgál, még pedig az alak meghatározására a vonalas rajz (l. 4. és 5. ábra). Ez tartalmazza a csónaktesten át vett különböző síkok metszés vonalait a csónaktesttel és pedig az 5. ábrán látjuk a keresztmetszet görbéit, jobboldalon a kajak orrától közepéig baloldalon középtől a faráig a fél keresztmetszeteket, a számozás a farától 0-val kezdődik és az orránál végződik, az egész számú keresztmetszetek helyei a 4. ábrán jelölve vannak, a feles számúak a két egész számú között a középen vannak. Az 5. ábrán vízszintes vonalakkal vannak jelölve a vízvonalak és pedig CWL szerkezeti vízvonal, HWL segédvízvonal és WL vízvonal, ezen vonalak, helyesebben sikok metszetét a hajótesttel a 4. ábra alaprajzán látjuk. A harmadik vonalcsoportot a hosszmetszetek adják, ezek az 5. ábrán függőleges vonalakként mutatkoznak, a 4. ábra hossznézetén látszanak a görbéi. A keresztmetszet görbéi adják meg a bordák alakjait és így ezek az építésnél a legfontosabb vonalak, ezek alakjáról lehet a csónak stabilitására is következtetni. A vízvonalak a csónak karcsúságának megítélésére és a keresztmetszetek megállapítására, összehangolására szolgálnak. A keresztmetszetek ellenőrző görbék.

A rajz másik része, a szerkezeti rajz a csónaktest szer-

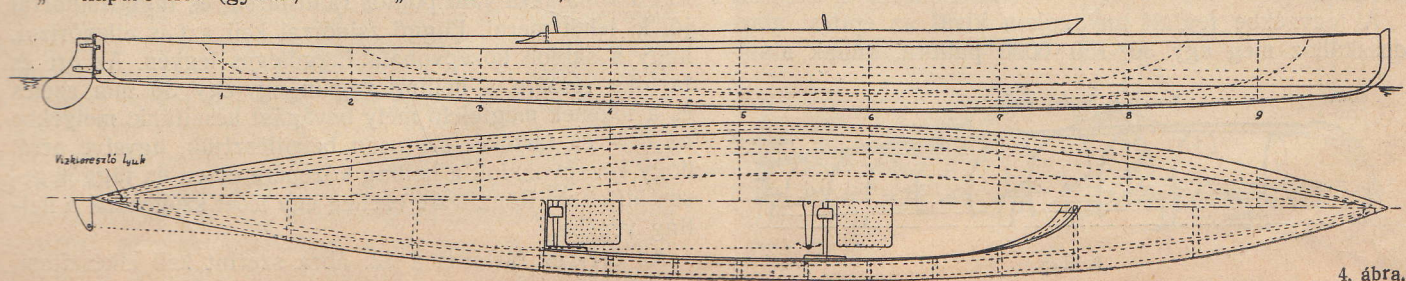

4. ábra.

kezetét, kötéseit mutatja (l. 4. és 7. ábra), a csónak általános elrendezését adja meg és így az építésnek alapul szolgál.

A rajzokat áttanulmányozva hozzá kezdhetünk a munkához. Ennek első mozzanata az anyag előkészítése.

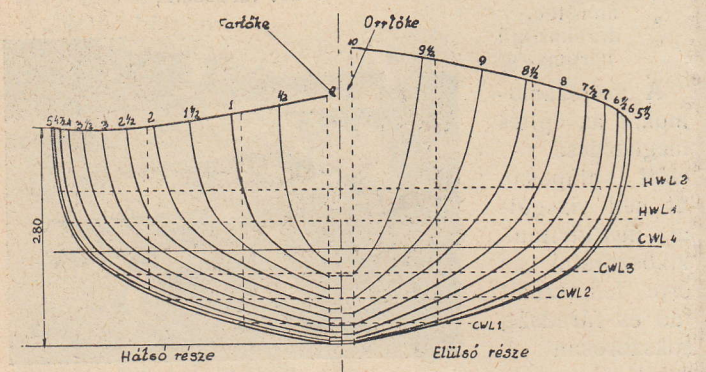

5. ábra.

Anyag-jegyzék:

3 db.	léc belső gerincre és oldalmerevítésre, kőris	$3 \times 40 \times 25 \times 6200 = 0{,}0186$	m^3
1 „	léc külső gerinre, kőris	$20 \times 20 \times 6200 = 0{,}0024$	„
20 „	„ hosszbordákhoz, „	$30 \times 6 \times 6200 = 0{,}0223$	„
25 fméter	léc bordákra, „	25×7 (3000-4000) $= 0{,}0044$	„
2 db.	hullámfogó palánk, „	$160 \times 8 \times 2600 = 0{,}0067$	„
2 „	alsó merevítő léc, „	$30 \times 12 \times 2600 = 0{,}0019$	„
4 „	fedélzetléc, „	$20 \times 6 \times 3000 = 0{,}00144$	„
8 „	fedélzetgerenda, „	$60 \times 10 \times 800 = 0{,}00048$	„
15 „	padlóalátámasztóléc, „	$50 \times 8 \times 500 = 0{,}0030$	„
10 „	betétpadlóléc, fenyő	$40 \times 8 \times 5000 = 0{,}016$	„
8 „	függő fedélzetsarok, kőris	$100 \times 12 \times 400 = 0{,}0038$	„
2 „	fedélzetbetét, fenyő	$200 \times 26 \times 60 = 0{,}005$	„
6 „	„ „	$60 \times 25 \times 300 = 0{,}00136$	„
1 „	orrtőke, kőris	30 cm vastag $\cong$ 0,001	„
1 „	fartőke „	„ „ „ $\cong$ 0,0008	„
1 „	„ sarok „	25 „ „ $\cong$ 0,0002	„
2 „	lábtám keresztfa, kőris	$15 \times 30 \times 4000 = 0{,}0003$	„
2 „	„ alsóléc „	$20 \times 20 \times 400 = 0{,}00032$	„
1 „	„ függőleges rész „	$25 \times 100 \times 200 = 0{,}0005$	„
2 „	háttám keresztléc „	$20 \times 20 \times 600 = 0{,}00048$	„
4 „	„ léc „	$60 \times 10 \times 250 = 0{,}0006$	„
2 „	védőléc külső „	$20 \times 6 \times 6200 = 0{,}00139$	„
2 „	sarokléc a hullámfogónál, kőris	$10 \times 10 \times 2600 = 0{,}00026$	„
1 „	kormányjárom, kőris	$100 \times 12 \times 400 = 0{,}00048$	„
2 „	kormánylap, „	$150 \times 10 \times 300 = 0{,}00048$	„
2 „	lapát, fenyő	$150 \times 35 \times 3000 = 0{,}024$	„
7 méter	borítóvászon,		
4 „	fedélzetvászon,		
3 csomag	(300 darab) $^{30}/_{24}$ süllyesztett fejű rézcsavar,		
10 dk	$^{12}/_{8}$ sárgarézszeg,		
15 „	30 mm hosszú vörösréz csónakszeg,		
10 „	csónakszegecs-tárcsa,		
5 „	$^{2}/_{12}$ sárgarézszeg,		
1 db.	lábtámcsavar,		
1 „	lábtámcsavar-alaplap,		
2 „	lábtám beakasztó horog,		
2 „	szemescsavar kormányhoz,		
1 „	6 mm vastag kemény rézdrót 250 mm banosszkormányszeghez.		
1 „	$80 \times 120 \times 3$ cm rézlemez lábtám alátámasztására,		
1 „	$30 \times 3 \times 50$ cm rézlemez lábtám megerősítéséhez.		
2 „	$20 \times 15 \times 300$ cm rézlemez kormányhoz.		

Az itt szereplő faméretek tisztán gyalult fára vonatkoznak.

A jegyzékbe foglalt anyagokon kívül az építési alapdeszkához még egy 30×150×6000 pallóra, annak alátámasztására egypár darab (8—10) hasonló 300—400 mm fenyőfára és a sablonokhoz ládafahulladékra vagy ócska ládákra lesz szükségünk.

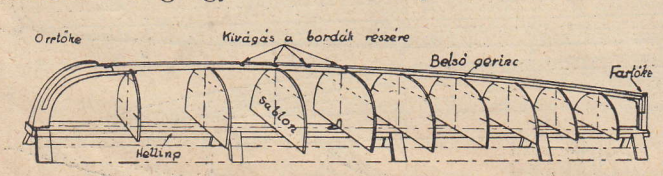

6. ábra.

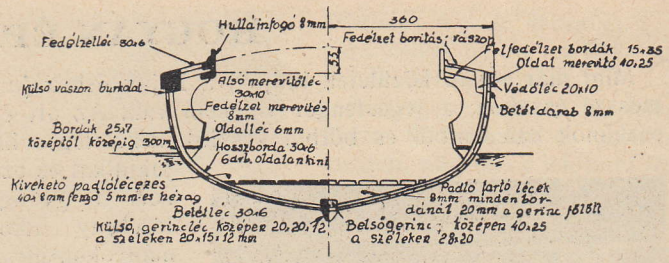

7. ábra.

Most hozzáfogunk az építéshez. Első dolgunk a sablonokat elkészíteni. Az 5. ábrán lévő görbéket (csak az egész számúakat) eredeti nagyságban, egyenkint egy kemény rajzpapírra kirajzoljuk, így megkapunk 9 drb félbordakeresztmetszetet. Minthogy az így kapott görbék a csónak külső felületére vonatkoznak, az építési sablonra pedig még a borda és hosszborda jön rá. (l. 10. ábrát), a görbén belül tőle 13 mm állandó távolságra még egy görbét rajzolunk, ez lesz az építési sablon konturja. A rajzra rárajzoljuk a középvonalat, a CWL szerkezeti vízvonal helyét, a belső gerinc és az oldalmerevítők részére szükséges kivágásokat (ezek mélysége 25—7 = 18 mm), a CWL-től kb 350 mm távolságra az alapvonalat. Ezek után kivágjuk a sablonnak megfelelő vonal mentén a papírt és átrajzoljuk az egészet az előre építési sablonnak összeszegelt deszkára. Ennek megtörténte után a sablonokat kivágjuk és a konturt reszeléssel pontosan utána igazítjuk és megszámozzuk (l. 8. ábrát). Ezt a munkát pontosan kell elvégezni, mert a sablonoktól függ a kajak alakjának jósága.

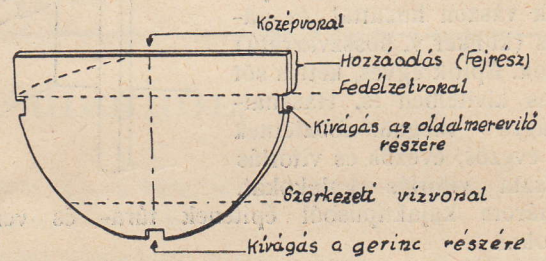

8. ábra.

A sablonokat elkészítvén, felállítjuk az építési alapdeszkát (helling), ezt vagy beeresztett és hozzá szegelt lábakkal (6. ábra) vagy külön bakokra állítjuk. Ügyelni kell arra, hogy felső lapja sík legyen, sehol át ne hajoljon. A felső síkot vízmértékkel be kell állítani. Jó, ha a padlóhoz is leerősítjük. A helling felső lapján húzunk egy középvonalat, mely az építendő kajak középvonala lesz. Megjelöljük a sablonok helyét olyképen, hogy a rajz (4. ábra) szerinti helyeket kimérjük és onnan jobbra-balra a fél sablon vastagságára húzunk egy-egy a középvonalra merőleges vonalat. Az így megjelölt helyre szögvassal (l. 9. ábrát) felállítjuk a sablonokat. Itt ügyelni kell, hogy ezek fixen álljanak, síkjuk a helling síkjára merőleges legyen. Ezt a vonalakra való pontos ráállítással és függőzsinórral jól ki lehet mérni. Függő zsinórral kell azt is ellenőrizni, hogy a sablon középvonala függőleges legyen. Az orr és fartőke részére a helling végein egy-egy 30 mm széles és a tőkének megfelelő mély bevágást készítünk, melyekbe az orr- és fartőkét szorosan beleillesztjük, ügyelve arra, hogy középvonaluk a helling közepére essen és függőlegesen álljanak. Rögzítésre esetleg egy lécet szögezünk a helling végébe.

Az orr- és fartőkét a 12. ábra szerint kell elkészíteni,

orrtőkéhez és a sarokhoz lehetőleg görbén nőtt fát válasszunk ki, hogy a szálak a görbületet kövessék. A sarkot csavarokkal erősítjük a fartőkéhez. A kivésést kézzel, vésővel kell elvégezni.

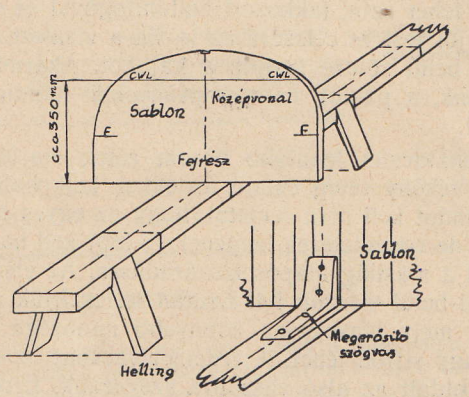

9. ábra.

Igy felállítva a sablonokat, orr- és fartőkét, első dolgunk a belső gerinc előkészítése és felerősítése, ezen megjelöljük a középvonalat, ehhez szimmetrikusan a végek felé elkeskenyítjük (legyaluljuk), hogy a tőkék megfelelő bevágásaiba (l. 12. ábrát) jól beleilleszkedjen, ugyanakkor a hosszát is pontosan levágjuk; vigyázzunk arra, hogy ne vágjunk le sokat, mert az első megjelölésnél a gerinc még nem fekszik be a helyére, ha aztán befektetjük, úgy a hajlításnál bizonyos hossz elvész és a könnyelműen levágott gerinc rövid lesz. Beillesztés után megjelöljük a bordák helyeit, a felesszámúakat is, a gerincet levesszük és a bordák részére elkészítjük a bevágásokat. Ezeket valamivel szűkebbre szabjuk, hogy a bordákat egyenkint építésnél mereven beleilleszthessük. Az így előkészített gerincet véglegesen feltesszük és a végeken két-két erős csavarral a tőkékhez csavarjuk.

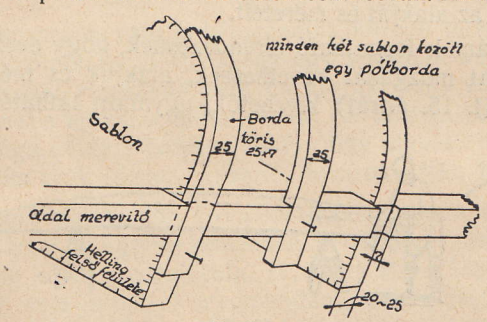

10. ábra.

Ezután felillesztjük az oldalmerevítőket, elkészítjük a bordabevágásokat, szorító csavarokkal felerősítjük mindkettőt, most mégegyszer gondosan ellenőrizzük, vajjon a szorítás alatt nem húzódtak-e el a sablonok, az orr- vagy fartőke, csak, ha meggyőződtünk, hogy minden a helyén van, szorítjuk fel két-két csavarral az oldalmerevítőket.

Most jönnek a bordák, körülbelül lemérve a hosszakat, természetesen 25—30 cm ráhagyással, a léceket levágjuk és egy nagy üstben (mosókonyhán) egy—másfél óráig főzzük. Az üstből egyenkint kivesszük a léceket és azonnal ráhajlítjuk a sablonokra a gerinc és oldalmerevítő kivágásába beillesztve. Az így ráhajlított bordákat szeggel ideiglenesen két-három helyen felerősítjük a sablonokhoz; a szegnek lyukat kell fúrni, mert különben a léc elszakad. Ügyelni kell arra, hogy a borda mindenütt a sablonhoz feküdjön. Ha esetleg a kajak végén lévő bordák hajlítás közben repednének, úgy ezen úgy segítünk, hogy a borda külső felületére egy lágy háromnegyed mm-es vas-szalagot erősítünk egyenes állapotban, a végeken jól megerősítve és ezzel a szalaggal együtt hajlítjuk a bordát. Mindegyik sablonra egy-egy bordát felerősítve, azokat 12—14 óráig hagyjuk száradni, azután levesszük és a közbenső helyekre erősítjük. A felerősítés (lásd 10. ábrát) a gerinchez egy csavarral történik, a hosszmerevítőknél kettővel, de csak akkor, ha már az összes borda és hosszborda a helyén van, addig ideiglenesen erősítjük fel. A második rend bordákat ugyanúgy hajlítjuk, mint az elsőket, azzal a különbséggel, hogy mindjárt fel is csavarozzuk a gerincre.

A hosszbordák elhelyezésénél és felerősítésénél a következőképen járunk el. A középső és még két bordán kijelöljük a merevítők helyeit. A beosztásuk nem egyenletes, ahol a borda jobban hajlik, ott sűrűbb, ahol egyenesebb, ott ritkább. Először az oldal közepén lévő hosszbordát tesszük fel, aztán a hátralevő távolságok közepére esőt és így tovább. A felerősítés felváltva az egyik és másik oldalon történjék, ügyelve arra, hogy a tőkék vagy sablonok el ne húzódjanak. Minden végleges felerősítés előtt a kajakot

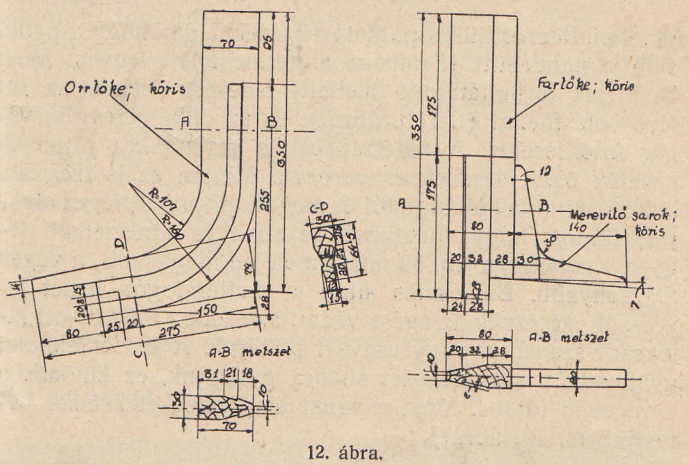

12. ábra.

orráról és faráról meg kell nézni, vajjon símán fekszik-e a léc, nincs-e benne behúzás, törés, vagy erőszakos ellenhajlítás, amennyiben ilyen volna, azt gondosan ki kell küszöbölni. A lécek végei kissé elkeskenyítendők, hogy a kajak keskenyebb végein és a tőkéknél egymásmellett elférjenek. A felerősítés a tőkékhez (l. 11a. ábrát) egy-két csavarral történik, a bordákhoz vörösréz csónakszegecsekkel, belső tárcsákkal. A csavarokat behajtás előtt szappannal meg kell kenni. A szegecselés persze csak a közbenső bordákhoz történik, a többi bordákhoz a kajak megfordítása és a sablonok kivevése után. A szélső és a középső úgynevezett béléslécaz oldalmerevítőkhöz, illetőleg gerinchez csavarandó.

Miután a külső váz így elkészült, az a sablonokkal együtt leemeljük a hellingről és megfordítjuk. Beerősítjük a fedélzet gerendákat, a végeit az oldalmerevítőkbe bevésve és megcsavarva, a felső részüket megfelelően legömbölyítve. A beépítéssel fokozatosan kivesszük a sab-

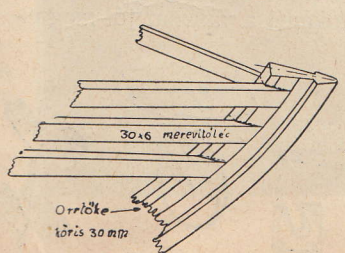

11a ábra.

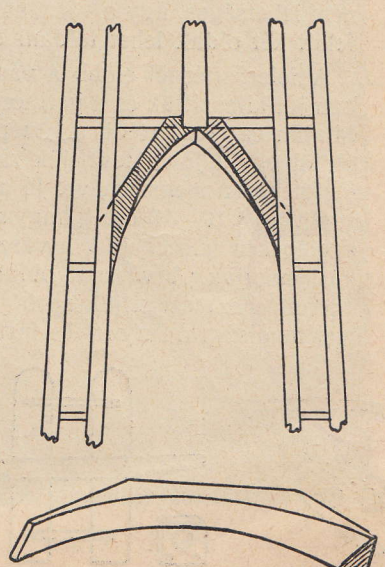

11b ábra.

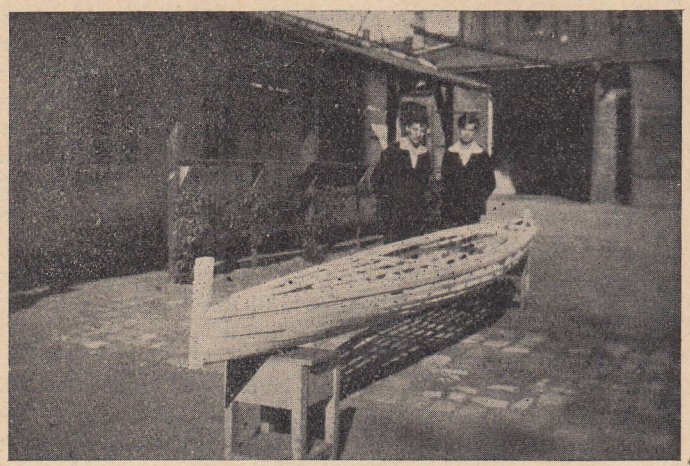

12. ábra.

lonokat. Beerősítjük a padlótartó léceket, úgy hogy a padló szintje mindenütt 15 mm-re a gerinc felett legyen. Most beépítjük a hullámfogó melletti fedélzetrészeket, az ott lévő bélésfáékat (l. 11b. ábrát), és az oldalmerevítőn végig futó léceket. A fedélzetlécek a gerendákra rájönnek s velük össze lesznek csavarozva. Miután ez is megvan, beleillesztjük a hullámfogót és megállapítjuk végleges alakját; fontos, hogy vonalvezetése síma és törésnélküli legyen, magassága kb. 80 mm, az elején magasabb, a végén alacsonyabb. Beillesztés után a hullámfogót ismét levesszük, átnézzük az egész vázat, az esetleg még itt-ott kimaradt szegecset vagy csavart pótoljuk. A külső felületet gyaluval és kaparókéssel símára gyaluljuk, ez különösen a végeken fontos. Most a vázat alapfestékkel kétszer befestjük (l. 12. ábrát).

Ezután ráerősítjük a fedélzet középső léceit és szintén befestjük.

A festésnél arra kell nagyon ügyelni, hogy másodszori festésnél az előző réteg már alaposan kiszáradjon. Inkább több, de vékony réteggel tessünk.

Most jön a vászonráhúzás. Kevés impregnálással bíró nyers, erős vászont kell alkalmazni; a legjobb az 50 quadrátos sportvitorlákhoz használt vászon. Alkalmas az úgynevezett katonavászon is, de csak erős minőségű. Felhasználás előtt a vásznat alaposan ki kell mosni és főzni, utána jó kimángorolni.

Felerősítésnél a vászonnak száraznak kell lennie. Legjobb, ha a szélessége akkora, hogy elég egy sávban, ha ez nem lehetséges, úgy a vásznat a gerincen, vagy a vízvonal felett két oldalt lehet toldani (l. 13. ábrát).

A felerősítésnél előbb a vásznat (l. 13. ábrát) hosszában jól kifeszítjük és a gerincen ideiglenesen megerősítjük. Miután ez megtörtént, a középtől kezdve a végek felé két oldalt egyidejűleg feszítjük rá a vásznat, mindenütt csak ideiglenesen megszegelve. Jó a vásznat így kissé megnedvesíteni és 10—12 óráig hagyni. Még egyszer utána húzva, véglegesen felszegeljük a vásznat és a fölösleges darabokat levágjuk. A vásznat oldalt a legfelső hosszbordához (betétléchez) szegeljük apró sárgaréz szegekkel 15—20 mm távolságra. Az orr- és fartőkénél a vásznat jól megfeszítve befelé visszahajtjuk, a tőke kivésésébe gondosan belefektetjük és sűrűn beszegeljük.

Most jön a festés. A szín megválasztása nem teljesen ízlés dolga, fontos a célszerűség is. Nálam jól bevált a teljesen fehér szín, lakkozott hullámfogóval és védőléccel, de igen jól fest és célszerű az is, ha a vízalatti részt és a padlóig belül zöldre festjük a kajakot. Akármilyen színt választunk, a padlót és szerelvényeket mindig célszerű lakkozni.

A csónaktestet legalább három réteg olajfestékkel és egy-két vékony réteg email festékkel kell befedni. Igen nagy gondot kell arra fektetni, hogy az egyes rétegek vékonyak, de egyenletesek legyenek és időt kell hagyni egyik festéstől a másikig alapos kiszáradásra. Az első két réteget kívül-belül visszük fel. Ezután felfeszítjük a fedélzetvásznat, mely lényegesen könnyebb minőségű katonavászon, vagy siffon lehet. A fedélzet vásznat az oldalmerevítőhöz oldalt az alsó vászonra szegezzük. Erre a szegezésre kerül rá a védőléc, melyre a festés befejezése után kerül a sor. Ugyanakkor erősítjük fel végleg a hullámfogót és az azt kívülről szegélyező saroklécet, ez utóbbit jól kell illeszteni, hogy az átsuhanó hullám közbe be ne szivárogjon. Ugy a hullámfogót, mint a védőlécet legjobb lakkozni. A fedélzetet is ellátjuk három festékréteggel.

Mialatt a csónak szárad, elkészítjük a szerelvényeket. A padlóbetét kétrészű lehet, hogy könnyen betehető legyen, ez az osztás a lábtám és a következő ülés háttáma közé kerüljön. Az első ülés lábtámja igen egyszerű, csak vigyázni kell a beakasztó lemez helyes elhelyezésére, hogy a kajakozó a lábát kinyujthassa. A felerősítő lemezen célszerű három lyukat fúrni az állítás lehetőségeire. A második ülés lábtámja egyúttal a kormány mozgatására szolgáló szerkezettel is bír (l. 14. ábrát); egyébként a rajz megadja az alakját és méreteit.

A háttámok forgatható elrendezésűek, hogy evezés közben a hát mozgását követhessék, alakjuk és méreteik a rajzból (l. 15. ábrát) kivehetők, ugyanott láthatók a fel-

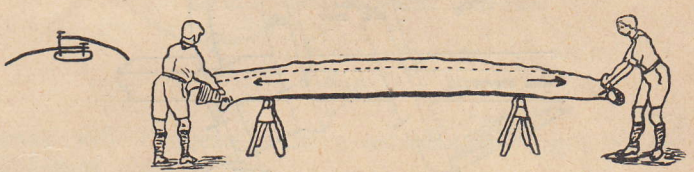

13. ábra.

erősítő fadarabkák is, melyeket négy-négy csavarral a hullámofgóra belül felcsavarunk, ügyelve arra, hogy a kivágott saru kivágása előre nézzen. A háttám összes éleit célszerű letörni. A kormány alakja 16. ábra szerinti, a két deszkát a sarnier-pántok fogják össze, melyek a deszkán át rézszegecsekkel vannak összeszegecselve.

A kormányt tartó szemes csavarokat úgy kell a fartőkébe csavarozni, hogy azok a kormány rézlemezei közé kerüljenek. A kormány mozgatására zsineget feszítünk a járom és lábtám keresztléc közé.

A lapát főbb méreteit a 17. ábra adja meg. Könnyű fenyő fából készítjük, célszerű, ha a készítés előtt egy mintát szerzünk vagy legalább megnézünk. A lapátot egy darab deszkából kimunkálhatjuk, de anyagmegtakarítás miatt célszerű a tollaknál két oldalt egy-egy lécet hozzá enyvezni. Kényelmesebb elhelyezés miatt osztott lapátot is csinálhatunk, ily esetben (l. 17. ábrát) a külső toldócső a lapát nyelére kerül és csak a belső védőcső lesz abba beeresztve.

Hogy megakadályozzuk, hogy a lapátról lecsurgó víz kezeinket feláztassa, a középhez szimetrikusan kb. 600 mm-re

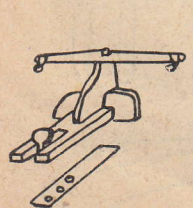

14. ábra.

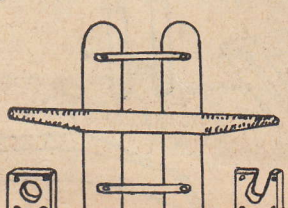

15. ábra.

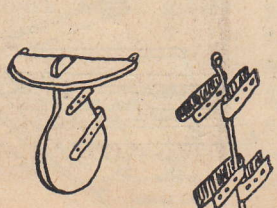

16. ábra.

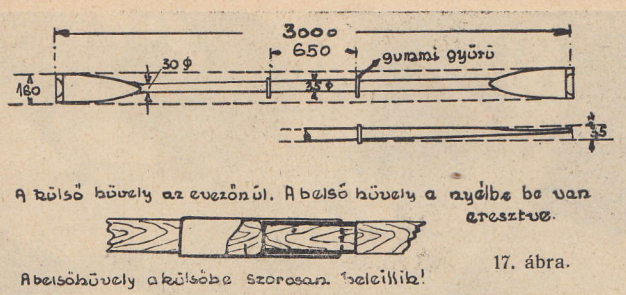

17. ábra.

két bőr- vagy gummi-karikát szegezünk. A lapát tollát megsérülés ellen a végén 20 mm-es sávon puha 0.6 mm-es vörösrézlemezzel burkoljuk.

Az egész építés tartama kb. 240 munkaóra, egy hozzáértő és két segítővel számítva. A munkához legalább két ember szükséges. Egész építési időtartam kb. 3—4 hét.

A költségeket a fenti anyagösszeállítás alapján pontosan kiszámíthatjuk.

A végén még egy figyelmeztetés: a cserkész munkája mindig jó munka legyen, ne sajnáljuk hát a jó alapos, gondos munkát a kajaktól, hisz itt jobban, mint bárhol, megbosszúlja magát a rossz, gondatlan, hanyag munka.

Komolyan építeni akaró cserkészeknek szívesen állok rendelkezésre szóbeli tanáccsal is.

Építési sablonokat és papírsablonokat is szívesen adok kölcsön.

Ganz—Gólya.

A ZSEBLÁMPÁRÓL.

Mindnyájunk készséges segítőtársa a zseblámpa, érdemes tehát kissé jobban megismernünk. Három főrésze van, az elem, a körte (izzó) és a tok. Az elem a lámpa áramforrása. Ha az elem tetején kiálló két rézlemezt áramot-vezető anyaggal (fémmel) kötjük össze, akkor az elem belsejében kémiai átalakulás indul meg s ennek következtében áram halad át az egyik rézlemezből a másikba. Ha például magát a két rézlemezt érintenénk össze, amelyek igen jól vezetik az áramot, akkor azokon át annyi áram haladna keresztül, hogy az elem pár pillanat alatt kimerülne, tönkremenne. Ezt, mivel itt az áramnak rövid útja van, rövidzárlatnak nevezzük. Ezért mikor egy új elemről a védő papírt eltávolítjuk, vigyázzunk, hogy a rézlemezek pillanatra se érintsék egymást.

Mikor az áram a vezetőn áthalad, azt melegíti. Ha a vezetőt eléggé vékonyra vesszük, akkor olyan meleg lehet, hogy fehéren izzik, világít. Mivel levegőben az izzó drót hamar elégne, azért kis üveggömbe teszik, amelyből a levegőt kiszivattyúzzák. Ezt nevezzük villanyizzónak, villanykörtének. A bennelevő drót egyik vége a körte fémhüvelyéhez, a másik pedig a végén szigetelő anyaggal elválasztott fémcsúcshoz van forrasztva.

Ha tehát a körte fémhüvelyét az elem egyik lemezéhez, csucsát pedig óvatosan a másik lemezéhez érintjük, a körte világítani fog. Igy próbálhatjuk ki, hogy jó-e a körte.

A lámpa tokjában van a fényterelő berendezés (tükör vagy üveglencse) és a kapcsoló. A kapcsoló lényege, hogy vezető összeköttetést létesit a körte és az elem megfelelő pontjai között, illetve azt megszakítja. Ha a lámpa nem ég, a következő a tennivaló: meggyőződünk róla, hogy az elem jó-e. Ez vagy úgy történik, hogy az előbb leírt módon egy biztosan jó körtét érintünk a fémlapokhoz vagy a fémlapokat érintjük nyelvünkhöz s ekkor ha az elem jó, gyenge csipős ízt érzünk. Ha az elem jó, akkor ki kell próbálnuk a körtét, ha az is jó, akkor a tokban van a hiba. Ennek javítása már nehezebb, de ha az áram útját követjük, rá fogunk találni a hibára, szakadásra.

Biacs Nándor
25. Szt. Imre.

CSODÁLATOS VIRÁGOK.

Erdőn-mezőn való bolyongásaink közben minél különösebbnek tűnik fel előttünk egy-egy virágnak az alakja és színe, annál valószínűbbnek tarthatjuk, hogy ezek megalkotásánál a természetet határozott cél vezette. Sok növényfaj virága például érdekes módon úgy alakult, hogy a beporzódás csak idegen virágról, rovarok útján történhetik.

A legcsodálatosabb ilyen virágok rendesen messze tőlünk, távoli világrészeken élnek. A tropikus Amerika őserdeiben nő az Aristolochia. (1. kép.) Ha a képre nézünk, hirtelen nem is tudjuk megmondani, melyik rajta az igazi virág. Legfeltűnőbb a lepel kádszerű kiszélesedése. Ez a rész rendesen élénk, feltűnő színű, hogy a rovarok már messziről észrevegyék és rászálljanak. Némelyik fajtájuk egészen különös módon csábítja magához látogatóit. A lepel színe a húséra emlékeztet és emellett még a virág erős, az ember számára igen kellemetlen romlott hússzagot gerjeszt. Mindez arra csábítja a rovart, hogy a virág belsejébe is behatoljon.

Itt azonban a viráglepel hajlott, görbe csővé szűkül össze (1. 2. kép), melynek bejárata és egész belső felülete lefelé hajló szőrökkel van kibélelve. Befelé könnyen haladhatnak a rovarok, de megfordulniok vagy kimászniok a merev szőrszálak miatt lehetetlenség. Ugy állnak ezek a kifelé igyekvő elébe, mint valami előreszegzett lándzsasor. Az ide behatolt rovar fogoly, többé vissza nem térhet. Kénytelen tehát tovább menni a virág harmadik részébe, egy gömbalakú kamrába. Ebben vannak elrejtve a porzók és a bibeszálak, alattuk pedig a részekre osztott magház fekszik.

Mi történik már most az idekerült legyecskékkel? Ideoda mászkálnak, nyüzsögnek a bibeszálakon és közben a magukon hordott virágporral megtermékenyítik azokat.

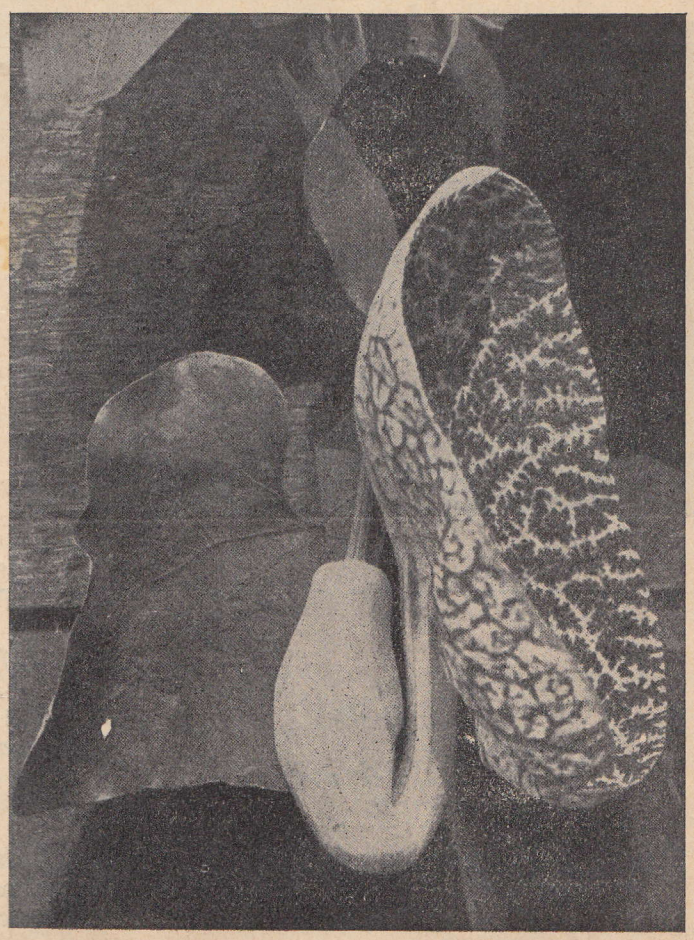

1. ábra.

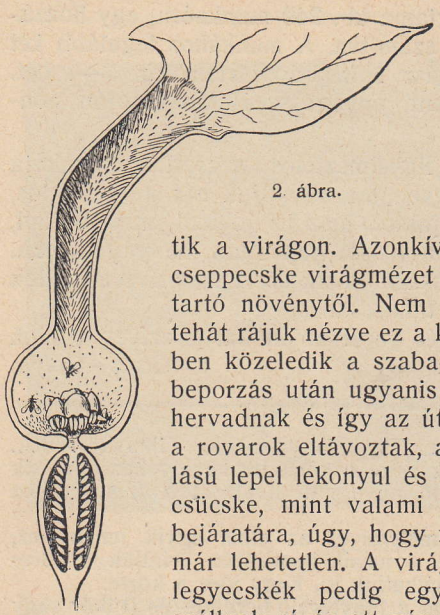

2. ábra.

Amint a beporzás megtörtént, az eddig bezárt porzófejek szétnyílnak és virágporukat ráhintik a bent tartózkodó rovarokra. Önbeporzás tehát nem történhetik a virágon. Azonkívül kapnak még egy cseppecske virágmézet is jutalmul a fogolytartó növénytől. Nem is olyan kellemetlen tehát rájuk nézve ez a kis fogság. Mert közben közeledik a szabadulás pillanata is. A beporzás után ugyanis a cső szőrszálai lehervadnak és így az út szabaddá válik. Ha a rovarok eltávoztak, az eddig egyenes állású lepel lekonyul és a szegély nyelvalakú csücske, mint valami fedő, ráhajlik a cső bejáratára, úgy, hogy másodszori beporzás már lehetetlen. A virágporral megrakódott legyecskék pedig egy új másik virágra szállnak rá és ott végzik el a megtermékenyítést.

Az Aristolochia virága tehát teljesen a rovarok általi beporzásra van utalva. A porzó körüli tér levegője mozdulatlan és így a szél sem viheti a virágport egyik növényről a másikra. Mérésekkel kimutatták, hogy itt a hőmérséklet állandóan 10—15 fokkal magasabb, mint kívül, ami még inkább fokozza az idekerült rovarok élénkségét és így még gyorsabb beporzásra vezet.

Hasonló a szerkezete a szintén a tropikus Amerikában élő, de díszkertekben és üvegházakban nálunk is megtalálható Philodendronnak. (Lásd 3. kép.) Itt a viráglepel tölcséralakúvá formálódott és rendesen igen élénk színű.

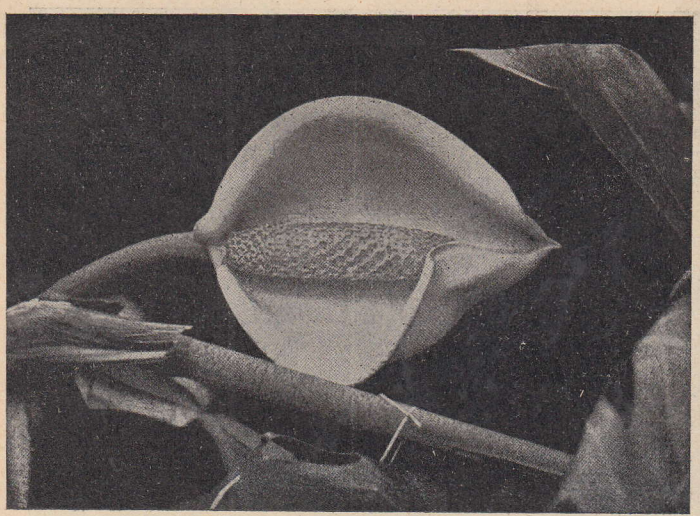

3. ábra.

4. ábra.

Ennek belsejében nyúlik fel a bíborvörös vagy sötétlila cső, amelyen a tulajdonképeni virágok foglalnak helyet. A rovarokat élénk színhatásukkal és meglehetősen kellemetlen illatukkal csalogatják magukhoz. A virág belsejének hőmérséklete itt is jóval magasabb, mint a külső levegőé, a különbség néha 25 fokra is felmegy.

Negyedik képünk egy délafrikai virágfajtát mutat be. Az alakjának szépsége itt is különös ellentétben áll a virág egyéb tulajdonságaival. Színe a foltos húsvörösnek és a szennyes barnának keveréke, ehhez járul még rendkívül átható, a romlott húsra emlékeztető szaga. Az utánzása olyan jól sikerül néha, hogy a dongólegyeket is megtéveszti, úgy, hogy azok a virágra rakják le tojásaikat is.

A természet semmit sem csinál cél nélkül. Ezeket a csodálatos virágokat sem az ő játékos szeszélye teremtette, fontos feladatok elvégzése vár reájuk. Pár példánk csak elenyésző csekély töredékét mutatta be mindazon módoknak, melyekkel a növény legfontosabb életfunkcióját, a beporzódást elősegíti.

ADNUKEZS.

Aki ezen arab szónak
Az értelmét sejti,
Az tudom, hogy ezt a verset
Hamarán megfejti.

Jelent ez a szó egy dolgot
Kellemetlen félét,
Kevés diák van bíz, aki
Elkerüli élét.

Néha derült égből esik,
A gyanutlan főre,
Van akinek kettő, három
Is kijut belőle.

Néha szakad, mint a zápor,
De nem a szabadban,
Tíz gombóctól erről álmodsz
Éjszaka magadban.

Hívják prémes öltözéknek,
Nevezik dugónak,
Nem kellemes a hangzása
Sohasem e szónak.

Törjétek hát a fejetek,
S érjétek be ezzel:
Egyitek se találkozzék
Soha ADNUKEZS-zsel.

Mikroszkóp.

LEVELEK A JAMBOREERÓL.

A Magyar Cserkész postája nap-nap után hoz egy-két angol nyelvű levelet. Angol cserkészek írják a jamboreeről. Valamennyien olvasták a Magyar Cserkész angol kiadását és sietnek néhány sorban leírni benyomásaikat s megemlékezni egy-két szóban a magyar táborról is. Álljon itt mutatóul egy-két levél.

Kedves uram!

A magyar tábor meglátogatása alkalmával megkaptam a Magyar Cserkész egy példányát.

Minden szavát, amely angolul volt, elolvastam és úgy találtam, hogy nagyon szép dolgok vannak benn.

Nem csak a cikkek jók, hanem az egész újság szelleme is kitünő.

Ezen levelemmel egyszersmind gratulálok a Magyar Cserkészszövetségnek, hogy olyan szép csapatot küldtek a jamboreere.

Látogatásom a jamboreen csak 4 óráig tartott, nem tudtam megnézni az összes táborokat, de a magyar tábor, ahogy láttam, a legvidámabb és a legcserkésziesebb volt.

A Magyar Cserkész üdvözlő sorai nagyon kedvesek voltak.

Cs. üdvözlettel:
Georg W. Armstrong cs. segédtiszt.

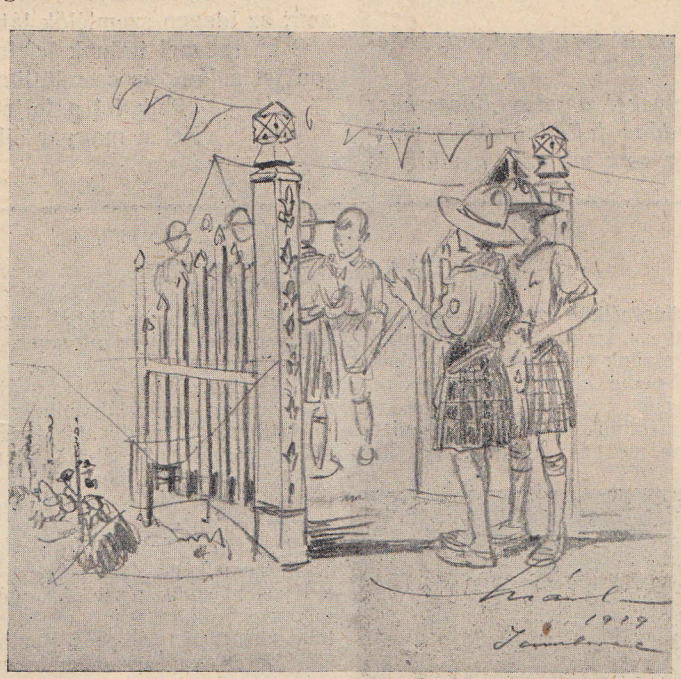

Magyar táborkapu a Jamboreen.

Kedves Szerkesztő úr!

Nagyon érdekelt engem a Jamboreen a Magyar Cserkész olvasása. Különösen tetszik nekem a mindent átható, igazi cserkészszellem.

Hálás köszönet érte. Különben a lapot elküldtem egy londoni szegény családnak és hiszem, hogy azok nagy élvezetet találnak benne.

Remélem, hogy a magyar fiúk jól érezték magukat a jamboreen.

Én ott voltam az első héten s számomra a legcsodálatosabb látvány volt.

Egy órát töltöttem a magyar táborban és nem csodálkozom azon, hogy Kopenhágában annyi nemzet előtt harmadikak lettek a magyarok.

Minden jót kíván cserkésztestvérük:

Gerald Hawker cserkésztiszt.

A magyar cserkészeknek!
Kedves Testvéreim!

Olvastam és nagyon élveztem lapotokat a Magyar Cserkészt. Válaszul, mint skót cserkész, köszönetet mondok a jamboreen velünk szemben tanusított jóságotokért és kedvességetekért.

A magyar táborban, amint sehol máshol, nagyon magas volt a cserkészszellem. A skót és magyar cserkészek között nagy szeretet és barátság fejlődött ki. A magyar cserkészek a cserkésztörvények tökéletes megtestesitői voltak.

Testvéreim, bennetek, a ti derék kis országotokban van valami cél, amiért éltek amire büszkék lehettek.

Cselekedjetek mindig annak a megbecsülésnek megfelelően, amit az Arrow-parkban kiérdemeltetek.

Ha mindenki olyan szellemben élne, mint ti, akkor e világon többé nem volna háború.

Testvéreim, üdvözöllek benneteket. A ti munkátoknak bárcsak továbbra is meglenne a sikere.

Cserkészüdvözlettel:

James M. Wilkie.

Érdekes levél az is, amelyet egy angol lánycserkész írt egy címet kérve a szerkesztőségtől. A levélben mellékelt egy *angol bélyeggel* ellátott, megcímzett válaszborítékot.

Legérdekesebb mégis talán az a levél, amelyet egy birkenheadi angol úr írt, elmesélve a jamboreen szerzett tapasztalatait.

Tisztelt Szerkesztő úr!
Kedves uram!

A legutóbbi este feleségem és én meglátogattuk a magyar tábort a nemzetközi jamboreen, immár harmadszor, és kaptunk az önök egyik vezetőjétől egy példányt az önök lapjából.

Még aznap este igen gondosan átolvastam.

Az önök karának éneke és muzsikája szerfölött élvezetes volt és már csak ezt meghallgatni is nagyon érdemes volt kilátogatni az Arrow-parkba.

Sajnos, én nem vagyok cserkész, de mélyen megindultam azokon, amiket ott láttam és hallottam.

Bátorkodom egy kis eseményt megemliteni az ott tapasztaltak közül.

Próbáltam beszélgetni az egyik cserkészükkel, de bizony a nyelvi nehézségek igen nagyok voltak. Katholikus lévén, elővettem zsebemből a rózsafüzéremet és átadtam a cserkésznek. Ő tüstént sátrába vitte és visszatért az övével. Ekkor mindjárt testvérekül üdvözöltük egymást.

A vallásos testvériségnek ez a kicsi mozzanata elképzeltette velem a nemzetközi cserkésztestvériség hatalmas értékét.

Remélem, hogy a tábort mégegyszer meglátogathatom, mielőtt az bezáródik és nem fogom elmulasztani, hogy elmenjek és meghallgassam ismét az önök cserkészeinek éneklését, amelyet egy-egy lapon valószínűleg mások is méltatni fognak.

Feleségem, barátaink és a magam nevében megragadom az alkalmat, hogy kifejezést adjak lelkes csodálkozásunknak az önök nagyszerű fiai, táboruk és lapjuk iránt.

Bennünket különösen a magyar tábor tisztasága lepett meg és a csodálatos testvéri szellem, amely a tábort teljesen áthatotta.

A mai válságos gazdasági viszonyok között — ugyanis jómagam pamutárú kereskedő vagyok — csodálatosan felemelő egynéhány órát tölteni az ifjúság világában, teljesen belelátni az életükbe, látni azt a kiváló szellemet, amely a fiúk között uralkodik az állandó esős időjárás és sár ellenére is.

Ha valaha alkalmam lesz külföldre utazni és ellátogatni Magyarországra, az első, akit felkeresek egy cserkész lesz, mert tudom, hogy ő olyan, amilyennek a mi szeretett Baden-Powellünk óhajtja látni: tökéletes gentleman.

Mondhatom, nagyon érdekelt az önök lapjának olvasása és ezt a lapot mindörökké, mint értékes kincset fogom őrizni.

Remélem, hogy fiaik kellemesen töltötték idejüket Angliában a rettenetes időjárás ellenére is, amelyben, sajnos, részük volt.

Mi mindent megtettünk, hogy az itt tartózkodásuk kellemes legyen.

Bárcsak azok a magok, amelyeket a nagy Főcserkész 21 évvel ezelőtt elhintett, állandóan fejlődnének és virágoznának mindaddig, amíg meg nem változik a világ és meg nem próbál mindenki anélkül, hogy cserkész lenne, a cserkésztörvények szerint élni.

Kérem a legjobb kívánságainkat átadni az összes magyar cserkészeknek.

Maradok az ön őszinte híve:

E. N. Gibbons.

E néhány szemelvény élénken mutatja, hogy a magyar jamboree-csapat ismét jó munkát végzett, ismét tanuságot tett a magyar faj élniakarása és küzdenitudása felől. A sok reménykedés, aggódás, hit, csendes imák és titkolt könnyek nem voltak hiába.

De ne bizakodjunk el. Ha majd csendes estéken idehaza kigyúlnak az imbolygó magyar tüzek, fogjunk kezet és nézzünk egymás szemébe: Testvér, megtettél-e mindent, amit vár tőled a törvény? Testvér, éled-e a lelkedben is azt, amit az idegen szemlélők láttak benned?

S ha igennel tudunk felelni valamennyien, akkor lobogjon fel a láng és csendüljön fel az ének:

„Fiúk fel a fejjel, az óra közel,
Kel a magyar éjben a hajnal...“

Lévai Alajos.

HOGYAN JÁRUNK?

Az ember élete szakadatlan, szünetnélküli mozgás, melyben testünknek valamennyi szerve résztvesz. Ez az oka talán annak, hogy ezekről a mozgásokról alig veszünk tudomást; a test belsejében rejlő szerveink működését pedig akkor vesszük észre, ha abban valami rendellenesség áll elő.

De nem is kell ilyen messzire mennünk. Ott van a minden ember által végzett, legáltalánosabb mozgás: a **járás**. Annyira

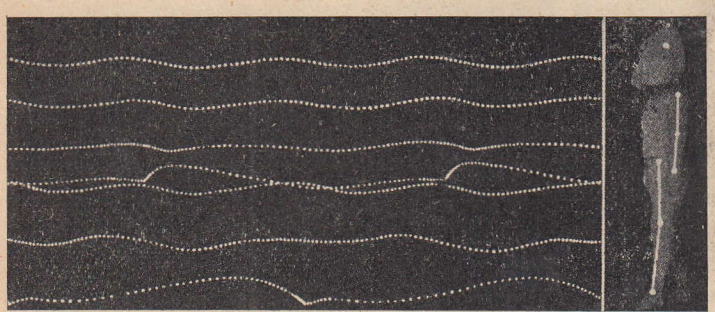

belénk idegződött, annyira automatikussá lett ez a testmozgás, hogy megfigyelésével nem is törődünk, céltudatos fejlesztését, javítását egészen elhanyagoljuk. Pedig nem veleszületett tulajdonsága ez sem az embernek: nagy utat kell megjárnia, míg a csetlő-botló kisgyermek járásától eljut a délceg, kemény díszmenetig.

Ma már a technika fejlődése megengedi, hogy a járást elemeire bonthassuk, a részleteket rajz vagy fénykép útján megörökíthessük és belőlük tanulságokat vonhassunk le. Nem akarjuk itt részletezni az idevágó kísérleteket, csupán egy-két érdekesebb példát említünk meg. Az egyik eljárás szerint a megfigyelendő egyént mezítláb hosszú papírszalagon jártatják, melyet megelőzően korommal hintettek le. Egy másik módszer a lábnak járás közben a földre gyakorolt nyomásából próbálja a járást megvizsgálni.

A legmegbízhatóbbnak eddig a mozgófényképi eljárás bizonyult, ennek segítségével lehetett legpontosabban a járást részeire bontani. Hogy a mozgó embernek egymásután következő képei egybe ne folyanak, el ne mosódjanak, a kísérletezővel fekete pólyát vétettek fel, amelyen nagy fehér pontok jelezték a legtöbbet mozgó testrészeket: a fejet, vállat, könyököt, kezet, csípőt, térdet és lábfejet. Így a mozgás közben keletkező vékony, fénylő vonalak szépen megkülönböztethetők egymástól, mint a képünkön is látható. (1. ábra.)

Mi tehát a járás? Az ember a talajon a lépések rendszerével halad előre. Mindenekelőtt jegyezzük meg, hogy a tudományos értelemben vett lépés nem az, mint amit mi annak nevezünk. A mindennapi beszédben lépés az a távolság, mely járás közben az egyik lábat elválasztja a másiktól. Ez azonban sohasem pontos, hiszen bal lábbal mindig más távolságot lépünk, mint jobbal. A kétszeres lábbal megtett távolság ugyanazon embernél azonban mindig ugyanaz, azért a tudomány ezt nevezi lépésnek.

A járást jellemzi — és egyúttal megkülönbözteti a futástól — az, hogy az egyik láb mindig hamarabb támaszkodik a földre, mielőtt még a másik azt elhagyta volna. A kettős lépésnek itt közölt vázrajza (2. ábra) jól mutatja a járás főrészeit. Amint látjuk, a lépésnek két főmozzanata van: a támaszkodás és a láb felemelése. Az elsőnél a láb a sarokkal közeledik a talaj felé, azután a talp egész felületével érintkezik vele. Ez az érintkezés a teljes támaszkodási idő háromötödrészéig terjed. A sarok ezután felemelkedik és a lábfejjel elhagyja a talajt. Most kezdődik a lépés második része. Az egész alsó végtag a derékízületben ingaóra módjára lengő mozgást végez addig, míg a talp és a talaj között új találkozási pontot nem talál.

A járás maga azonban nem ilyen egyszerű. A test számos más része is részt vesz a mozgás mechanikájában. A lábak mozgásával egyidőben az egész test lengő mozgást végez, a derék, térd és láb ízületei periódikusan összehúzódnak és kitágulnak; a medence és váll is részt vesznek a mozgásban, míg a karok a lábbal ellentétes irányban himbálóznak.

Érdekes eredményre vezettek azok a kísérletek, melyek azt kutatták, hogyan függ össze a járás gyorsasága a lépések lassúságával, illetve melyik járás a leggazdaságosabb? Megállapították, hogy egy középtermetű, középerős ember legjobban akkor használja ki a testét, járása akkor lesz a leggazdaságosabb, ha percenkint 150—170-et lép. Ha lépéseinek számát fokozza, a járás sebessége kisebb lesz.

Természetesen a számítás teljesen megváltozik, ha a talaj nem vízszintes. Ha a talaj méterenkint 25 cm-nél többet emelkedne, az előbbi adatok már nem érvényesek többé. Legjobb a 15 százalékos emelkedés, rendesen ilyet választanak ki gyakorlataik alkalmával a hivatalos gyaloglók: katonák, versenygyaloglók és ez a lejtő használatos kikötőknél, rakodópartoknál is.

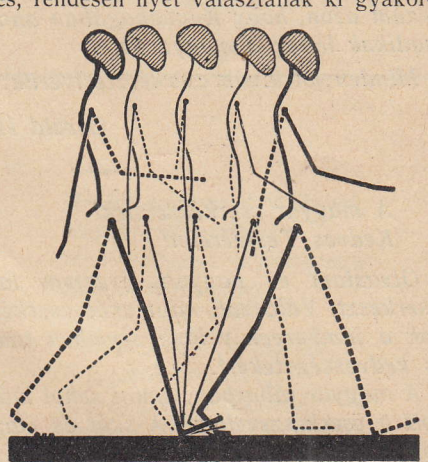

Láthatjuk tehát, hogy a járás korántsem olyan egyszerű, mint amilyennek a megszokás miatt gondolnánk, hanem rendkívül összetett, bonyolult mozgás, amelynek elemeit és szabályait ismernie kell mindenkinek, ha járása közben testének erejét céltudatosan ki akarja használni.

HAJÓTÖRÉS.

A morteworthy-beli cserkészek csapatotthonának belseje meglepő ellentétben volt a kívül uralkodó szomorú körülményekkel.

A falak örökzölddel borítva; a mennyezetet csaknem befedték a lombok, a képeket és bekeretezett táblákat pedig fagyalgallyak díszítették. A nyílt kandallóban fahasábok lángoltak vidáman.

Talán még nem is hallottatok Morteworthy-ről. Valami nagy léptékű térképen megtalálhatjátok, — de talán azon sem. Elég az hozzá, hogy Morteworthy kicsiny halászfalu Devonshire grófság északi partján és középen van a keletre fekvő „fekete fok" és a nyugatra eső „Holt Ember, Szirtje" között.

A közelben két majorság van, Killicombe és Martinford. Ennek a három helynek a keményen dolgozó ifjúságából alakult a cserkészcsapat.

Három örsből állt — a Fókákból a Kopókból és a Menyétekből. Az első kettő főleg a halászok fiaiból került ki; erőteljes, kemény fickók voltak, akiknek nemsokára a bristoli csatorna viharos vizein kellett megkeresniök a kenyerüket. A Menyét-örs ellenben a gazdaságokban dolgozó ifjakból állt össze.

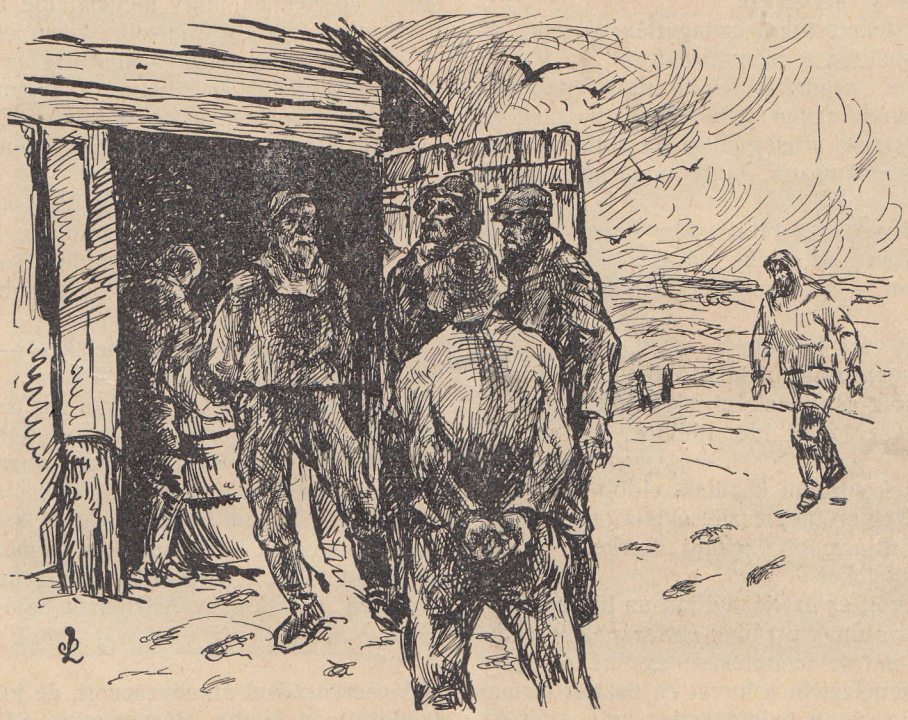

Mitévők legyünk . . .

Karácsony előestéje volt. A cserkészek legtöbbje megtette aznap a jótettét, amit nem egy szegény kunyhólakó tanusíthatott, akinek már fogytán volt a tüzelőkészlete; azután a lobogó tűz köré gyülekeztek, hogy a délutánt és az estét jól megérdemelt szórakozással töltsék.

Erős északkeleti vihar söpört végig a szabad parton, ami havat és daraesőt hozott magával. Három napja dühöngött már félelmetes hevességgel, úgy hogy a halászbárkáknak menedéket kellett keresniök és a gazdasági munkát is abba kellett hagyni, mert a hó helyenkint három láb mély volt. Igy hát Morteworthy népe nem tehetett mást, mint hogy munkaszünetet tartott a karácsony hetében.

— Mindenki visszatért? — kérdezte Mr. Torre, a parancsnok, amikor két cserkész hóval teleszórt kalappal és köpenyben belépett a terembe.

— Nem, parancsnok úr; Ryder még kint van. Az öreg Sampson kunyhójához ment a fekete fok felé.

— Ilyen rémes napon kint járni a fekete fokon! — jegyezte meg Mr. Torre. — Remélem, megtalálja Ryder a sziklaösvényt; a hó veszélyessé teszi az utat. No, de Ryder tudja, hogyan vigyázzon magára.

Tíz perc telt el, amikor Ryder örsvezető berontott a terembe és tisztelegve kiáltott:

— Hajótörés a Holt Ember Szirtjénél; a világítótoronyból ép most bocsátottak röppentyűt.

— Isten óvja azokat ebben a viharban — szólt a cserkésztiszt —. Fiúk, kimegyünk; lesz ott nekünk dolgunk!

Gyorsan, de rendben vették magukra a cserkészek csuklyáikat és nagy köpenyeiket.

— Botokat is, parancsnok úr? — érdeklődött Phillips, a Menyétek örsvezetője.

— Csak a Menyéteknek; a többiek hagyják itt a botot. Johnson és Widdicome, ti itt maradtok és élesztitek a tüzet. Készítsetek sok meleg vizet.

Johnson és Widdicombe, a csapat újoncai tisztelegtek és engedelmeskedtek. Az volt az igazi vágyuk, hogy pajtásaikkal mehessenek, de rögtön kiálltak, mert belátták, hogy ők is megteszik a kötelességüket, bár látszólag a háttérben maradnak.

A csapat kivonult a meredek, szűk utcából és amikor elérték a tengerpartot, megérezték a havas szél teljes erejét. Mielőtt a mentőcsónakházhoz érkeztek, valami gyenge ropogás az elemek zúgásában alig hallhatóan jelezte, hogy a világítótorony már a második tízperces jelzést bocsátja ki.

Alig röppent fel a durranó rakéta, amikor kitűzték a vörös zászlót, a mentőcsónakállomás válaszjelét, — de a levegő olyan ködös volt, hogy a nappali jelzést fel kellett váltani az éjjeli jellel, — két vörös csillagrakétával; csak akkor közlhette a világítótorony a jó hírt, hogy közelg a segítség a hajótöröttek számára.

A mentőcsónakház ajtói már nyitva álltak. Az öreg Sam Wetherby, a csónakvezető, épen a csónak belsejét vizsgálta, nehogy valami felszerelés hiányozzék.

Morteworthy minden részéből olajos köpenyekbe és vízhatlan öltözetbe burkolt emberek siettek elő, hogy életüket kockáztatva próbálják elragadni a dühöngő tengertől a zsákmányt.

— Mitévők legyünk, Samc — kérdezte az emberek egyike a tengerre mutatva, ahol hatalmas, fehértarajú hullámok csapódtak dörögve, kegyetlen erővel a part felé. — Aligha bírjuk a csónakot kicsúsztatni.

— Azt én is látom — felelt a csónakmester —. Mégis meg kell próbálnunk. Csak legalább a szél venne más irányt!

— No, azt meg ugyan kívánhatjuk — szólt egy ember. — Hozzuk a lovakat és vontassuk el a fekete fok szélvédett oldaláig.

— Lovakat, te tökkel ütött vízfejű! Hogy hozod el azokat a havon keresztül Martinsfordból? Ép olyan jól tudod, mint én, hogy félöles hó fekszik az úton. Azok ugyan várhatnak, amíg így vízre megyünk, Tom Bickleigh! No, gyerekek, nekifeküdni. No most, rajta!

Szolgálatkész kezek segítségével a mentőcsónakosok

kivontatták nehéz járművüket a házából. Akkor azután megálltak.

A víz alacsony volt. A magas vízállás jelzése és a hullámok taraja között közel ötven yardnyi tér volt, amelyet egy lejtő keresztezett, ahol rendes körülmények között a mentőcsónakot kocsijáról lecsúsztatva, a saját súlya által lehetett vízrebocsátani.

De most — a túlságos apály következtében — mivel az északkeleti vihar a vizet a szokottnál jobban visszahúzta, — nagyon is sekély volt a part vize a lejtő végén és a csónak ott nem juthatott vízre.

Mielőtt a jármű a vízen lebeghetett volna, a széles oldalánál fogva odacsapódhatott volna a partot szegélyező éles sziklákhoz.

Azokon a derék embereken kívül, akik a mentőcsónakot kezelték, alig volt férfi a faluban.

A Berry Ness-en levő partőrséget, amely hat mérföldnyire volt, telefonon hívták, de minthogy a sziklaösvény göröngyös volt és az elemek őrjöngtek, jó időbe kerülhet, amíg a helyszínére érkezhetnek.

Most kerültek sorra a cserkészek.

— Hallotta, hogy a fekete fokot emlegették, Werthy — szólt Mr. Torre, megszólítva a csónakmestert.

— Csak lovakat ne, uram — felelte tiszteletteljesen Wetherby. Egy kissé rossz néven vette a beavatkozást, de minthogy a cserkésztiszt az uraságnak a fia volt, kötelességének tartotta a csónakmester, hogy udvariasan bánjék vele.

— Mi is megtesszük azt — folytatta Mr. Torre —. Maguknak, emberek, kell még az erejük mára.

— Igen jól van, uram — válaszolt Wetherby kétkedően. — Azaz hogy . . .

A cserkésztiszt nem várt tovább.

— Fiúk! A Fókák megfogják a kikötőkötelet, a Kopók a fedélzetet. A Menyétek segítenek és felváltják a többieket, ha kell. Egy halászcsomót ide, Phillips. Jól van — rajta!

A szélestalpú kerekek forogni kezdtek, előbb csak lassan, azután a csónakosok erőmegfeszítésével a jármű megindult két mérföldes útjára és tizenhat cserkész férfiak módjára vontatta a köteleket.

Minden perc drága volt és ezt jól tudták az ifjú segítők. A hó már lerakódott a csónak orrának és farának letakart részein meg a széles parafa-felületeken; egy kézzel folyton söpörni kellett a fedélzetről a havat és tisztán tartani a szivattyú tömlőit. Ez olyan óvintézkedés volt, amit ha elmulasztanak, elsüllyeszti a mentőhajót az első hullámcsapás.

Öreg emberek, asszonyok és gyermekek kísérték ezt a maga nemében egyedüli menetet, buzdítva unokáikat, fiaikat és fivéreiket, amint a cserkészek a zörgő szekeret és óriási terhét kitartóan vitték. Ezalatt az olajos ruhájú csónakosok, akik hátul küzködtek, belátták, hogy fiatal segítőtársaik híjján a mentőcsónaknak nem sok hasznát vehetnék ezen a síkos úton.

Ekkor következett a holdeni dombra való feljutás; ez nem nagy emelkedés, de alaposan meredek. A cserkészek lépései ellanyhultak. Megfeszített erejük is kevés volt ahhoz, hogy legyőzék az emelkedést.

— No, Menyétek, hol vannak a botok? — kiáltotta a parancsnok lihegve.

A Menyétek derekasan feleltek a felhívásra, kőrisfabotjaikat emelőül használva, mialatt a csónak népe és némelyik halásznak a felesége a szó szoros értelmében a vállukat vetették a kerekeknek. De a keréktalpak csak nem akarták megfogni a fagyott hó sikamlós felületét.

— Le a kabátokkal! — rendelkezett a cserkésztiszt.

Egy szempillantás alatt a kabátok és csuklyák kettős sora feküdt a kerekek előtt. Ezekben a széles keréktalpak már megkapaszkodtak és a kocsi lassan felfelé gördült.

Amint a kerekek átmentek egy sor ruhadarabon, a kabátokat felszedték és a sor elejére vitték, míg végül a Morteworthy-beli mentőcsónak a holdeni domb tetején állott.

A fekete fok szélmentes oldaláig hátralevő út lefelé lejtett és a cserkészeknek a legnagyobb erőfeszítésébe került, hogy megóvják a csónakos járművet a felborulástól. Végül is az a víz szélén megállt.

Itt, a partfoktól védett helyen, a víz aránylag nyugodt volt. Itt már hullámok és nem szaggatott tajtéktömegek özönlöttek nehézkesen és törtek meg lomhán a sík parton.

— No, itt nedves lesz az ingünk, fiúk! — kiáltotta Mr. Torre.

— Már nedves is az, parancsnok úr — felelte Ryder őrsvezető nevetve —. No, de sebaj!

A bátor emberek a mentőcsónakba másztak és hála ifjú segítőtársaiknak, még jó erőben voltak.

Az evezőket feltették, a csónakvezető elfoglalta a helyét a köteleknél, hogy megengedje a kormányt abban a pillanatban, amikor a jármű a vízen lebeg.

— Rendben, uram? — kiáltotta az öreg. — Gondoljon arra, hogy a fiúk elég helyet hagyjanak az evezőknek.

— Ide jönnek vissza? — kérdezte.

— Igen, igen, uram. Dagályt kapunk magunk alá!

— No, fiúk, rajta!

A fiúk rettenthetelenül megmarkolták a húzóköteleket és egyenesen a tenger felé tartottak. Bokáig, térdig, derékig, amíg még a kocsin nyugodott a mentőcsónak.

Egyszerre az eddigieknél magasabb hullám gördült a partnak.

— El ne engedjétek a köteleket! — lihegte a cserkésztiszt. — Tartsátok . . .

A mondat végét elfojtotta a víz zúgása. A cserkészek akik görcsösen kapaszkodtak a kötelekbe, forgatagba kerültek, pehelyként sodródtak a partra és kapálózó tömegekbe keveredtek a fövényen a kocsi mindkét oldalán.

Amikor a hullám visszahúzódott, a fiúk feltápászkodtak. Mire a sós vizet kidörzsölték a szemükből, a mentőcsónak nem volt többé a kocsin, hanem a hullámokon táncolt és a szél a Holt Ember Szirtjének hajóroncsa felé hajtotta.

*

A cserkésztiszt átnedvesedett, de jókedvű csapatát visszavezette a faluba. Bármennyire edzettek voltak a fiúk, belátta, hogy ruhát kell váltaniok és pihenniök kell, mielőtt a küzdelembe visszatérnek.

A Morteworthyban lakó csekészek hazamentek átöltözni és hogy tartalékruhát vigyenek a csapatotthonba. Akik messze laktak, az otthonba mentek, ahol jól megszárítkozhattak és felvehették a ruhákat, amit pajtásaik hazulról hoztak.

Johnson és Widdicombe táplálták a duruzsoló tüzet és a forró kávé csakhamar elfogyott. Nem maradt más hátra karácsony estéjén, mint várni a mentőcsónak visszatértét.

A rövid decemberi délután véget ért és beállt az éjszaka. A süvítő daraesőben — a hóesés megszűnt — a fénysugarak kísértetiesen táncoltak a kikötő vihartól korbácsolt vizén. Távcsöves megfigyelők órák hosszat néztek ki a tengerre a hajóroncs irányában, de mit sem láttak. A hulló zúzmara már néhány lábnyira a védőtöltéstől eltakart mindent.

— Amondó vagyok, hogy gyühetnének mán, Garge — kiáltota egy vén halász régi bajtársa fülébe —. Rég elmentek ám!

— Éjfél is lehet addigra, komám. Hanem látok ám valamit. Amott!

A szirtek táján halvány fénypont csillant meg pár másodpercre. Ez azt jelezte, hogy a mentőcsónak már visszatérőben van.

— Ezek a cserkészek jól viselkedtek, bizony — mormogta a vén tengeri medve.

Ekkor már Widdicombe is, akit az utca tenger felőli végére állítottak megfigyelőnek, felfedezte a fényjelet. A cserkészek másodszor is kivonultak segíteni a vihar elleni harcban.

*

Kövessük a Morteworthy-beli mentőcsónakot a hajótöröttek megmentéseért való hősi küzdelmében.

Amint a csónak elhagyta a fekete fokot, Sam Wetherby elrendelte a vitorlák kifeszítését. A kis darab vásznakat hamarosan felvonták és mint a villám, úgy száguldott tova a mentőcsónak a tajtékzó habokon; a belsejébe alig jutott pár csepp víz. Aránylag nem lett volna nehéz a munka, az egyedüli gátló körülmény a kemény hideg volt.

— Amott van! — kiáltotta a csónak orránál ülő ember, amint egyik kezével megragadta a tömör cölöpöt és felhúzva szemét, fürkészően meredt a tajtékos és zúzmarás párán keresztül. — Ott, a kormánypad felé!

Rendes körülmények között csónak a hajót annak a szélvédett oldala felől közelíti meg, úgy hogy a hajótest hullámgátat alkot a számára; de roncsolt hajó esetén a hulló fadarabok veszélye ezt kétséges vállalkozássá teszi. Ebben az esetben az a tény, hogy a hajóroncs a szirten akadt fenn, lehetetlenné tette, hogy a védett oldala felől érjék el.

— Amott van! — Ott a kormánypad felé . . .

— Vitorlát le! — harsogta a csónakmester.

Most látta a hajóroncsot. Nagy, felsővitorlás schooner feküdt a szirt taréján. A főárboca hiányzott, az elülső árboca és vitorlarúdjai, az utóbbiakon még vászoncafrangokkal, oldalt lógtak le. Már a hajófar is letöredezett, amint hullám hullám után csapott fel rajta könyörtelen dühvel. A szélvédő alatt gubbasztott hét emberi lény; csak a fejeik látszottak.

A roncsot körülvevő vízforgatagban a csónakosok minden ereje és ügyessége hiábavalónak látszott. Evezővel nem lehetett utat törni az örvénylő tajtéktömegek között.

Wetherby gyors parancsot adott és lebocsátották a horgonyt.

Amint a lánc leért, a mentőcsónak megfordult fejjel a szélnek.

Ekkor a hullámok a csónakon átkezdtek csapni, amíg a legénység derékig vízben ült. Még az önműködő szivatytyúk sem bírtak az özönnel; végül is, öblös szerkezeténél fogva, a mentőcsónak elkerülte az elmerülést.

Néhányszor megkerülve a cölöpöt, az elülső ember lassan kibocsátotta a vaskos kenderkötelet. Nyolcvan, kilencven, száz öl futott le az orsóról. Százhúsz ölnél a csónakmester felemelte a kezét. Az elülső ember nyomban megrögzítette a kötelet és a mentőcsónak alig tíz yardnyira lebegett a hajóroncs szélmentes oldalától.

Szétvetett lábakkal a csónak padján állva — csak született tengerész bírt így megállni az ingó alapon — Wetherby elhajított egy súlyos rudat, amelyhez mentőkötél volt erősítve.

Mindjárt a veszendő hajóra esett a kötél.

— Ugorj! — kiáltott át az öreg, mert hamar elszakad.

Az egyik hajótörött a derekára erősítette a kötélre kötött övet és leugrott. Erős karok húzták át a hullámok felett és segítő kezek emelték be a mentőcsónakba, — a biztonságba.

A csónakmester újra meg újra átdobta a mentőkötelet és a hurok mindannyiszor egy-egy megmentett emberrel tért vissza, míg végül csak egy maradt hátra.

— Gyerünk, most rajtad a sor! — kiáltották a mentők kórusban.

Az ember integetett a kezével, azután lehajolt a szélvédő töredéke mögé. A következő pillanatban egy fekete alak vált el oldalt.

— Csak körben! — ordított rá a csónakmester.

Harminc másodperc múlva egy nagy vizslát húztak a csónakba és csak akkor ragadta meg az odadobott mentőkötelet a hajóroncson levő utolsó ember, amikor látta, hogy kedvence biztonságban van.

Ekkor azonban csaknem az életével fizette meg néma barátja iránti önfeláldozását, mert alighogy a vízbe vetette magát, hegymagasságú hullám zúdult a hajóroncsra. Amikor elsímult, abból csak néhány úszkáló fadarab maradt.

— Mindenki meg van mentve? — kiáltotta Wetherby az egyik megmentett ember fülébe.

— Igen, igen — válaszolt az ember gyenge hangon, mert bajtársaival együtt csaknem megdermedt.

Azután megkezdődött a visszatérés; félelmetes küzdelem a szél és a tenger minden erejével. A kötél feltekerődött, míg végül a mentőcsónak elhagyta a Holt Ember Szirtjét.

— Gyerünk!

Az evezőlapátok a vízbe csapódtak, az evezősök megfeszítették izmaikat. Meg se kísérelték, hogy bevonják a horgonyt. Jelzőbóját kötöttek a kötélre és az egész fenéksodronyt magukkal vontatták. Túlsok drága időt és erőfeszítést vett vona igénybe, ha be akarták volna vonni a kétszázhúsz láb hosszú kötelet és a nehéz horgonyt. Bójára kötve azt, be lehetett várni a vihar csillapodását.

Valóban rettenetes munka volt. A hullámok verdesték, a tajték végigsöpörte, a csípős, jeges szélroham dobálta a mentőcsónakot és útja bizony lassú volt.

Olykor keresztbe fordult és ilyenkor kárbaveszett a félórai kemény evezős munka.

A part teljesen láthatatlan volt, a szirtek valahol a mentőcsónak oldala felé voltak; az emberek alig sejtették, merre vannak, de tudták, hogy vigyázniok kell, különben a csónak vesztére a könyörtelen sziklákhoz verődik.

Azután, óráknak tetsző idő után, megszűnt a hóesés; a szél lassan lecsillapult; de még elég volt ahhoz, hogy a mentőcsónakot jól előrevigye és a csaknem teljesen kimerült emberek megpillantották a part homályos körvonalait és a falu lámpáit.

— Húzd meg, hajrá! — kiáltozott a csónakmester buzdítóan. — A fekete fok védet helyén leszünk, mielőtt a legközelebbi hullám ér.

*

Morteworthy cserkészei újból a parton álltak, ezen az éjjelen már másodízben bőrig ázva, de még készen a kötelességteljesítésre.

Nagy szurokfáklyák lobogtak élesen, fényük a mentőcsónakot a kikötőhelyre vezette, de mult az idő és a visszatérő csónaknak nyoma még nem volt.

— Ott jön! — kiáltott Phillips örsvezető.

— Hol? Nem látok semmit — felelt a cserkésztiszt.

A fiú, aki gyakorlott szemével olyan dolgokat vett észre, ami mellett szárazföldi ember elhaladt volna, nem tévedett.

— Igen, parancsnok úr, egyenesen bejön.

— Igazad van — erősítette meg Mr. Torre —. No, fiúk, vigyétek be a szekeret.

A három örs még egyszer a vízbe rohant.

Megjött a mentőcsónak! Testének hófehér részei tisztán előtűntek a kibúvó holdfényben. Az orra a fövénybe ütődött, felemelkedett, majd újra odaütődött. Köteleket hajítottak; ifjú, de készséges kezek ragadták meg a mentőköteleket, mialatt a megmentett embereket partra segítették. Azután kibotorkált a csónakból az erősen kimerült legénység és a csónakot behúzták a hullámok elől.

— Mindenkit megmentettek! Mindenkit!

Az örömteli kiáltást felkapta a tömeg. Ime, az isteni Gondviselés folytán az Ember újra megküzdött a tengerrel és győzött!

Ezalatt Mr. Torre csendben visszavezette csapatát az otthonba. Munkájukat elvégezték és — munka után édes a nyugalom. Takaróba burkolózva, szundikálva töltötték az éjszaka hátralevő részét a fáradt cserkészek, mialatt a két újonc feláldozóan szárítgatta a bajtársak ruháját, hogy reggelre rendbejöjjenek.

Amikor a harangok karácsony reggelét hirdették, a cserkészek szétmentek, kiki haza, az elvégzett jó munka tudatában, jutalmat nem várva.

Mindazonáltal alig telt bele huszonnégy óra, hős tettük híre messze terjedt; a helyi titkár ugyanis a Királyi Mentőcsónak Társulathoz írott jelentésében ezt közölte:

„A Morteworthy-beli cserkészcsapat segítségének köszönhető, hogy a mentőcsónak vízrebocsátása sikerült. Az ő gyors beavatkozásuk nélkül kétséges, hogy a mentési műveletet keresztül lehetett volna-e vinni."

Perci F. Westerman.

A ROVARVILÁG RAGADOZÓI.

A vadállatok vérszomját némely rovarfaj jelentékenyen felülmúlja. Ilyenek különösen a *pókok*. Azonban még a legnagyobb pókok is áldozatul esnek más rovaroknak, főként darazsaknak, pdig ezek az óriáspókok egereket, sőt madarakat is elpusztítanak. A *rablódarazsak* szúrása ellen azonban nincsen védelmük. Az elkábított pókba a darázs belerakja petéit s így gondoskodik utódairól. Általában a darazsak a legveszedelmesebb ellenségei a többi rovarnak, amelyekkel a peték elhelyezése vagy saját táplálékuk megszerzése végett állandó irtóharcban vannak. Képen a gyümölcsösben és a konyhakertben hasznot is hajtanak, bár a gyümölcsök kikezdésével viszont kárt okoznak.

Sokkal nagyobb hasznot tesz az embernek a *katicabogár*. Ki sem nézné belőle az ember, hogy milyen falánk ragadozó. Tápláléka levéltetűk és pajzstetvek, amelyeket szinte hihetetlen mennyiségben pusztít. Ezért a katóka a gyümölcskertész legjobb barátja. A magyar nép körében különösen kedvelt.

A gyümölcskertészetben akkor jutott nagyobb szerephez, amikor a kaliforniai híres dinnyetelepeket a levéltetvek elpusztításával fenyegették. Azóta a katicagyűjtők tavasszal vonulnak az erdőkbe, hogy felkeressék e bogárkák telelőhelyeit a hó alat moha között, ahol (különösképen patakok közelében) tömegesen összebújva találhatók. Zsákba gyűjtve hordják aztán őket hüvös helyre, ahol tonnaszámra összehalmozva téli álmuk merevségében maradnak, míg szolgálatuk ideje el nem érkezik. Amikor azután a levéltetvek elkezdik lepni a növényeket, még mielőtt túlságosan elszaporodnak, szétszórják a katicákat. Ezzel megkezdődik a levéltetvek tömeghalála s az ültetvény meg van mentve.

Ma már világszerte használják a levél- és pajzstetű ellen védelmül a katicabogárt, így pl. Ausztráliába hajórakományszámra kellett szállítani, Olaszországban pedig az eperfák, illetve a selyemhernyótenyésztés védelmére alkalmazzák.

A ragadozó rovarokhoz tartoznak a *hangyák* is. A délszaki kalózhangyák rablóhadjáratait mindenfelé pusztulás kíséri. Ezek nem építenek bolyokat, szakadatlanul vándorolnak végeláthatatlan milliós tömegekben. Seregeik láthatóan jól vannak szervezve és fegyelmezve. Minden élőlény menekül e hadseregek elől, nem száll szembe velük még az elefánt sem. Az ember sem tud előlük védekezni s ha el nem menekül, bizonyosan zsákmányul esik e tömegük folytán legyőzhetetlen rovaroknak. A küzdelem színterén alig maradna más, mint egy tökéletesen lerágott csontváz.

Imádkozó sáska.

Azonban még ezeknek az ellenállást nem ismerő rablóknak is megvannak a maguk ellenségei, amelyek vonulásuk közben folyton üldözik és legféltettebb kincsüktől, kicsinyeiktől, fosztják meg őket. A mi dongónknál valamivel nagyobb *bengáliai legyek* könnyűszerrel ragadják el a hangyabábokat, mert ezeket is állandóan magával cipeli a vándorló sereg.

Valóságos szörnyeteg a rovarvilágban az *imádkozó sáska*. Egy faja nálunk is él. A nép táltos sáskának, ájtatos manó-

nak stb. mondja. E nevét onnan kapta, hogy első pár, fűrészes fogakkal ellátott ragadozó-lábát mintegy imádkozóan összeteszi, mikor nem használja. Budapest környékén, a Bánságban s a Balaton mellett található júl.—aug.-ban.

Jáva szigetén él egy faja, amely pompás virágot utánoz külsejében. Rátelepszik egy virágra s úgy látszik, mintha ennek része volna. De jaj annak a pillangónak, vagy más rovarnak, amely rászáll erre a „virágra". A természete szerint épen nem ájtatos jószág ragadozó-lábával megragadja és felfalja.

Egyiptomban él a különös *hosszúnyakú hangyales*. Tora jóval hosszabb, mint egyébként egész teste. Fején két hajlott, harapófogószerű rágószerve van. Ezzel a szerszámmal mélyen be tud nyúlni a kövek repedéseibe, hogy áldozatát elcsíphesse.

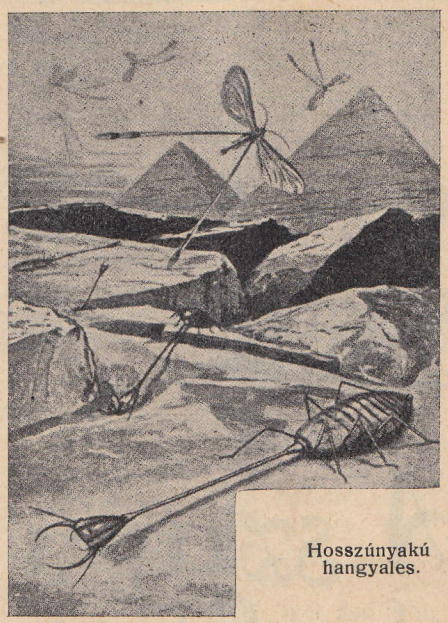

Hosszúnyakú hangyales.

A mezőgazdaságban és a gyümölcskertészetben mind nagyobb mértékben kihasználják azt a körülményt, hogy minden rovarnak vagy hernyónak megvan a maga ellensége valahol s ezt csak rá kell szabadítani a kártevő jószágra: ez a legbiztosabb védekezés.

Művelt államokban ma már mesterségesen nagyban tenyésztik a káros rovarok ellenségét. Ez a meggondolás az alapja a *madárvédelemnek* is — gyakorlati szempontból.

Csak a hangyák ellen nem folyik még sehol sem rendszeres hadjárat, ámbár ezek a védelemben és támadásban egyaránt nagyszerűen megszervezett rovarok *déli* országokban a legfélelmesebb csapások közé tartoznak. Sok hangyafaj egész külön hadsereget tart fönn, amely a dolgozó népet védelmezi. A forróövi erdők réme Afrikában a már említett kalózhangya. Vonulásuk nyomát tökéletesen letarolt sávok jelzik, amelyeken belül minden élet megsemmisült. Utjukban még a folyóvizet sem kerülik ki: billiónyi tömegük méteres átmérőjű golyóvá alakul s így kelnek át a vizen. A királynő az ifjú nemzedékkel a golyó közepében tartózkodik, a külső rétegeket meg a katonák s a dolgozók alkotják.

Mexikóban az ágyak lábák petróleumos csészébe kell állítani a vándorhangyák ellen való védekezésképen s még nappal is ez az ágy az egyetlen biztos hely az ilyen támadással szemben.

FALU.

Ma, életemnek új határán
Kitárom két meleg karom.
S mint hétszínű szelíd szivárvány
Ömlik ki lelkemből dalom.
Zajos világom odahagytam,
Látásra nyitom szememet.
Édes falum, új kis világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

Ma szívemben halkan kinyílik,
Mi zárva-zárult odabent
És orgonálni kezd az élet,
Lelkemre ráborul a csend.
Zuhogó nyár ezer kalásszal
Borul reám és eltemet.
Édes falum, új kis világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

Picinyke házak zsuppfedéllel,
Öreg templom, csengő harang.
Reggel a kondás tülkölése,
Megannyi friss, szent drága hang.
Tempós öregek pipaszója
S száz buksi édes kisgyerek.
Édes falum, új kis világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

Bocik, báránykák, kis csibék,
Tüzes csikók, sok kiscica,
(S a küszöbön halkan megül
Fityisz, a hű öreg kutya.)
És mindenütt, amerre nézek,
Napégett arcú emberek.
Kicsiny falum, új kis világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

És ha leszáll a csendes este
És minden némán elpihen,
Kiülök kicsi udvarunkra,
Halk altatódalt ver szívem.
A nap mint elpihent imádság
Száll le a vén Őrhegy megett,
Kicsiny falum, új kis világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

A nagy Város távol sikoltja
Vöröslő, véres gyászdalát,
Nekem már új világok zengnek
Aranyfehér melódiát.
A Falu szíve megigézett
És megölelte lelkemet,
Kicsiny falum, édes világom,
Köszöntelek, köszöntelek!

Sándor Dénes.

VIRÁGCSOKORTARTÓ.

Táborban oltárra, vendégasztalra stb., ha virágvázánk nincsen, könnyen elkészíthető ideiglenes virágcsokortartót készíthetünk, ha a megkötött csokorba, a mellékelt ábra szerint, három hegyezett faágat szúrunk. A csokor a fagallyakkal így megtámasztva biztosan fog állni.

P. G. 254.M.

ÖNMŰKÖDŐ KEREKESKORCSOLYA.

Síma úton élvezetes, de kicsit fárasztó sport a kerekeskorcsolyázás. Egy szellemes külföldi találmány alapján a görkorcsolyát saját testsúlyunk hajtja előre. A fogaskerékkel ellátott emelők forgatják a tengelyt. Hol egyik, hol pedig másik lábunkra helyezzük a testsúlyt s így aránylag kis fáradsággal 50 km-es óránkinti sebességet is elérhetünk.

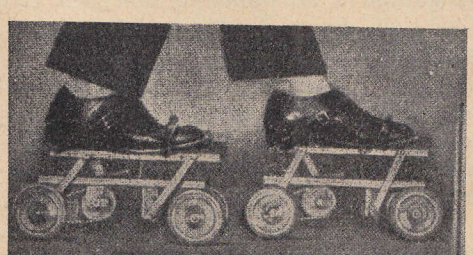

A szajki tábor.

Irta: Fábián Gyula.

1. Készülődés.

Aki ezt az írást a kezébe veszi, az ne várjon semmi különös dolgot. Egyszerű feljegyzések ezek, amelyeket a szajki erdőségben készítettem az 1928-ik esztendő nyarán, amikor résztvettem a szombathelyi 48-as (Rákóczi) cserkészek táborozásában ...

Magam nem vagyok cserkész, de tanár létemre igen szeretem a cserkész-mozgalmat.

Két hétig éltem tábori életet a cserkészekkel egy szépséges erdő közepén. Ezalatt az idő alatt sok mindent láttam, hallottam, és mindent hűségesen feljegyeztem.

Ez a leírás nem regény, hanem tábori-krónika.

*

Az én iskolámnak, a szombathelyi reálnak a csapata, az 51-es „Figyelő", táborozásra készült, elhatározták, hogy a 48-as cserkészekhez csatlakoznak és velük együtt táboroznak.

A „Figyelők" csapatjához tartozik az én Gyula fiam is, aki különben most végezte el a harmadik osztályt.

*

Már az évvégi összefoglalások alatt az én Gyula fiam erős izgalomban élt. Ugy viselkedett, mint a tejesköcsög karimáján a légy, amelyik nem tudja, hogy beleugorjék-e a tej kellős közepébe, vagy csak óvatosan nyalakodjék a a tejtenger szélén? Izgalmában észbódító magoláshoz kezdett.

A bizonyítvány kiosztása után Gyula egy kis nyomtatott füzetet hozott. A szajki táborozás tervezete volt.

Megsímogattam a szakállamat, ránéztem Gyulára.

— No ez szép dolog. Azután miért mutatod te nekem ezt a kis füzetet?

— Hiszen én is táborozni megyek, így azt hittem, hogy a papát érdekelni fogja, hogy milyen is lesz majd a cserkésztábor? Remélem, hogy elenged a táborba?

Közömbös hangon válaszoltam.

— Azt majd meglátjuk! Tanulmányozni fogom az ügyet ...

No nem sokáig tartott a tanulmányozás. A vége az lett, hogy magam is felcsaptam cserkésznek.

Amikor minden együtt volt, Gyula egy napon felöltötte a tábori ruháját és magára vette a felszerelést. Ugy meg volt pakkolva, hogy alig látszott ki belőle. Hiszen ez borzasztó!

Igen megsajnáltam szegény fiamat. Valamit itthon hagyunk, amire nem lesz föltétlenül szüksége. Igen, de mi lesz az, ami nélkül megél majd a táborban? Végre hosszas töprengés után fölragyogott a kis Gyula arca.

— Megvan! — kiáltott fel örömmel, mint Archimedes a fürdőben, amikor rájött a folyadékok felhajtó erejének a törvényére. — Tudom már, hogy mit hagyok itthon. A varrókészletet! Tűt és cérnát csak kapok valakitől kölcsön táborban! ...

A csomagjából kikeresett két varrótűt és egy akkora gombolyacska fehér cérnát, mint egy dió. Ezt a varrókészletet nagy diadallal átnyujtotta a mamájának, hogy jól őrizze meg, amíg hazatér a táborozásból. Nagyot könnyített magán, mert az egész táborozás alatt nem panaszkodott arról, hogy a hátizsákja igen húzta volna a vállát.

2. Gyorsított utazás!

Július 23-án útra kerekedtünk.

A szajki erdő nincs tulajdonképen messzire Szombathelytől. Vasmegye határán fekszik, Zalával szomszédságban. Odajutni mégis körülményes. Sárváron helyiérdekű vonatra kell átszállani és azon folytatni az utat.

Nem akarom a búcsúzás perceit ecsetelni. Mosoly és könny nélkül az ilyesmi úgy sem esik meg.

A kis cserkészek voltak a legvigabbak. A kis Zsoldos közcserkész volt a legkisebb. Nem volt sokkal nagyobb, mint a Szendi László főtisztelendő úr sétapálcája. Viszont az igaz, hogy Szendi főtisztelendő úr még egy ölnél is magasabb szép, szál ember, így a pálcája se igen kicsi.

Hanem mind nagyobb volt a kiscserkészek szomorúsága, amikor a vonat Sárvárra érkezett. Itt lekapcsolták a cserkészek két kocsiját. Egy óráig kell itt várakozni. Ez az egyórai várakozás sehogy sem tetszett a kis legényeknek. Türelmetlenkedtek. Egyre faggatták Gerencsér tiszt urat, hogy mikor indul már a vonat?

A két cserkészkocsi elhagyottan ácsorgott a pályaudvaron. A vicinális mozdonya feketén, tétlenül álldogált egy helyben. Semmi jel nem mutatott arra, hogy hamarosan tovább indulunk. Ezt nem bírta ki az öklömnyi Zsoldos

Zoltán. Leszállott a kocsiból, körülnézett a pályaudvaron. A kút mellett a kövön a mozdony gépésze üldögélt. Elgondolkozva pipázott, eregette a füstöt, mint valami lokomotiv.

A kis Zsoldos a gépész elé állott.

— Tisztelt uram! Szíveskedjék közölni velem, hogy mikor indulunk tovább?

A gépész mosolyogva nézett a legénykére, akinek olyan barna volt az arca, mint a kávé.

— Majd egy jó óra múlva!...

— Micsoda? Még egy teljes óráig ácsorgunk ezen az állomáson? Fogja be gépész úr a mozdonyt, vigyen el bennünket Szajkra és az egy órai várakozást ott ülje le. Ott is épen úgy pipázhat az úr, mint itten.

— Igen siet cserkész uram a táborba. De sajnálom, én nem indíthatom előbb a vonatot, mint ahogyan azt a menetrend előírja.

Zsoldos Zoltán elkomorodott, majd szívrehatóan könyörögni kezdett.

— Édes gépész bácsi, tegye meg a kedvemért, üljön fel a mozdonyra és indítsa el a vonatot! És már alig várom, hogy láthassam a szépséges szajki erdőt és a tábort. Fűtse be a masinát, azután induljunk!...

A gépész zavartan vakarta meg a füle tövét.

— Szívesen megtenném. De tiltja a szabályzat. Nem lehet...

Zoli óvatosan körülnézett. A zsebében kotorászott. Egy szép csokoládétáblát halászott elő és azt nagy titokban a gépész kezébe lopta, majd suttogva kérlelte tovább a kötelességtudó férfiút.

— Vigye ezt a finom csokoládét a fiának. Ugyebár, van fia a bácsinak is? Bizonyosan igen szereti.

— Van. Épen akkora, mint maga. Szeretem is.

— No látja! Majd ha cserkész lesz a fiából, az is olyan nehezen fogja várni, hogy elinduljon a vonat a tábor felé. Neki küldöm ezt a csokoládét. Gondoljon kedves, aranyos bácsikám a kis fiára és indítsa el a vonatot. Tegye meg a kedvemért édes, aranyos, kormos bácsi!

Mit gondolt — mit nem gondolt a gépész, a zsebébe rejtette a csokoládét, hüvelykújját rányomta a pipára, kioltotta a parazsat, kiverte belőle a dohányt és felkapaszkodott a mozdonyra.

Zsoldos ragyogó szemmel figyelte a gépészt. Mégis csak használt a könyörgés, no meg a finom csokoládé!

A gép nagyot füttyentett és kegyetlenül sustorogni kezdett. A gépész kihajolt a gépből és kezével üdvözölte a kiscserkészt.

— Mindjárt indulunk, kérem!

Zoltánka a kocsikhoz szaladt és kiabálni kezdett.

— Szálljon fel mindenki! A gép azonnal a kocsi elé jár és akkor tovább robogunk!...

Indulásra készen.

Gerencsér csapattiszt meglepődött.

— Hiszen még egy óránk van az indulásig.

Zsoldos kidüllesztette a mellét.

— Igen, de én közbenjártam a gépész úrnál. Megkértem, hogy azonal indítsa el a vonatot. Tessék nézni, a gépész már munkához kezdett.

A gépész csakugyan dolgozot keményen. A mozdony erősen füstölt, prüsszögött, sistergett. Maj d megindult. Ide-oda szaladgált. Vagónokat cipelt egyik helyről a másikra. Majd szétpukkadt, úgy iparkodott. Zsoldos büszkén nézte a futkosó mozdonyt. — Sok munka után a pöfögő gép végre a cserkészek vagónja elé járt, eléje kapcsolták azután hosszú éles fütty hasította végig a levegőt, a vonat csakugyan megindult és zakatolva vitte a cserkészeket a szajki erdő felé.

A tábor krónikása.

Ha Zsoldos Zoltán megnézte volna az órát, rájött volna arra, hogy az ármányos gépész egy perccel sem indította előbb a vonatot, mint ahogyan azt a menetrend előírja. De Zoltánka sem a menetrendet nem nézte, sem pedig az órát, így mai napig azt hiszi, hogy az ő szép szavainak, meg a csokoládénak lehet köszönni, hogy a vonat egy órával előbb érkezett a cserkészekkel a szajki erdőbe, mint ahogy ezt a menetrend diktálja.

3. Megérkezés.

Megérkeztünk a táborhelyre. A cserkésztisztek sorba állították a csapatot, maguk pedig jelentkeztek a parancsnoknál.

Az üdvözlés után kisült, hogy baj van. Két nagy tehergépkocsinak már régen meg kellett volna érkezni és nem volt még a táborhelyen. Hírét sem hallotta senki. Elakadtak valahol. Talán meg sem érkeznek. Pedig azon van mindenünk.

Nem tűnődtem sokáig. Éles füttyszó hangzott fel. A parancsnok kiadta a jelszót, hogy meg kell tömni a szalmazsákokat. A szalmazsákok már tegnap itt voltak. A major, meg a táborhely között két nagy szalmakazal állott. Egy perc nem sok, annyi sem kellett ahhoz, hogy a cserkészek megszállják az egyik szalmakazlat. Három fiú a kazal tetején állott, favillával dobálta le a szalmát. A kazal alján pedig visongva, nevetgélve dolgozott sok cserkész. Akkor már levetették a ruhájukat, nyakig beleásták magukat a szalmába és versenyezve tömték a sok szalmazsákot.

A kiscserkészek persze gyöngék voltak ahhoz, hogy szalmazsákot tömjenek. De legalább hordani segítettek.

Sokszor azt hitte volna az ember, hogy a szalmazsákok csak úgy magukban sétálnak, ha nem látszottak volna alattuk a pipaszár vékonyságú barna lábacskák, amelyek imbolyogva vitték a szörnyű szalmazsákot. Némelyik szalmazsákkal nem bírkózott meg egyetlen kiscserkész. Ilyenkor ketten bújtak alá és úgy cipelték.

4. Táborozás.

Délután megjöttek az elakadt gépkocsik. Nagy éljenzés, örömrivalgás fogadta az érkezőket. Az első gépkocsin Zsiray Sándor, a főszakács ült egy óriási kondér tetején és recsegtette a trombitát, mert Zsiray nemcsak a főzőkanalat kezelte, hanem ő a Rákóczi-csapat trombitása is.

A gépkocsiról ugyancsak hamarosan elcsomagoltak mindent.

A közös munkálkodás hamarosan meghozta a gyümölcsét. Három óra sem tellett el, az egész tábor készen állott.

Érdekes volt a Müller Jenő tiszt úr sátra. Müller tiszt úr egy magas tölgyfa ágára kötelet kötött és a sátor csúcsát erre függesztette. A kötélen ármányos hurok volt szerkesztve, úgy, hogy egy rántással a hurok kioldódott és a sátor szépen leült a földre.

— Majd így csinálok — mondta a leleményes tiszt úr —, hogyha elmegyek hazulról. Ha valaki látogatóba jön hozzám, látja, hogy a sátram a földön ül, tudni fogja, hogy az uraság nincsen idehaza, senkit sem fogad és szépen tovább áll. Hogyha pedig szükségem van a lakásra, fölhúzom a kötéllel a sátrat, szépen megtelepszem benne.

Amikor estére készen állott a tábor, megjött a zivatar is. Mindenki a sátrába húzódott, a szalmazsákjára telepedett és elköltötte a hazulról hozott vacsorát.

Magam is így cselekedtem.

A vetkőzés artistamutatványnak bizonyult, mert az esőben a sátoron kívül nem vethettem le a ruhámat. Végre „ágyban" voltam! Az én derék diákjaim csupa buzgalomból olyan keményre tömték a szalmazsákomat, hogy egyre lefelé gurultam volna, ha egyfelől a sátor-rúdja, másfelől pedig a ponyva meg nem akadályozza. A lábamat nem nyujthattam ki, mert a szalmazsák rövid volt ehhez a mozdulathoz, aztán pedig a talpam hozzáért a vizes ponyvához, úgy, hogy mindig ijedten visszakajtam a lábamat, valahányszor kinyujtani próbáltam és a hideg nedvességhez értem.

(Folyt. köv.)

FIÓKOS LÁDA.

Gyere Gyuri, segíts már nekem, soha sem tudom megtalálni, amit keresek!

Ugyan már mit keresel?

Tudod, hogy ebbe a nagy ládába csomagoltunk mindent be, mikor a táborba indultunk s most a parancsnok úr meghagyta, hogy csináljak benne egy kis rendet, hogy ne kelljen mindent kirakni, ha az ember valamit ki akar venni a sok kacat közül.

Hát, fiam, itt nincs más mód, mint szépen kiszedünk mindent belőle és úgy válogatjuk ki közüle, amire szükségünk van.

Hát hiszen jó lenne, ha nem kellene minden egyes alkalomkor mindent kirakni, mikor valamit kikeresünk. Én nem is tudom, miért kell, ha már ide értünk a táborba, mindig mindent visszarakni a ládába?

Azt mondja a parancsnok úr, hogy semmit sem szabad széthagyni, mert akármelyik pillanatban kell felszedni sátorfánkat, rögtön készen kell lennünk a csomagolással.

Ilyen társalgás folyt le a Sasok örsének két érdemes tagja: Pityu és Gyuri között.

Hát bizony mondom, fiúk, úgy is van igen sok csapatnál, és most én szeretnék rajtatok segíteni azzal, hogy egy gyakorlatilag jól bevált, könnyen szállítható, olcsón magatok által előállítható alkalmatosságot írjak le, amit már magamnál megvalósítottam és haszonnal alkalmaztam.

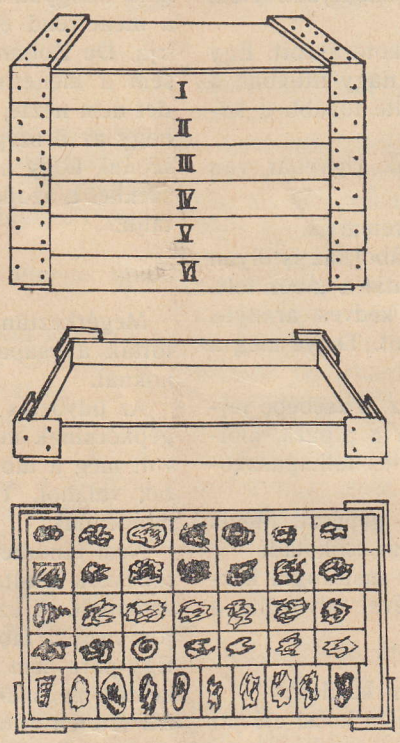

A fiókos láda.

A tétel, amit meg kellett oldanom, a következő. Szükségem van egy olyan ládára, amelyet olcsón állíthatok elő, kicsiny helyen nagy rakodó felületet képvisel, pormentesen zárható és könnyen áttekinthető, vagy más szóval minden beléhelyezett tárgyat azonnal megtalálhatok, végre még könnyen szállítható is.

Veszek három darab 70—42—22 cm méretű cukros ládát à 60 fillérért.

Most ebből kettőt úgy vágok fel, hogy 22 cm-es oldalát háromfelé vágom, így kapok mindenikből három-három keretet, amelynek magassága legyalulva 7 cm. Ezekre a lebontott ládatetőkből feneket szegezek. Kaptam hat darab felül nyitott 70×42×7 cm méretű fiókot.

Ezeket ha egymásra állítom pontosan, két cukros láda magasságot kapok.

Most a harmadik cukros láda deszkájából a legfelsőre egy pontosan ráillő tetőt készítek.

Ennek most már csak az a baja, hogy a fiókok könnyen lecsúsznak egymásról.

Hogy ezen is segítsek, a megmaradt deszkákból fűrészelek 10 cm széles lemezt 8 darabot s ezeket rászegezem a fiókok sarkára, úgy, hogy most az egész szépen egybe áll.

E sarokléceket kijelölöm úgy, hogy az elvágandó végek egy centiméterrel magasabban álljanak, mint a kisfiókok fenekei.

Ha e sarokléceket a megjelölt helyeken fűrésszel levágjuk, úgy az egyes fiókok egymásról levehetők, de ha a megfelelő sorrendben összerakjuk, nem csúsznak le egymásról, mert a sarok lécek kimagasló végei tartják a felette következőt.

Természetesen a sarok lécek szegezését szépen elkampózzuk.

Egy ilyen hatfiókos ládába rendkívül sok holmi elfér és mégis jól áttekinthető.

Mert míg egy közönséges ilyen méretű ládának áttekinthető rakodófelülete egyenlő annak fenekével, vagyis 70+42, addig az én fiókos ládám áttekinthető rakodófelülete hatszor any-

A láda összerakva.

Egy fiók.

nyi. Már most azt mondhatjátok, hogyan szállíthatjuk ezt a ládát pl. a mi kétkerekű tábori kocsinkon vagy vasúton, hogy az ne hulljon szét?

Veszek vasszalagot (ú. n. sparing-vasat), amelyet lebonthatunk a cukros láda két végéről. Ezt több helyen kilyukasztom. Ha most az én fiókos ládám sarkait ezzel körülveszem és ezt a már előbb készített lyukakon keresztül leszögezem, az egész láda egyet képez és jól szállítható. A vasszalag helyett kötéllel is körül köthetem, amit könnyen lebonthatok a szállítás végeztével. Milyen pompás azután, ha nekem, akár az otthonban, akár a táborban, ott van kicsiny helyen elférő fiókos ládám, amelynek fiókjai meg vannak számozva és minden fiók külsején egy odaragasztott papíron fel van tüntetve a fiók tartalma. A megfelelő fiókról leemelem a többit egy mozdulattal és rögtön megtaláltam, amit kerestem.

Nézzétek meg a mellékelt illusztrációt és könnyen megérthetitek annak készítését és használatát is.

Legutóbb a bajai cserkésznapon mutattam be rajzokban egy kis magyarázattal e fiókos ládát s az ott levő testvérek igen nagy elismeréssel fogadták.

Szeretném, ha e kis írásom elején leírt beszélgetés mihamarabb megszűnne minden csapatban s nem bosszantana benneteket a sok nehezen megtalálható tárgy. *S. b.*

CSERKÉSZ-ÁLOM.

Bikfic Bubikának
Beborult a kedve,
Ugy feküdt le bánatával,
Mint a morcos medve.

A parancsnok úrtól
Némi szidást kapott,
Mert a pajtásával épen
Rutul összekapott:

„Nem szégyenled magad?
Ilyen csunya vétség!
Hol van a cserkész-szeretet
S a szolgálatkészség?

Csak az önzetlenség
Terem boldogságot,
Csak a teljes odaadás
Alkot új világot.“

A feddés a fiú
Bús szivébe vágott,
Bűnbánatból megálmodta
Amaz új világot.

Budapest utcáin
Amerre csak jára,
Mindenkinek mosolygástól
Mézes volt a szája.

Az autók, a kocsik
Nem törtek előre,
Türelmesen várakoztak
A járó-kelőkre.

A villanyosokban
Dehogy volt tolongás,
Inkább vala észlelhető
Holmi üres kongás.

Mindenki megállott
Nagy szerényen hátul,
Fölszállani dehogy is mert
Egyszerűn magától.

Nyájas vidám képpel
A társukat lesték,
Kinálgatták szépen egymást:
„Tessék, kérem, tessék!“

„Csak ön után uram!“
„Ó dehogy, én várok!“

„Hogyha nem megy ön előre,
Bizony be se szállok.“

És észre se vették
E nagy vita mellett,
Hogy feléjük óvatosan
Zsebtolvaj közelget.

És zsebtolvajnak
(Mondani is szégyen!)
Öltözete cserkészruha
Vala bizony kérem.

Vidám, ravasz arccal
Lopakodott szépen,
Egy-egy csomag Kugler-bonbón
Volt a két kezében.

Kileste a percet:
S fogta magát, fogta:
A cukrot a két embernek
A zsebébe lopta.

S végzett munka után
Már-már vissza térne,
De a rendőr szemfülesen
Legott tetten érte.

Megfogja szelíden
S igy hallatja szavát:
„Már csak nem engedem úrfi,
Hogy kifossza magát!

Láttam, ajándékul
Vette a mamája,
S most maga meg újra titkos
Ajándéknak szánja.

Hogy ha a rendőrség
Nem állna itt strázsát,
Elosztaná titkon itten
Kiki a ruháját.

Éjjel a házakba
Betörők lopóznak,
A lakóknak ajándékot,
Meglepetést hoznak.“

A tolvaj elkullog
Búsan tetten érve,

De iziben ráismer a
Másik kis cserkészre.

Észreveszi Bubin,
Leolvassa róla,
Hogy a napi jótettnek ő
MÁMA MÉG ADÓSA.

„Ó ne busulj testvér,
A napi jótetten,
Segítek én a bajodon
Majd meglátod, menten.“

Még egy szemmel inte
Bikfic Bubi felé
S odadobta magát mindjárt
A villamos elé.

A villamos legott
Lassított erősen,
Hanem azért nem rontá el
A szép tervet ő sem.

A fekvő cserkészhez
Olyan lassan ére,
Hogy Bubinak volt ideje
Az életmentésre.

De ezt nem tartá még
Igazi jótettnek,
Más jelét akarta adni
Igaz szeretetnek.

Épen egy gyümölcsös
Kofa mellé értek,
Vásárolni akart hamar
A derék cserkésznek.

Adott is a kofa
Rakva és tetézve,
Csak épen, hogy pénzt nem akart
Elfogadni érte.

„Ej, ugyan már úrfi,
Bizony meg ne sértsen,
Nem gondolja, csak talán, hogy
Rideg pénzért mérem.

Van nekem is fiam,
Épen cserkész az is,
Tudom tán a törvényeket
Egy kicsit magam is.“

De mivel, hogy Bubi
Restelte a dolgot,
Letette a gyümölcs árát
És kereket oldott.

Hanem hát a kofát
Nem tudta lerázni,
Üldözőbe vette mindjárt
S elkezdett hajrázni.

„Fogják meg a csalót,
Hüvösre kell tenni,
Szégyenszemre a gyümölcsből
Pénzért akart venni."

Vad lábak dobogtak,
Kiáltozás, lárma,
Mintha egy nagy hadsereg jő
Zúgva a nyomába.

„Tökre tököt!" — hallszik!
S röpül a tök-bomba,
Bubi feje nagyot koppan
Tőle azon nyomba.

Azaz hogy csak feje
Koppan a padlóra,
Hogy a másik tök hova lett?
Én nem tudok róla. *Mikroszkóp.*

EGY ESTE A FRANCIA CSERKÉSZEK TÁBORÁBAN.

Jó három órája már, hogy biciklimen ülök és elég sebesen karikázom, míg elérem Ronce les Bainest, hol tegnap szerzett értesüléseim szerint egy cserkésztábor van. Az első meglepetésem az, hogy senki sem tudja, hol van a tábor. Akiket megszólítok, vagy vállat vonnak, mondván, hogy nem is tudnak róla, hogy tábor lenne errefelé, vagy eligazítanak valamilyen irányba, ahol azután egész biztosan nem találom meg a cserkészeket. Végül is egészen a saját gondolataim szerint karikázom és fel is fedezek egy fa tetején lobogva, egész közel az országúthoz egy francia trikolórt. Befordulok egy arrafelé vezető ösvényen, és alig két perc mulva egészen ismerős kép tárul elém. Sátrak és közöttük egy csomó úszónadrágban heverésző ifjú. Ezek csak cserkészek lehetnek. A tábornak sem kapuja, sem kerítése nincs, hát akadálytalanul belovagolhatok a középre. Szabályszerűen tisztelgek és bemutatkozom, mint magyar csekész. Azok nagy óvációval üdvözölnek és a balkezüket nyujtják. Itt a balkézzel való kézfogás tényleg általános szokás, nemcsak a fogadalomkor használják, mint nálunk. — Csakhamar előjön a parancsnok, Raymond Fause is egy sátor mélyéből. Örömmel üdvözöl és mindjárt meghív, hogy maradjak itt a tábortűznél. Megmondom neki, hogy ez lehetetlen, mert Royanban lakom, az innen három óra, és ha nyolckor nem érek haza, nem kapok vacsorát. Erre minden teketória nélkül kijelenti, hogy akkor vacsorára és éjszakára is itt kell maradjak közöttük. Kevés habozás után el is fogadom kedves meghívását és ő mindjárt beoszt a második örsbe, az öregek közé.

A parancsnok kevés vártatva visszamegy sátrába, mi pedig leülünk a gyepre és diskurálunk. Megtudom, hogy ők „eclereur unionistes", azaz a protestáns francia cserkészszövetség tagjai. Ez egy csapatközi tábor, melynek tagjai a cserkészújságok hirdetései alapján gyültek össze. Ezért van a társaság majd minden tagjának másszínű nyakkendője. Tudvalevőleg Franciaországban minden csapatnak speciális nyakkendőszínei vannak. Van a táborban három német fiú is, de azok most láthatatlanok, mert valami éneket próbálnak estére a tábortűzhöz. A táborban a lehető legkevertebb társaság található. Összesen 25-en vannak, de van köztük mindenféle korú, 12 évestől 21-ig. Vannak köztük tanoncok, gimnazisták, földmíves gyerekek és egyetemi hallgatók. Mindezek a legszeretőbb egyetértésben és cserkésztestvériségben élnek együtt.

Első kérdésem a nagy angliai jamboreera vonatkoznak. Két hónapja vagyok Franciaországban és semmit sem tudok a mieink nagy vállalkozásáról, mert a francia újságok legfeljebb arról emlékeztek meg, hogy Birkenheadben a nagy esők miatt nyakig érő sár van és több francia cserkész lázas megbetegedéssel a tábori kórházban fekszik. — Hamar elém hoznak egy nagycsomó újságot, a jamboree tábori képeslapot. Boldogsággal fedezem fel a térképen a magyarok terebélyes táborhelyét és csakhamar egy képet is az esztergomi Hollók kajakos örséről.

De most nem a jamboree iránt, hanem az ő táboruk iránt érdeklődöm. Szépen körülvezetnek. Négy örsük van, négy sátorban laknak. Egészen olyan szabásúak a sátraik, mint a mi B-típusú örsi sátraink, csak kisebbek, 1.80-as cserkészboton állanak. A hosszúságukat nem mértem meg, csak éjszaka tapasztaltam, hogy heten aludtunk a sátorban és bizony legalább olyan szűken voltunk, mint annakidején, mikor Somlóvárott tizenketten voltunk egy örsben. Négy örsi sátrukon kívül ki van feszítve egy tetőponyvájuk, mely alatt biciklijeiket őrzik. Huszonöt legényre hét bicikli, ez elég nagy luxus egy táborban. A sátorponyvák tele vannak pingálva vad indiánusokkal és az ő jelvényüket alkotó kakasokkal. A konyhájuk igen primitív. Két követ tesznek egymás mellé, rá egy kis rostélyt, amelynek összehajtható lábai vannak. Állótáborról lévén szó, ez bizony gyenge készség, de mozgótáborban nem is volna abszurdum ilyen kis rostélyokat magunkkal cipelni. Igen egyszerűen elpakkolható egy hátizsákba és amellett nagyon praktikus volna, emlékezvén tavaly a Balaton somogyi partján létrejött elég kínos főzésekre. Különben a tűzhely körül költői rendetlenségben hevernek a délről még elmosogatatlanul maradt edények, de naposok, akik itt foglalatoskodnának valamivel, sehol sem láthatók. — Minden sátor mellett egy ügyes ágason lógnak az örs sajkái, kanalai és poharai, mellette pedig szépen sorban, igen ügyes ágasgallyakon sorakoznak talpukkal felfelé fordítva a cipők. Az egész cipősor zöldgallyfonással befedve. Csinos és ügyes dolog. Sajnos, nem tudok rajzolni, hogy e megfigyelésemet a magyar cserkészek számára is gyümölcsözővé tehetném.

Örsi zászlókat nem látok, úgy látszik azok nem léteznek, ellenben egyik sátor bejáratánál kék madzagon egy fehér kócmacskát látok függeni. Ez a fehér macskarend; mindennap az az örs kapja, mely az előző napi örsi versenyben győzött. Az örsi verseny pontjai a parancstáblán láthatók. Ugyancsak itt van a napi beosztás is. Amit nálunk a naposok végeznek, azt itt a négy örs együtt csinálja. Egyik örs főz, másik vizet és tejet hord, a harmadik mosogat és rendet csinál, a negyedik az alkalmi munkákat végzi. És naponkint váltakozva megy így. Mást valószínűleg nem is dolgoznak, mert mint a napirendből megállapítom, most a „cserkésztudományokra" való kiképzés ideje van, de vagy másfél órája, hogy megérkeztem, ezalatt semminemű kiképzést nem tapasztaltam. Ki hanyatt-, ki hasonfekve elmélkedik a cserebogarak halhatatlanságáról, mások pedig az árnyékba húzódva diskurálnak. — A francia cserkészek teljes tökéletességig vitték azt az elvet, hogy a tábor az egyéniséget kell, hogy fejlessze és senkit sem háborgatnak egyéniségének kialakításában. Csakugyan vannak egyes csoportok, akik félrehúzódva csinálnak valamit, tábortűzi számokra készülnek.

Egyszerre velőket hasító füttyszó sivít fel. A parancsnok fütyült és most vezényel is. — „Örsökbe sorakozás a zászló alatt!" — Vártam, hogy most jön majd az a nagy szaladgálás, ami nálunk szokásos, kalapok megkeresése,

Nehéz dolog a gombfelvarrás.

nyakkendők helyrerángatása stb., de nem. Georges barátom, aki mellettem ült, megmagyarázta, hogy nem érdemes sietni, ráérünk sorbaállni, mikor beérkeznek azok, akik szétszéledtek. Csakugyan, rövid tíz perc mulva barátságosan sétáló csoportok tűnnek elő és lassankint mind a zászló alá tartanak. A parancsnok már rég ott áll a helyén. Lassankint kialakulnak az örsök, négyszöget formálva. Most kezdenek az örsvezetők kiabálni elveszett gyermekeik után. Végül is mindenki együtt van. Jelentést nem tesznek ugyan, de a csöndesség, mely a társaságra rászakadt, tudatja a parancsnokkal, hogy a sorakozás rövid húsz perc alatt befejeződött. Fürödni megyünk. Aki nem fürödhet napégései vagy egyéb okok miatt, az itthon marad vacsorát főzni. Avval az egyik örsvezető el is indul, kiáltván, hogy a „Gyalogosok utánam!" A fürdőhely alig tíz percnyire van, de akinek masinája van, az biciklin megy. A város kellő közepén megyünk keresztül, de azért szó sincs arról, ohgy sorban mennénk, akár gyalogosok, akár biciklisek. A parancsnok is biciklin megy. A homokos parton levetkőzünk és sorbaállunk. A parancsnok beosztja a társaságot. Egy-egy jól úszó nagy fiú, egy-egy gyengén úszó kisfiúval mindig együtt marad és vigyáz rá. Egyébként mehetnek a vízben, amerre akarnak, csak a sípszóra kell visszatérni. — A védelmi intézkedés ügyes, de megvan az a hátránya, hogy sem a nagy-, sem a kisfiúk nem szórakozhatnak kedvük szerint. Általában igen gyengén úsznak. Mikor egy ott horgonyzó kis vitorlás yacht alatt átúsztam, általános csodálkozás tárgya lettem. Különben spricceltünk, úsztunk stb., mint nálunk is szokásos. A tengerpart nem volt veszedelmes, épen olyan lapos és homokos, mint a Balaton Somogyban.

Fürdés után hazatérve az egész csapat felöltözködik, inget, nadrágot és „béret"-t vesznek fel. (A béret egy kis kerek, kék szövetsapka, amit Franciaországban általánosan viselnek. A cserkészek a kalap mellett olyan félhivatalos fejfedőnek használják.) Kész a vacsora. Mielőtt azonban asztalhoz ülnénk, rövid negyedóra alatt sorakozik a csapat a zászló alatt esti tisztelgésre. A parancsnok, miután csendet kért, vezényel: „Cserkészek, vigyázz!" — „A zászlóra." — Ez egy különleges tisztelgés, amit zászlófelvonáskor és levonáskor használnak. A tisztelgésre formált három újjukat merev karral, rézsútosan előre felfelé nyujtják. Igen elegáns tisztelgési mód.

A zászlót levonva asztalhoz ülünk. A mi táborainkban is ismeretes földbevert cölöpökre szögezett egy hosszú deszkaasztal körül felállunk, a sapkákat levesszük s a franciák lehajtott fejjel, mélyen dörgő hangon éneklik az asztali áldást. Imádság után leülünk, a parancsnok kezébe veszi az osztókanalat és kinek-kinek tányérjába méri az adagot. Az asztal felett különben igen vidám hangulat uralkodik, rosszabbnál-rosszabb vicceket mondanak, közbe dalolnak is egy kicsit, szóval nagy zajt csapnak. Komoly vitatkozás is kerekedik Verne regényeiről. Arról, amit ettünk, nem érdemes sokat beszélni. Ugy főznek, persze a francia koszthoz viszonyítva, mint nálunk a középgyönge szakácsok szoktak. Az étlapjuk ellenben igen előkelő. Leves után krumplipürét ettünk marhahússal, azután lekvárt, végül körtéket, quantum satis. — Vacsora után közös imádság nem volt.

Most a tábortűznek kellene következni, de a segédtiszt csak most veszi észre, hogy nincs rőzse. Sebaj. Az egész társaság beszalad a közeli fenyőerdőbe és rőzsét szed. Hogy most már sötét van, a rőzseszedést jobban el lehetett volna intézni világosban, mikor a napon heverésztünk, az mit sem tesz. Előrelátóan dolgozni, az nem egyeznék a franciák gondolkozásával. — Rövidesen összegyűl a kellő mennyiségű rőzse, fel is aprítjuk. Most kezd mindenki dolgozni. Ugy látszik ez az egy alkalom, a tábortűz az, amelyért érdemesnek tartják munkálkodni.

Végre meggyujtják a tüzet és az örsök a tábortűz négy sarkán, elég távol a tűztől, négy különálló csoportban telepszenek le. A tábortűz elég nehezen indul meg. Az első ének, amit kezdenek, a nálunk is ismeretes „János bácsi keljen fel" dallamára éneklődik. Azután folytatják egy második és egy harmadik hasonló mókás jellegű énekkel. Elég roszul énekelnek. Az örsök távol vannak egymástól, nem lehet egységesen vezetni az éneket és nem is akarnak talán nagyon énekelni. Csak úgy félig nyitott szájjal, bóbiskolva. Majd a három német fiú énekel egy indulót és engem kérnek meg valami jellegzetes magyar dal irányában. E pillanatban nem gondolok semmi bemutatásra vagy ilyesmire, csak a tüzet látom lobogni, a mi tábortüzeinkre emlékszem és úgy érzem, itthon vagyok. Eléneklem nekik a „Te vagy a legény, Tyukody pajtás"-t, amit legjobban szeretek. — Mérsékelt lelkesedéssel fogadják. Hogy a vidámságunknak is példáját adjam, megtanítom őket a Drinápoly ostromára. Ez jobban tetszik nekik, de nem sikerül igazán, mert nincs kedvük nagyokat tapsolni és nagyokat kiabálni.

Most különböző vicceket és jeleneteket adnak elő. Többek között a nálunk is ismeretes görög sorstragédiát némi változtatásokkal. A tábortűz hagulata azonban valahogyan nem eléggé meleg, családias. Lehet, hogy én vagyok egy kicsit kényes, mert a mozgótáborok fáradt embereinek csendes megbeszéléseihez, játékaihoz, énekléseihez vagyok szokva, de ez inkább hasonlít egy tábortűzi versenyhez, mikor a szemüveges bíró előtt kell vidámulni, mint a táa mi saját mulattatásunkra van szánva.

Favágás pipaszó mellett.

A tréfák azonban befejeződtek és most komoly dolog következik. Három cserkésznek megadják a totemet. Messze elküldik őket

a tábortűztől, hogy ne hallhassák a mi beszélgetésünket, aztuán megállapítjuk jó tulajdonságaikat és ezek alapján adunk nekik indiánus álletneveket. Az egyik, aikről megállapítják, hogy igen kitartó és gyors minden munkájában, „erős albatrosz" nevet nyeri, a másik „hallgatag vidra", a harmadik „jó medve" lesz. E nevekbe azután mindenféle mókás szertartásokkal beiktatták őket.

A tábortüzet befejezik a parancsnok szavai, a szeretetről, a nemzetközi egyetértésről, ami itt ennél a tábortűznél megvalósult. Felolvas egy erre vonatkozó szakaszt szent Pál leveleiből és elmondja az esti imádságot. Ő térdel. Magam is feltérdelek, de csak imádság végén veszem észre, hogy egyedül térdeltem. A többiek ülnek, sőt hasonfeküsznek, csak a fejüket hajtják meg.

A tábortűznek vége, a sátrakba térünk aludni. Őrségről szó sincs. Eleinte kissé aggodalmaskodom a biciklim miatt, de azután megnyugszom. Ezeknek a masinái sokkal jobbak, ha tehát akad valami becsületes tolvaj, azokat fogja elvinni, nem az enyémet.

A biciklimet nem vitte el senki, én másnap reggel 8 órakor felpattantam vasparipámra és elvágtattam Royan felé. Melegen búcsúztam el a cserkészektől. Az ő körükben egy este és egy éjszaka otthon voltam, hazamentem közéjük.

Erős a meggyőződésem, hogy ha talán fegyelem és munka tekintetében mögöttünk maradnak is, szeretetet, testvériséget és cserkészvidámságot még nagyon sokat tanulhatunk tőlük. Jó munkát! *Degré Alajos.*

CSERKÉSZEK!

Táborozásra

HERZ-SZALÁMIT

vegyetek.

Herz szalámigyár:
Budapest, IX., Soroksári-út 76.

PÁLYÁZAT.

A motorrejtvénypályázatra a megfejtéseket legkésőbb szept. 8-ig kell beküldeni!

Megfejtés a 15-iki számban.

Lapunk legközelebbi száma, amely jamboree-szám lesz, szeptember 20-án fog megjelenni.

A segédörsvezető.

A kinevezés napján felkerült az egy vörös stráf a bal vállpántra, a cserkészfiú eljutott az első rangfokozatra: segédörsvezető lett. Most nem a Dugó Janikra gondolok, hanem két mástípusú újonc, fiatal segédörsvezetőre. Az egyik nyüggnek érzi a segédörsvezetői megbizatást, szükséges rossznak tartja, amitől minél előbb szabadulni szeretne. A másik nagy lelkesedéssel kap a kinevezésen, örül neki, terveket sző és újításokat akar behozni az örs életében. Azonban mi történik?

Az első örsi gyűlésen az örsvezető bejelenti, hogy X Y-t a parancsnokság kinevezte segédörsvezetőnek, fogadjátok szeretettel, stb. Azután megbízza őt az örsinapló vezetésével, a pénztárkönyv kezelésével és még sok más különböző feladattal. Az a segédörsvezető, aki különösen sem nagyon lelkesedett, ilyenkor nagy sóhajtások közben hajtja végre ezeket a megbizatásokat, legfellebb azzal vígasztalja magát, hogy ha örsvezető lesz, akkor a kisújját sem fogja megmozdítani. A másik, az ambiciózus segédörsvezető még egy-két hétig lelkesen írja az örsi naplót, adminisztrál, de megúnja a dolgot, elveszíti lelkesedését, — nem ilyennek képzelte el a dolgot.

Mi tehát a segédörsvezetői megbízás? A cserkésztől az örsvezetőig hosszú út terül el. Sajnos, vannak, akik máról-holnapra lesznek örsvezetők. Már pedig az örsvezetői megbízatás nem egy próbapont, amit ma megtanulok és holnap leteszek. Sok tapasztalat, gyakorlati és elméleti ismeret tesz valakit örsvezetővé. A segédörsvezetői megbízatás tehát *tanulmányi idő*, amikor öntudatosan lehet gyarapítani és gyüjteni az ismereteket.

A segédörsvezető megismerkedik a *cserkészirodalommal*, ha eddig még nem tudott róla. (Temesi: Cserkészkönyv, Major: Örsvezetők könyve. Játékkönyv, Daloskönyv, Magyar Cserkész! stb.) Olvas *jellemnevelő* könyveket (Dr. Tóth Tihamér munkái, Foerster: Élet művészete stb.) Ha ezeket a könyveket jól ismeri, akkor nem fogja örsvezető korában azon törni a fejét, hogy honnan merítsen anyagot egy törvénymagyarázathoz vagy megbeszéléshez.

A gyakorlati felkészültség céljából igyekszik részt venni egy központi vagy kerületi *örsvezetői táboron*. Örsében gyakorolja magát a vezénylésben, megtanulja a helyes parancskiadás módját stb.

A segédörsvezető tehát felkészül elméletileg és gyakorlatilag arra az időre, amikor megkapja a két vöröset. Mégegyszer beiratkozik az *engedelmesség* iskolájába. Mikor cserkész volt, engedelmeskedett örvezetőjének, most mikor segédörsvezető, *még inkább* kell hogy engedelmeskedjék. Mindig az örsvezetője pártjára kell állnia, nem szíthat az örsben palotaforradalmat. Ha látja, hogy a fiúk nincsenek megelégedve az örsvezető intézkedésével, akkor megvédi az örsvezetőjét. Ha ő maga nincsen megelégedve valamivel, akkor nem *kritizálja* meg az örsvezetőt a fiúk előtt, hanem négyszemközt, tapintatosan megmondja neki, hogy: „Kérlek szépen, én úgy gondoltam, hogy ez megfelelőbb volna így . . ."

Legfőképen pedig bizalommal van örsvezetője iránt. Az *őszinteség* és az egymás iránt való kölcsönös *bizalom* lehet csak az alapja az örsvezető és segédörsvezető viszonyának. A segédörsvezető ne akarjon a másik hátamögött külön akciókat kezdeni, hanem ha van valami terve, akkor azt beszélje meg az örsvezetőjével. A tapasztaltabb örsvezető jobban tudja megítélni, hogy mi vihető keresztül a tervből. Nincs szomorúbb állapot, mint mikor az örsvezető és a segédörsvezetője nem tudnak egymással összeférni. Az örsvezető idősebb testvérem, *„bátyám"*, aki segít, tanácsot ad, de nem egy felettes hivatalnokom.

Ha próbáltad már, akkor tudhatod, hogy örsöt vezetni nem könnyű dolog. Míg segédörsvezető vagy, addig van időd felkészülni erre, van időd kialakítani magadban a *„cserkészebb cserkészt"*, az örsvezetőt. Gyüjts, tanulj, hogy amikor örsvezető leszel, felkészülve, telt lélekkel tudjad továbbadni a liliomot.

Cserkészek!
Ez kell a gyors öltözködéshez!

A magyar szabadalom kizárólagos képviselői:
WELTSCH GOTTFRIED UTÓDAI
Budapest, VI kerület, Paulay Ede-utca 39.
Telefon 210—71.

MEGJELENT A

„CSODA 4“

LEGMODERNEBB KAPCSOLÁSOK, ÁRNYÉKOLTRÁCSU ÉS VÁLTÓÁRAMU CSÖVEKKEL. NÉLKÜLÖZHETETLEN MINDEN RÁDIÓ-AMATŐR RÉSZÉRE. TÖKÉLETES HANGTISZTASÁG, NAGY SZELEKTIVITÁS, MODERN KIVITEL. A PHILIPS LABORATÓRIUMBAN TERVEZVE

PHILIPS RADIO

ÁRA 1·80 PENGŐ

EREDETI NAGYSÁGU 17 DARAB SZABÁSMINTA

ÁLMODNAK A SÍROK.

Messze síkon, puszta rónán
Kerek dombok domborodnak.
Halmok alatt régi hősök
Dicsőségről álmodoznak.

Hun és avar sírok némán
Fel a sötét égre néznek
És a halmok füves háta
Integet a hét vezérnek.

Nimród vadász íja pendül . . .
Két hős fia tova nyargal,
A Meotisz nádas partján
Suhannak a szellemhaddal.

Dul leányok sikoltása
Messze hallik, éjbe csengve, „
Vágtatnak a hős álmodók
Kantárszárat megeresztve.

Szól a kobzos zengő húrja
Makrinuszról, szász Detréről
És a halmok dalt susognak
Keve hősről, Etelérről.

Áll még most is Keveháza,
A régi hős emlékére;
Isten kardja visszafénylik
Hun királyra, Etelére.

Mozdulnak az avar sírok,
Hős Bajánnak véres népe
Nem nyughatik, kincset óhajt
S fegyvert ragad csontkezébe.

Fényes a kincs. Bizanc gyöngye.
Mind a kettő ragyog, villog.
Róla álmod a domb népe
S halott szeme fel-felcsillog.

Bent a halom üregében
— A népmese amint mondja —
Gazdag kelet kincse csendül
S mint a zene szól a hangja.

Süvít a szél, furulya szól . . .
Öreg pásztor, régi mese;
Messzeségből fénylik a tűz,
Eltűnt népek híre, neve.

És a Tisza csendes partján,
Csillagékes sötét estén,
Mesét szőnek Attiláról
Magyarország csonka testén.

FÖLTÁMADÁS.

Folyóvizek letörik a láncot,
Ezer hullám töri a partot.
— A temetőben hosszú sorokban
Állnak a hantok.

S a föld mélyéből láva tör elő.
Zúg a föld, fenn megzendül a lég.
És meglapul . . . és reszketve reszket
A gyáva csőcselék.

Kitörnek a kialudt vulkánok,
Azelőtt szelíd hegyek voltak.
— S a temetői csöndes sírokban
Ébrednek a holtak.

Wiener János,
örsv. 92. Csanád. Makó.

KARCSI VÁGYA.

Karcsi épen olyan cserkész volt, mint ti, csak egyben különbözött: egy nagy vágya volt, megszerezni az életmentő kitüntetést! Egyébként komoly, pontos fiú volt, jó cserkész, de titokban mindig arról álmodozott, milyen szép lenne, ha megmenthetné valakinek az életét. Neve bekerülne az újságokba, a fiúk irígykednének rá és a következő kiránduláson már egy kis zöld szalag lógna a cserkészingén.

Mindig várta, hogy megjöjjön a rég várt „alkalom“. Reggel iskolába menet elgondolta: Ha ma megjön az alkalom, az első tavaszi kiránduláson már viselhetem a kitüntetést. De aznap nem történt semmi, másnap sem, akkor már így gondolkodott: A pünkösdi kétnapos kiránduláson már csak viselhetem.

Igy várta Karcsi mindennap azt a kis zöld szalagot, de az alkalom csak késett. Már negyedik éve volt cserkész, hosszú nadrágot viselt, amikor megjött az alkalom. Nyáron Karcsiék a Balatonnál nyaraltak. Egy szép délután Karcsi lement fürdeni. Mire leért a vízhez, vad szél hatalmas hullámokat korbácsolt. Mikor az első hideg szél végigfutott a víz felületén, már látni lehetett, hogy nagy vihar lesz. Karcsi kíváncsi volt a híres balatoni viharra, hát végigfeküdt a homokon és onnan nézte a vizet. Az ég sötét, nehéz felhők ülnek rajta, a víz egész zöld, nagy hullámokat vet, az eső szaporán megered és nagy cseppekben hull. A Balaton egyszerre kitisztul, a fürdőzők a kabinokba menekülnek, a vitorlaerdő eltűnik és az egész víz puszta. De nem! Ott, nagyon bent, egy csónak küzd a hullámokkal küzködve, a part felé tart.

„Hogy lehetett a vihart ott bent megvárni“ — morogja Karcsi. A szemközti part, a szomszédos falu már nem látszik,

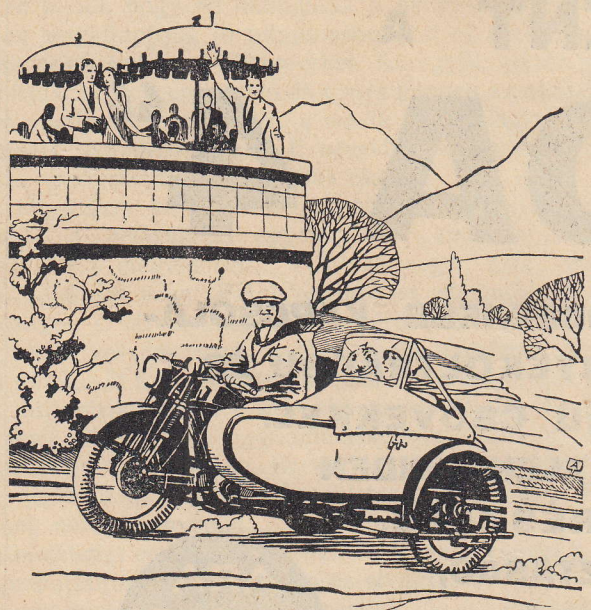

Magyar cserkész csak „MÉRAY" motorkerékpárt vásárol! . . . Miért?

MERT a *Méray motorkerékpár* magyar gyártmány. Magyar munkásnak és mérnöknek ad vele kenyeret. a *Méray motorkerékpár* tökéletes szerkezetű, tartós és megbízható közlekedési eszköz. a *Méray-gyár* tökéletes szervezettel gyors és jó javítással, igazi *Service*-val védi vevőinek érdekeit.

MÉRAY Motorkerékpár-gyár Rt.

Eladási központ: *IV., Váci-u. 1—3.* ~ Alkatrészraktár: *IV, Dorottya-u. 3.* Service-telep: *V, Zápolya-u. 15-17.*

CIPŐK! CIPŐK! CIPŐK!

Cserkészcipők, vízmentes tehénbőrből 36—39-ig **P 21·80**, 40—46-ig ... **P 26·50**
Barna box fiúcipő, igen tartós ... ... „ **22·50**
Barna box fiúcipő, dupla talppal ... „ **24·—**
Fekete box fiúcipő, erős kivitelben ... „ **19·50**
Fekete box fiúcipő, dupla talppal ... „ **21·50**
Iskola-cipők. Fekete színben 26—30-ig **P 13·20**, 31—35-ig ... ... „ **16·40**
Barna színben 26—30-ig **P 13·40**, 31—35-ig ... ... „ **16·60**
Fiú-Fusztián-(ördögbőr) **nadrág** 3. sz. „ **4·—**
(Számonkint 40 fillér áremelkedés.)

Fiú és leány intézeti ruhák, intézeti kelengyék a legnagyobb választékban!

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 74.

eltakarja a sűrű eső. Messze a Balaton zöld színe összeolvad az eső szürke tömegével. A víz nagy hullámokat görget, de a szél Karcsi felől fúj és a víz anyira leapadt, hogy ahol előbb még térdig ért, ott most már alig van.

A csónak nehezen halad, de már ki lehet venni, hogy két ember ül benne. Nagyon himbálózik, egy-egy hullám átcsap rajta, aztán feltűnik egy hullám tetején hánykódva, majd a hullámvölgybe hull alá. Karcsi újra az esőre figyel, mely most már teljes erejéből zuhog. A csónak nagyon lassan közeledik, már fel lehet ismerni, kik ülnek benne. De hisz ő ezeket ismeri! Két testvér, tán 10 évesek, mindig itt fürödnek a kis vízben, Karcsi már sokszor látta őket, mert *nem tudnak úszni!* Karcsi abban a pillanatban újra odanéz. A csónakot sebesen ragadták a hullámok befelé, senki sem evez benne. Talán nem bírta tovább a nagyobbik, vagy a víz elvitte az evezőket? És sehol nincs egy teremtett lélek. A strand néma, a kabinok üresen állnak. Nem baj, megy egyedül! Jó úszó, jó evező, megy. Avval már rohan a mólóhoz, ahol a csónakok voltak kikötve. A rövid út most hosszúnak tetszett, a sáros homok, a vizes gödör, mind késleltetni látszottak őt. Végre ott van, nincs idő az övét megkeresni, beleugrik az egyik csónakba és gyorsan evezni kezd. A szél is segíti, teljes erejéből dolgozik, a kis csónak jól halad a haragos habok közt. De az ár viszi a másikat is, kormány nélkül, megtörten dobálja ide-oda. Az eső sűrűn patakzik, hangos locsogással paskolja a Balatont. Karcsi megfeszíti minden erejét, nagy erővel húzza az evezőt. Egy hullám átcsap rajta, a csónak megtelik vízzel, ő csak dolgozik tovább. Nagyon kell sietni, különben is mi lesz a csónakkal? Már ki lehet venni, annyira tele van vízzel, hogy az oldala alig áll ki. És egyre több víz ömlik bele. Karcsi szíve elszorul, de nem adja fel a harcot. Még erősebb húzásokkal viszi előre a csónakot, a hullámok hátulról keresztül csapnak rajta, de azok is csak segítik. A másik csónak már csak hetven méter, az áramlat meglassul, már csak hatvan, ötvenöt. Karcsinak egyre nehezebb evezni. Minden húzásnál fájdalom nyilal a karjába... Semmi, csak tovább, két ember élete forog kockán. Már csak ötven méter, a húzásra nagyokat lendül előre a csónak. Most már jól lehet látni, a csónak fenekén hever a két fiú, evező egy sincs. Ez megerősíti Karcsit, a fiúk reménytelen nem ájultak el. Nagyokat húz, felső testével lendül és számlálja: Már csak tizenkét húzás, egy, kettő, három, már csak kilenc, nyolc! A csónakot kicsit balra kell fordítani, akkor ép mellékük ér. Így most jó az irány. Már csak öt húzás. Három... Egy! Szszszsz... A két csónak oldala súrolja egymást. Karcsi felugrik, átemeli a két fiút. Nem ájultak el, de sokat ittak és nem tudnak mozogni. Fejüket lefelé hajtja és megindul vissza. De nehéz visszajutni! Szembe megy a hullámmal, széllel. Karcsi már fáradt, a két fiútól jóval nehezebb a csónak, az eső most a szemébe ver. Egy lökésre alig mennek előbbre, a hullám veszedelmesebb így szembe, a csónak elfordul, visszadobódik. Nehezen húzza az evezőt, a vihar, szél teljes erejéből tombol. Karcsi csak most érzi, hogy vágja a hideg esőcsepp a testét, de dolgozik tovább, az evező nyikorog, maga remeg, a csónak nehéz. A part alig közeledik, a munka nehezen megy. Testével rántja az evezőt, a keze fáj. Valami kábultság száll rá, maga sem tudja, mi van körülötte. Minden elfolyik előtte, szürkeség borul rá, nem emlékszik rá, mit csinál. Sok idő telhetett el így, talán háromnegyed óra is. Közbe a munka gépiesen ment tovább. Mikor magához tér, az eső már csak csöpög, a móló itt van a csónak előtt, a két fiú mozog. A parton két ember integet. Öt perc. Ott vannak és kiköt. A fiúk egy kicsit nehezen lépnek ki s a mólóra mennek. Az egyik kabinból most lép ki egy úr, a fiúk feléje kezdenek kiáltani:

— Apa! Apa!

„Odamegyek" — gondolta Karcsi. Az egész úton nem jutott eszébe a kitüntetés, természetesnek találta, hogy segít a fiúknak. De mos eszébe jut minden régi vágya: a dicsőség, a kitüntetés. Lelkében megjelenik a Parancsnok úr, aki nyiltan fogja megdícsérni; a tanár urak, akik biztosan megtudják. És ekkor lelkében megszólalt valami:

„Karcsi, te nemcsak fiú vagy, több annál: cserkész. Te nem kitüntetésért dolgozol, hanem jó munkáért. Sok fiú, aki talán nem fáradt érte annyit, mint te, kapott kitüntetést, mert nem hallgatta el a nevét, de ha te most csendesen bemégy a kabinba, az angyalok terjesztenek Isten elé és ő tüntet ki legnagyobb kitüntetéssel. Menj, Karcsi!"

Mindez villámgyorsan ment át agyán. Fájó szívvel gondolt a kitüntetésre, aztán lehajtott fejjel megindult a kabin felé.

— Hol van az a fiú, aki megmentett titeket? — kérdezte a fiúk apja.

Karcsi akkor már nem volt sehol...

Zajai Béla.

Vízicsata. (337. Rigó.)

KERÜLETI HIREK

I. KERÜLET.

A mi táborunk. A 337. sz. „Rigó" cserkészapród-csapatnak megengedte a jó Isten, hogy táborozni menjen. Ez volt csapatunk első táborozása, hol felejthetetlenül jól éreztük magunkat. Táborunk Balatonkenesén volt és mivel még apródok vagyunk, egy szép villában laktunk a Balaton partján. De azért volt egy szép sátorunk is, melyben minden éjszaka egy másik „Törzs" álmodott a szebb magyar jövőről.

A táborunk három hétig tartott, július 2—23-ig, mely idő alatt meglátogatta a táborozó huszonöt „Rigót" Faragó Ede bátyánk, az orsz. vezető tiszt úr. Ugyancsak kedves vendégünk volt Rigó Béla isk. ig. úr, a szerv. testület elnöke és felesége, a csapatzászlóanya, kik nagy anyagi áldozatok árán tették lehetővé táborozásunkat.

Meglátogattuk a közelünkben táborozó 760-as cserkészeket, kik meleg szeretettel fogadtak minket.

A főzést két édesanya végezte, nem sajnálva a fáradságot, áldja meg érte a jó Isten őket.

De semmi sem tart örökké, még a mi táborozásunk sem, és bizony könnyezve búcsúztunk el a mi balatonkenesei „Rigó-fészkünk"-től. De majd csak elmúlik ez a tél is és jövő nyárra újra „fészkünkbe" költözünk.

VI—VII. KERÜLET.

A pécsi 10. sz. P. Á. R. cserkészcsapat idei jubiláris (tizedik) nagytáborát július 1—25-ig Balatonszemesen rendezte s azon a 299. sz. Szent József-cserkészcsapat egy őrse is résztvett. A nyolc napig tartó rossz idő dacára a tervbevett programmot (akadályverseny, hike stb.) lebonyolítottuk. A tábor nevezetesebb eseményei: rajonkint egynapos kirándulás Tihanyba, sikerült ünnepély a táborhelyen, éjjeli hadijáték s ú. n. gyermeknap, melyen a fiúk intéztek mindent. A csapat négyszólamú énekkara többizben szépen szerepelt. A közelünkbe táborozó csapatokkal cserkésztestvéri jó viszonyt ápoltunk. Július 18-án látogatta meg táborunkat Albrecht kir. herceg őfensége szárnysegéde és Temesi Győző orsz. társelnök kíséretében. A magas vendéget és kíséretét csapatunk tízóraival vendégelte meg. Az utolsó tábortűz (július 24-én) a búcsúzás hangulatában folyt le, takarodó után apró gyertyák gyúltak ki minden sátor előtt s éjjel felhangzott a nóta az énekesek ajkán: „Jaj, de csendes a szemesi tábor . . ." Másnap nehéz szívvel bontottunk tábort és mondtunk búcsút a kedves táborhelynek.

A 337. Rigók sátra.

X. KERÜLET.

Cserkészek a palócok országában. A messze kéklő börzsönyi hegyek úgy vonzottak bennünket, olyan titokzatosnak tűnt fel az óriási hegycsoport. Mindig arról álmodoztunk, hogy elmegyünk oda. Az álmunk valóra is vált s útnak indultunk. Este értünk Szokolyhutára vagy új nevén Királyrétre. Két oldalt dús erdőktől borított magas hegyoldal, lent a völgyben patak folydogált. Misem természetesebb, hogy a hűs patak mellett vertünk éjji szállást. Végtelen csend ült a tájon s olyan sötét volt, hogy az orrunkig sem láttuk. Azonban megbántuk, hogy a hűs patak mellett vertünk tábort, mert éjszaka olyan hideg volt, hogy dacára a meleg takaróknak, mindenkinek vacogott a foga. Másnap felmásztunk a Börzsöny koronájára, a 939 m magas Csóványosra. Majd a következő nap Drégelypalánknál megfürödtünk az Ipolyban, a híres határfolyóban, amely itt mindössze olyan széles, hogy egy jó ugrással bárki átugorhatja. Fürdés után a kis nemzeti színű zászlóval felmentünk a hídra, addig, ameddig csak lehetett, ott erősen megfogtuk a zászlót és elmondtuk a magyar imát, a Hiszekegyet. Egy kis maroknyi csapat szeme nézett az északi messzeségbe, egy kis maroknyi csapat szíve dobbant egyszerre s egy maroknyi csapat könnye gördült ki egyszerre a . . . a messziségért.

Hollókő vára. (Sz. L. 114.)

Bujáki vár. (Sz. L. 114.)

A következő nap Nagyszécsényben háltunk, abban a kastélyban, ahol II. Rákóczi Ferenc is lakott s ahol 1705-ben a híres szécsényi országgyűlést tartotta.

Másnap még a kora reggeli órákban megtettük az utat Rimócra, a palócok országába.

Hozzá voltunk szokva eddig, hogy ahol a kis csapat megjelent, mindenütt megnéztek a falusiak. Itt azonban egy lelket sem láttunk, a falu mintha kihalt volna. Első dolgunk volt misére menni. Mikor a templomhoz értünk, láttuk csak, hogy a nép mind itt van.

Gyönyörű látvány volt, elől a templomban helyezkedtek el a fehérruhás menyecskék, utánuk az asszonyok és végül a férfiak. Még a toronyfeljárón is gubbasztotak ünneplőbe öltözött öreg bácsik, morzsolva a rózsafűzért. Az oszlopok — mintha fogasnak készítették volna — csak úgy roskadoztak a muskátlis kalapoktól. Gyönyörű színes gyülekezet! A férfiak acélgombos mellénye csak úgy csillogott a szép, világos templomban. Minden legénynek gyönyörű, kézzel kivarrott köténye van, aki gyászol, annak sötét színekkel van a köténye kivarrva. A fiatal menyecskék 16—17 szoknyát vesznek magukra s fényes, fekete csizmát hordanak, miként a férfiak. Hosszú hajukat végig színes szalagokkal fonják be.

Végtelenül barátságosak s büszkék arra, hogy mindössze csak négy községben (Rimóc, Nagylóc, Hollókő, Sipek) élnek palócok, sehol máshol a világon nem találni belőlük. Érzékeny nép nagyon. Hamar megsértődnek minden kicsinységen. Felkoncolnák azt, aki azt mondaná a faluban, hogy pislog, mint a rimóci nyúl. Olyan csekélység, hogy más ember fel sem veszi, de ők megsértődnek.

A rimóci nyúl esete úgy történt, hogy egyszer vadászat volt, a vadászok már annyira bekerítették a nyulakat, hogy nem volt mit tenniök szegény állatoknak, mint vagy egyenesen a falunak szaladni vagy

Cserkészek a palócok között. (Sz. L. 114.)

a vadászok puskájának. A falu végén az egyik kemencében épen kenyeret akartak sütni. Az egyik nyúl látta a nyitott kemencét, hát beugrott. De hamarosan rajta vesztett, mert megsült. Mikor a gazdasszony kenyere megkelt, kihordta a kemencéhez, ahol nagy csodálkozására meglátta a sült nyúlat. Szalad oda a kisfia is a nagy csodára s amint nézi a nagy csodát, mondja: „ni, idesanyám, még most is pisolyog".

Persze, mert a nyúlnak nyitva maradt a szeme, talán nem ért rá lecsukni, olyan hamar megsült.

Ehhez hasonló történet van még számtalan sok, minden faluról egy. De csak azért, hogy a szomszéd falubeli tudjon heccelődni és viszont. Az ilyen heccelődéseknek legtöbbször véres verekedés a vége. A nép nagyon jószívű, kedvesek és vidámak. Vasárnap délután csoportokba verődnek a leányok és úgy dalolnak. A férfinép pedig pénzezik vagy ahogy ők nevezik: „pízezik".

Sajnáltuk, hogy nem lehettünk közöttük hosszabb ideig, talán többet láthattunk és sokat tanulhattunk volna. Érdemes közöttük járni. Ha valamikor, cserkészek, arra jártok, sohse mulasszátok el egy-két napot közöttük tölteni. Meglátjátok, milyen egy igazi tiszta magyar falu népének élete, annak a falunak, ahol a kisgyermek már három éves korában karikást kap a kezében, nyolc éves korában pedig már kapát, tizennégy éves korában saját maga tartja el magát.

Innen még négy napig jártuk a Cserhátot, Hollókő, Buják, Szanda régi dicső várak romjait s több mint 200 kilométeres gyaloglás után hazaérkeztünk az állótáborba, Bánkra. *Sz. L.* 114.

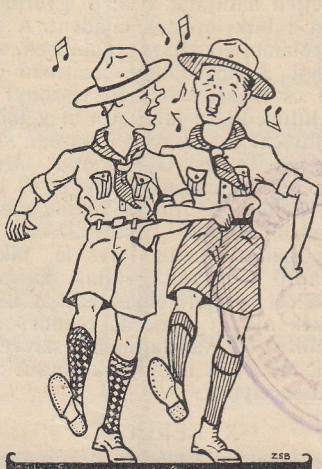

Édesanyám, kedves anyám,
Csak az a kérésem:
Jamboreera cserkészcipőt
Csináltasson nékem . . .

Készül bagariabőrből. Kapható olcsó árban – kedvezményes fizetési feltételek mellett is:

Ternóczky János

a „Cserkészbolt" szállítójánál.

Budapest, VIII., gr. Festetich S.-u. 4.

(Mosonyi-u. sarok.) Telefon: J. 449—77.

SZERKESZTŐI ÜZENET

570. „Csermák" cs. (Virrasztók.) Kálmán bácsi nevében köszönöm a táborból küldött üdvözletet. — **G. I. Akarat.** A nyomdafestéket még nem sikerült kiérdemelned. Irj többet is, talán egyéb irásaiddal több sikert érsz el. — **459. „Győry Vilmos" cs.** Sajnos, a kép klisírozásra nem alkalmas s így nem sikerült leközölni. Üdvözlet. — **81. Sztanek.** A képek klisírozásra nem jók s így leközölni nem lehetett. — **F. Gy. Pásztó.** Ámbár a kép jól sikerült, leközlésre nem alkalmas, mert a fiúk mind a képbe néznek s az a kép hatását teljesen elrontja.

Felelős szerkesztő: VIDOVSZKY KÁLMÁN.

Ezt a számot Vidovszky Kálmán megbízásából LÉVAI ALAJOS szerkesztette.

Felelős kiadó: KOSCH BÉLA.

Kiadja a Magyar Cserkészszövetség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Hajnal-utca 6. sz. (Cserkészház.)
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Van már csoportképed a nagy Jamboree-ról?

Ha elmulasztottad eddig megszerezni, siess, még kapható a Gazdasági Hivatalnál (V., Hajnal-utca 6.) 2·80 P-ért.

Magyar Cserkész! Magadon és másokon is tudsz segíteni, ha a „TURUL" mentődoboz mindig a zsebedben van!

A „TURUL" mentődoboz: a legpraktikusabb forma, mellényzsebben, ridikülben könnyen elfér, méretei: 17×64×86 mm.
A „TURUL" mentődoboz: könnyű, mert a legfinomabb aluminiumból készült.
A „TURUL" mentődoboz: kicsiny és mégis az első segítségnyujtás összes kellékeit tartalmazza.
A „TURUL" mentődoboz: gyönyörű kiállítású, színes fedélrajzát az ábra eredeti nagyságban mutatja.
A „TURUL" mentődoboz: beosztása, felszerelése célszerű. (Kötszerek préselt csomagokban.)
Beszerezhető és kiegészíthető minden gyógyszertárban és a Cserkészbolt Szövetkezetnél, BUDAPEST, V., HAJNAL-U. 6.

Az eredeti felszerelt doboz ára 2 pengő 50 fillér.

Cserkészörsi ***MENTŐTÁSKA*** elsősegélynyujtáshoz tökéletesen felszerelve, ízléses, praktikus kivitelben, beosztásos bádogdobozban, vízhatlan vászonhuzattal, vállszíjjal, ára Ia felszereléssel 12.50, IIa felszereléssel 11.50 P. Hiányos mentőszekrények kiegészítését vállaljuk. Postai megrendeléseket leggyorsabban elintézünk. Állandó nagy raktár mindenfajta speciális összeállítású mentőszekrényekben is. ——— Telefon: 526—42.

Ugy a mentődobozt, mint a mentőtáskát készíti:

a „TURUL" KÖTSZERGYÁR Budapest, II., Erőd-u. 1-3.

Csapat-, raj- és örsi Árajánlattal díjmentesen szolgál:

ZÁSZLÓK a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

OBERBAUER A. UTÓDA EGYHÁZI SZEREK ÉS ZÁSZLÓK VÁLLALATA

ALAPÍTÁSI ÉV 1863. **BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41.** **TEL.: AUT. 833—44.**

„Élet" Irodalmi és Nyomda Rt. Budapest, I., Horthy Miklós-út 15. — Igazgató: Laiszky Jenő.

Legolcsóbban ebédelhet:

„Alkoholmentes Étterem“

IV. kerület, Királyi Pál-utca 20. Kálvin-tér 6.

3 tál étel hús nélkül P —·46
3 tál étel sülttel ... P —·96

Cserkészeknek 10% árengedmény!

Első magyar hangszergyár:

STOWASSER

kir. udvari szállító.

BUDAPEST, II., LÁNCHÍD-U. 5.

Általánosan elismerve a legjobb hangszerek.
Húrok csak finom, megbízható minőségben.
Romlott hangszerek szakszerűen javíttatnak.
Árajánlat ingyen küldetik.

Az egyedüli magyar hangszergyár az országban!

Táborozásra, kirándulásra és csapatünnepélyekre
kiválóan alkalmas a **különféle ízben** kapható
cukorpasztilla, valamint a **Wrigley-féle rágógummi** és a **töltött dessert csokoládé!**
Csapatoknak gyári áron utánvét mellett, v. bízományba.

Magyarországi főlerakat:

PULJER J. Budapest, V., Garam-utca 25.
Kapható a **„Cserkészboltban“** is!

Sport

és

Meinl kávé

A legelső

magyar kerékpár

a „CSEPEL“

Gyártja és forgalomba hozza:

WEISS MANFRÉD

acél- és fémművei részvénytárs. Budapest.

REMINGTON

Portable írógép

Az egész világon ismerik és elismerik a
Remington Portable
írógép fölényét.

Nem játék! Nem miniatür!
Hanem komoly hordozható gép a

REMINGTON PORTABLE

négysoros, standard billentyűzetű írógép.

Úgy a REMINGTON-PORTABLE, mint a többi legújabb modelljeinket díjmentesen, vételkényszer nélkül mutatjuk be országszerte, kedvező fizetési feltételek mellett, 18 havi hitelre is.

Remington Irógép Rt.

Budapest, VI., Andrássy-út 12.
a Magyar Cserkészszövetség szállítója.

Irógépeink kiválóságáról véleményt adhat a Magyar Cserkészszövetség Gazdasági Hivatala.

Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság

Életbiztosítási állomány 1928 év végén 35,817.000 P. Díjbevétel 1928-ban 2,574.000 P. Biztonsági alapok a f. évben 3,386.865 P.

Élet- és járadékbiztosítás. — Takarék- és népbiztosítás. — Gyermeknevelési-, kiházasítási-, tanulmányi segély-biztosítás. Családi biztosítás, rokkantsági és baleseti biztosítás. — Tűz-, jég-, szállítmány-, betörés elleni, üvegbiztosítás. — Esőbiztosítás.

Mindennemű felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál az igazgatóság:

BUDAPEST, V., KERÜLET, NÁDOR-UTCA 9.

Vezérügynökségek az ország minden városában és nagyobb községében.

CSERKÉSZEK,
vásároljatok PUCH kerékpárt.

Legrégibb, legelterjedtebb és legjobb márka!

Gyári fiók:

Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 9.

„Élet" Irodalmi és Nyomda Rt. Budapest, I., Horthy Miklós-út 15. — Igazgató: Laiszky Jenő.

MCSSZ
09/1374/ 1/1